

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE

Türkiye in Statistics 2022

İSTATİSTİKLERLE TÜRKİYE

Türkiye in Statistics 2022

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için For statistical data and information requests

Bilgi Dağıtım Grup Başkanlığı Data Dissemination Group

Tel: +90 312 454 72 65 - 454 72 56

Faks-Fax: +90 312 454 83 09

Yayın istekleri için For publication order

Döner Sermaye İşletmesi Revolving Fund Management

Tel: +90 312 454 81 01 - 454 80 10 - 454 80 12

Faks-Fax: +90 312 417 58 86

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için For questions about contents of the publication

Yayın Grup Başkanlığı Publication Group

Tel: +90 312 454 72 69 - 454 72 80

Faks-Fax: +90 312 454 83 09

İnternet Internet

http://www.tuik.gov.tr <http://www.tuik.gov.tr>

İletişim E-mail

ty.tuik.gov.tr info@tuik.gov.tr

Yayın No Publication Number
4695

Basım Tarihi Date of Publication
Haziran 2023 June 2023

Basım Adedi Copies
4 000

Türkiye İstatistik Kurumu Turkish Statistical Institute

Devlet Mah. Necatibey Cad. No: 114 06420 Çankaya - ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Turkish Statistical Institute reserves all the rights of this publication. Unauthorised duplication or distribution of this publication is prohibited under Law No: 5846.

ÖNSÖZ

Toplumun pek çok alanına yönelik resmi istatistiklerin genel çerçeve itibarıyla sunulduğu ve ülke profili hakkında özet bilgilere erişim imkanı sağlayan İstatistiklerle Türkiye, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmaktadır.

Yayında yer alan bilgiler, yayımlandığı zaman dilimindeki mevcut en son verileri içermektedir. Tablo sonlarında yer alan veri kaynaklarının ise, daha detaylı istatistiklere erişmek isteyen kullanıcılar için iyi bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir. Yayına, <https://www.tuik.gov.tr> web adresinden de erişmek mümkündür.

İstatistiklerle Türkiye yayınının geniş kullanıcı kitlesine hizmet vereceği ve araştırmacıları her bir konunun kaynağına götüreceği inancıyla istatistiki bilgi üretilmesine kaynak sağlayan tüm bireylere, kurum ve kuruluşlara, yayının hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

FOREWORD

Türkiye in Statistics, in which official statistics related to many aspects of the society are presented generally and which provides immediate access to information regarding country profile, is being published by Turkish Statistical Institute (TurkStat).

Information in the publication covers the most recent data available during the publication period. Data sources given at the bottom of the tables are assumed to be a good starting point for the users who want to reach more detailed information. It is also possible to reach this publication on <https://www.turkstat.gov.tr>.

With the belief that Türkiye in Statistics would serve a wide range of users and take the researchers to the source of each subject, I thank all individuals and organizations which provided data to the statistical information production, and all people who have contributed to the preparation of this publication.

Dr. Erhan ÇETİNKAYA
Başkan
President

İÇİNDEKİLER	Sayfa Page	CONTENTS
Önsöz	III	Foreword
İçindekiler	V	Contents
Simge ve Kısaltmalar	VI	Symbols and Abbreviations
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması	VII	Statistical Regions
Açıklama	IX	Explanation
Nüfus ve Göç	1	Population and Migration
Demografi	17	Demography
Yaşam Memnuniyeti	23	Life Satisfaction
Sağlık ve Sosyal Koruma	27	Health and Social Protection
Sosyal Güvenlik	39	Social Security
Eğitim ve Kültür	45	Education and Culture
Turizm	57	Tourism
Adalet	61	Justice
Seçim	67	Election
İşgücü	71	Labour Force
Gelir ve Yaşam Koşulları	77	Income and Living Conditions
Tüketim Harcamaları	89	Consumption Expenditures
Tarım	97	Agriculture
Çevre	105	Environment
Enerji	111	Energy
Ulaştırma ve Haberleşme	115	Transportation and Communication
İş İstatistikleri	123	Business Statistics
İşgücü Girdi Göstergeleri	133	Labour Input Indicators
Bilim ve Teknoloji	137	Science and Technology
Dış Ticaret	145	Foreign Trade
Fiyat ve Enflasyon	155	Price and Inflation
Güven Endeksleri	161	Confidence Indices
Ulusal Hesaplar	165	National Accounts
Para ve Banka	175	Money and Banking
Maliye	179	Finance

SİMGE ve KISALTMALAR

SYMBOLS and ABBREVIATIONS

Bilgi geçicidir	*	Data is provisional
Bilgi yoktur	-	Denotes magnitude null
Gizli veri	c	Confidential data
Revize edilmiştir	(r)	Data revised
Başka yerde sınıflandırılmamış	b.y.s n.e.c.	Not elsewhere classified
2020'den 2022 (dahil) yılına kadar	2020-2022	2020 to 2022 inclusive
2021'de başlayan ve 2022'de biten ürün yılı, mali yıl, öğrenim dönemi vb.	2021/'22	Crop year, financial year, school year etc. beginning in 2021 and ending in 2022
Türk Lirası	TL	Turkish Liras
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması	İBBS SR	Statistical Regions
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi	ADNKS ABPRS	Address Based Population Registration System
Avrupa Topluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması	NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması	ISCO	International Standard Classification of Occupations
Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması	SITC	Standard International Trade Classification
Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması	ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
Standart Uluslararası Ticaret Sınıflamasına Dayalı Geniş Ekonomik Gruplara Göre Sınıflama	BEC	Classification by Broad Economic Categories, Defined in Terms of SITC
Tam Zaman Eşdeğeri	TZE FTE	Full Time Equivalent
Tüketici Fiyat Endeksi	TÜFE CPI	Consumer Price Index
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	Yİ-ÜFE D-PPI	Domestic Producer Price Index
Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi	YD-ÜFE ND-PPI	Non-Domestic Producer Price Index
Gayrisafi Yurt İçi Hasıla	GSYH GDP	Gross Domestic Product
Hanehalkına Hizmet Eden Kâr Amacı Olmayan Kuruluşlar	HHKOK NPISH	Non-Profit Institutions Serving Households

1. Düzey Level 1	2. Düzey Level 2	3. Düzey Level 3
TR Türkiye-Turkey		
TR1 İstanbul	TR10 (İstanbul)	TR100 İstanbul
TR2 Batı Marmara West Marmara	TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli)	TR211 Tekirdağ TR212 Edirne TR213 Kırklareli
	TR22 (Balıkesir, Çanakkale)	TR221 Balıkesir TR222 Çanakkale
	TR31 (İzmir)	TR310 İzmir
TR3 Ege Aegean	TR32 (Aydın, Denizli, Muğla)	TR321 Aydın TR322 Denizli TR323 Muğla
	TR33 (Manisa, Aydın, Kütahya, Uşak)	TR331 Manisa TR332 Aydın TR333 Kütahya TR334 Uşak
	TR41 (Bursa, Eskişehir, Bilecik)	TR411 Bursa TR412 Eskişehir TR413 Bilecik
TR4 Doğu Marmara East Marmara	TR42 (Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova)	TR421 Kocaeli TR422 Sakarya TR423 Düzce TR424 Bolu TR425 Yalova
	TR51 (Ankara)	TR510 Ankara
	TR52 (Konya, Karaman)	TR521 Konya TR522 Karaman
TR6 Akdeniz Mediterranean	TR61 (Antalya, Isparta, Burdur)	TR611 Antalya TR612 Isparta TR613 Burdur
	TR62 (Adana, Mersin, Hatay)	TR621 Adana TR622 Mersin TR623 Hatay
	TR63 Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631 Kahramanmaraş TR633 Osmaniye
TR7 Orta Anadolu Central Anatolia	TR71 (Kırkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711 Kırkkale TR712 Aksaray TR713 Niğde TR714 Nevşehir TR715 Kırşehir
	TR72 (Kayseri, Sivas, Yozgat)	TR721 Kayseri TR722 Sivas TR723 Yozgat

1. Düzey Level 1	2. Düzey Level 2	3. Düzey Level 3	
TR8 Batı Karadeniz West Black Sea	TR81 (Zonguldak, Karabük, Bartın)	TR811 Zonguldak TR812 Karabük TR813 Bartın	
	TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop)	TR821 Kastamonu TR822 Çankırı TR823 Sinop	
	TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR831 Samsun TR832 Tokat TR833 Çorum TR834 Amasya	
TR9 Doğu Karadeniz East Black Sea	TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901 Trabzon TR902 Ordu TR903 Giresun TR904 Rize TR905 Artvin TR906 Gümüşhane	
	TRA Kuzeydoğu Anadolu Northeast Anatolia	TRA1 (Erzurum, Erzincan, Bayburt)	TRA11 Erzurum TRA12 Erzincan TRA13 Bayburt
		TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan)	TRA21 Ağrı TRA22 Kars TRA23 Iğdır TRA24 Ardahan
TRB Orta Anadolu Central Anatolia	TRB1 (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	TRB11 Malatya TRB12 Elazığ TRB13 Bingöl TRB14 Tunceli	
	TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	TRB21 Van TRB22 Muş TRB23 Bitlis TRB24 Hakkari	
TRC Güneydoğu Anadolu Southeast Anatolia	TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	TRC11 Gaziantep TRC12 Adıyaman TRC13 Kilis	
	TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır)	TRC21 Şanlıurfa TRC22 Diyarbakır	
	TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)	TRC31 Mardin TRC32 Batman TRC33 Şırnak TRC34 Siirt	
Toplam Total	12	81	

AÇIKLAMA**Kapsam**

Yayın, her bir bölümünde yayımlanan en son verileri içermektedir. Çoğunlukla tablolar üç yıllık, grafikler ise beş yıllık bilgilerle karşılaştırma olanağı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Aksi belirtilmedikçe “yıl” takvim yılını göstermektedir.

Veri Kaynakları

Yayında sunulan veriler Türkiye İstatistik Kurumunun sayım ve anketlerinden, ayrıca diğer kuruluşların idari kayıtlarından derlenmektedir. Kaynak verilmeyen tablolardaki bilgiler TÜİK tarafından hazırlanmıştır.

EXPLANATION**Coverage**

Information in the publication covers the most recent data in each chapter. Mostly, the tables are presented in three year period and the graphs are presented in five year period, in order to enable comparing. Unless otherwise stated, “year” refers to the calendar year.

Data Sources

Data presented in the publication are compiled from censuses and surveys conducted by the Turkish Statistical Institute and from administrative registers of the other organizations. Tables for which no source is indicated are based on information prepared by TurkStat.

1

Nüfus ve Göç Population and Migration

1.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı ve nüfus yoğunluğu, 2020-2022

Population, annual growth rate of population and population density, 2020-2022

	2020	2021	2022
Nüfus-Population	83 614 362	84 680 273	85 279 553
Yıllık nüfus artış hızı (%)			
Annual growth rate of population (%)	5,5	12,7	7,1
Nüfus yoğunluğu-Population density	109	110	111

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

1.2 İl, ilçe, belediye ve köy sayısı, 2020-2022

Number of provinces, districts, municipalities and villages, 2020-2022

	2020	2021	2022
İl sayısı-Number of provinces	81	81	81
İlçe sayısı⁽¹⁾-Number of districts⁽¹⁾	922	922	922
Belediye sayısı-Number of municipalities	1 389	1 390	1 391
Büyükşehir-Metropolitan	30	30	30
İl-Province	51	51	51
İlçe⁽²⁾-District⁽²⁾	922	922	922
Belde ve ilk kademe			
Town and submunicipality	386	387	388
Köy sayısı⁽³⁾-Number of villages⁽³⁾	18 287	18 288	18 293

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

Not. İl, ilçe, belediye ve köylere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda (UAVT) yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Note. Population and number of provinces, districts, municipalities and villages are determined according to the administrative attachment, legal entity and name changes recorded in the National Address Database (NAD) by the General Directorate of Civil Registration and Nationality (GDCRN) in accordance with the related regulations and administrative registers.

(1) İl merkezleri (merkez ilçeler) ilçe sayısına dahil değildir.

(1) Province centers (central districts) are not included into the number of districts.

(2) İlçe belediyesi sayısına büyükşehir ilçe belediyeleri dahildir.

(2) Metropolitan district municipalities are included into the number of district municipalities.

(3) ADNKS'ye göre ikamet eden kişi kaydı olmayan köyler, köy sayısına dahil edilmiştir.

(3) Villages in which there is no residing population according to ABPRS are included into the number of villages.

1.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 2020-2022

Population of province/district centers and towns/villages by sex, 2020-2022

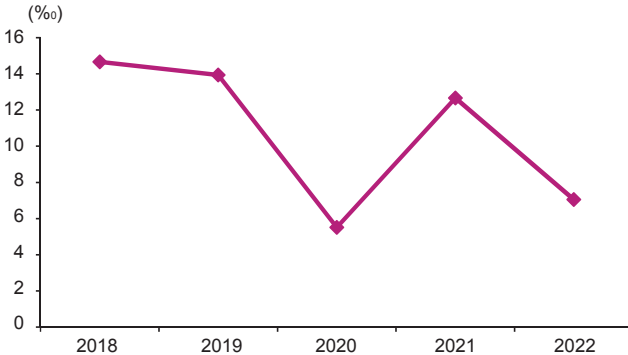
	2020	2021	2022
Toplam nüfus-Total population	83 614 362	84 680 273	85 279 553
Erkek-Male	41 915 985	42 428 101	42 704 112
Kadın-Female	41 698 377	42 252 172	42 575 441
İl ve ilçe merkezi nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı (%) -Proportion of province and district centers population in total (%)			
Toplam-Total	93,0	93,2	93,4
Erkek-Male	92,9	93,1	93,2
Kadın-Female	93,1	93,3	93,5
Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı (%) -Proportion of towns and villages population in total (%)			
Toplam-Total	7,0	6,8	6,6
Erkek-Male	7,1	6,9	6,8
Kadın-Female	6,9	6,7	6,5

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

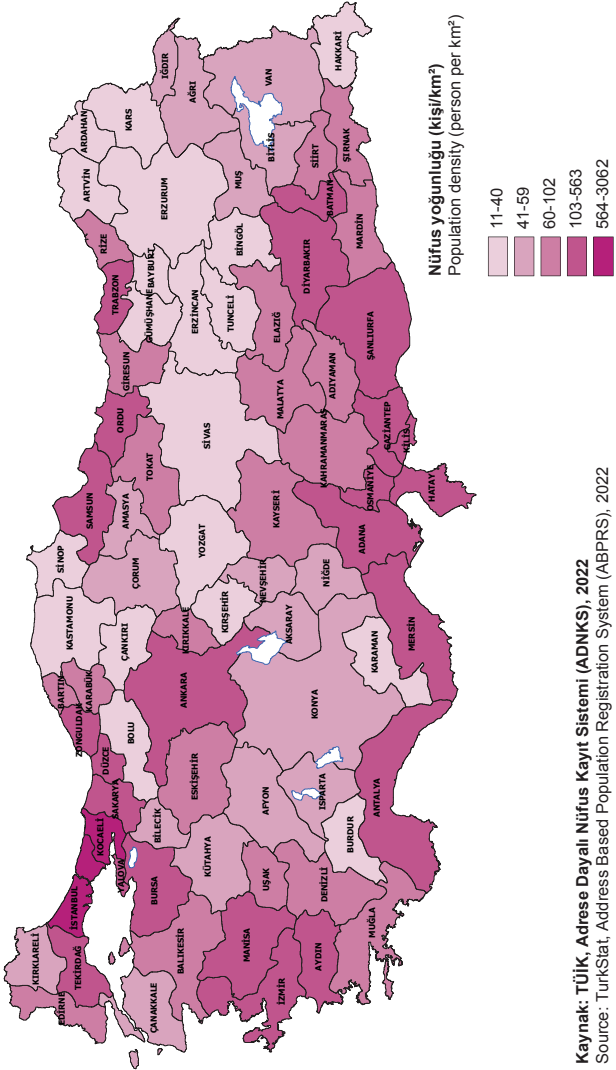
Yıllık nüfus artış hızı, 2018-2022

Annual population growth rate, 2018-2022

İllere göre nüfus yoğunluğu, 2022

Population density by provinces, 2022

1.4 İllere göre nüfus, 2022

Population by provinces, 2022

İl	Nüfus	İl	Nüfus	İl	Nüfus
Provinces	Population	Provinces	Population	Provinces	Population
Toplam-Total	85 279 553				
Adana	2 274 106	Giresun	450 862	Samsun	1 368 488
Adıyaman	635 169	Gümüşhane	144 544	Siirt	331 311
Afyonkarahisar	747 555	Hakkari	275 333	Sinop	220 799
Ağrı	510 626	Hatay	1 686 043	Sivas	634 924
Amasya	338 267	Isparta	445 325	Tekirdağ	1 142 451
Ankara	5 782 285	Mersin	1 916 432	Tokat	596 454
Antalya	2 688 004	İstanbul	15 907 951	Trabzon	818 023
Artvin	169 403	İzmir	4 462 056	Tunceli	84 366
Aydın	1 148 241	Kars	274 829	Şanlıurfa	2 170 110
Balıkesir	1 257 590	Kastamonu	378 115	Uşak	375 454
Bilecik	228 673	Kayseri	1 441 523	Van	1 128 749
Bingöl	282 556	Kırklareli	369 347	Yozgat	418 442
Bitlis	353 988	Kırşehir	244 519	Zonguldak	588 510
Bolu	320 824	Kocaeli	2 079 072	Aksaray	433 055
Burdur	273 799	Konya	2 296 347	Bayburt	84 241
Bursa	3 194 720	Kütahya	580 701	Karaman	260 838
Çanakkale	559 383	Malatya	812 580	Kırıkkale	277 046
Çankırı	195 766	Manisa	1 468 279	Batman	634 491
Çorum	524 130	Kahramanmaraş	1 177 436	Şırnak	557 605
Denizli	1 056 332	Mardin	870 374	Bartın	203 351
Diyarbakır	1 804 880	Muğla	1 048 185	Ardahan	92 481
Edirne	414 714	Muş	399 202	Iğdır	203 594
Elazığ	591 497	Neşehir	310 011	Yalova	296 333
Erzincan	239 223	Niğde	365 419	Karabük	252 058
Erzurum	749 754	Ordu	763 190	Kilis	147 919
Eskişehir	906 617	Rize	344 016	Osmaniye	559 405
Gaziantep	2 154 051	Sakarya	1 080 080	Düzce	405 131

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2022

1.5 Yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2022

Population by age group and sex, 2022

Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
Age group	Total	Male	Female
Toplam-Total	85 279 553	42 704 112	42 575 441
0-4	5 663 620	2 904 379	2 759 241
5-9	6 635 077	3 404 972	3 230 105
10-14	6 436 414	3 303 371	3 133 043
15-19	6 315 109	3 244 500	3 070 609
20-24	6 634 708	3 388 724	3 245 984
25-29	6 553 169	3 334 439	3 218 730
30-34	6 315 047	3 199 028	3 116 019
35-39	6 366 741	3 215 451	3 151 290
40-44	6 606 029	3 321 873	3 284 156
45-49	5 763 534	2 893 831	2 869 703
50-54	5 054 624	2 543 588	2 511 036
55-59	4 627 141	2 305 846	2 321 295
60-64	3 856 671	1 893 862	1 962 809
65-69	3 185 289	1 523 412	1 661 877
70-74	2 264 119	1 031 897	1 232 222
75-79	1 444 798	617 021	827 777
80-84	893 457	353 290	540 167
85-89	450 083	165 676	284 407
90+	213 923	58 952	154 971

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2022

1.6 Yaş bağımlılık oranı, 2020-2022

Age dependency ratio, 2020-2022

	2020	2021	(%) 2022
Toplam yaş bağımlılık oranı			
Total age dependency ratio	47,7	47,4	46,8
Çocuk bağımlılık oranı (0-14 yaş)			
Child dependency ratio (Age 0-14)	33,7	33,0	32,3
Yaşlı bağımlılık oranı (65+yaş)			
Elderly dependency ratio (Age 65 and over)	14,1	14,3	14,5

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

1.7 Cinsiyete göre ortanca yaş, 2020-2022

Median age by sex, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam-Total	32,7	33,1	33,5
Erkek-Male	32,1	32,4	32,8
Kadın-Female	33,4	33,8	34,2

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

1.8 Medeni durum ve cinsiyete göre nüfus, 2022

Population by marital status and sex, 2022

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 15 years of age and over]

	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	66 544 442	33 091 390	33 453 052
Hiç evlenmedi-Never married	19 019 325	10 797 799	8 221 526
Evlili-Married	40 772 417	20 412 021	20 360 396
Boşandı-Divorced	3 059 626	1 343 950	1 715 676
Eşi öldü-Widowed	3 693 074	537 620	3 155 454

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2022

Not. Yabancı nüfus dahil edilmiştir.

Note.Foreign population is included.

1.9 Ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2020-2022

Average size of households, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam-Total	3,30	3,23	3,17
İl ve ilçe merkezi			
Province/district centers	3,31	3,24	3,17
Belde ve köy-Towns/villages	3,26	3,17	3,06

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

1.10 Hanehalkı tiplerine göre hanehalkı oranı, 2020-2022

Proportion of households by type, 2020-2022

Hanehalkı tipleri-Type of households	Toplam hanehalkı içindeki oranı (%)		
	Proportion in total households (%)		
	2020	2021	2022
Tek kişilik hanehalkı-One-person households	17,9	18,9	19,4
Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı			
One-family households	65,2	64,4	64,5
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile			
Couple without resident children	13,5	13,5	13,8
Eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Couple with at least one resident child	42,0	40,8	40,4
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone parents with at least one resident child	9,7	10,1	10,3
Baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone fathers with at least one resident child	2,2	2,3	2,3
Anne ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone mothers with at least one resident child	7,5	7,8	8,0
En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı-Extended-family households	14,0	13,5	12,8
Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı-Multi-person no-family household	2,8	3,2	3,3

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

1.11 Doğum yeri durumuna göre nüfus, 2020-2022

Population by place of birth status, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam nüfus-Total population	83 614 362	84 680 273	85 279 553
İkamet ettikleri ilde doğanlar			
Born in the province of residence	54 016 735	54 045 078	54 240 292
Farklı bir ilde doğanlar			
Born in a different province	25 814 412	26 346 293	26 675 110
Yurt dışında doğanlar-Born abroad	2 609 982	3 141 351	3 242 683
Doğum yeri bilinmeyen			
Birthplace unknown	1 173 233	1 147 551	1 121 468

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

1.12 Cinsiyete göre yabancı nüfus, 2020-2022

Foreign population by sex, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam-Total	1 333 410	1 792 036	1 823 836
Erkek-Male	663 281	890 857	902 124
Kadın-Female	670 129	901 179	921 712

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

Not. Yabancı uyruklu nüfus kapsamında; referans tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip kişiler, uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve referans tarihinde geçerli adres beyanı olan kişiler ve izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış referans tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler değerlendirilmiştir. Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir.

Note. Foreign population covers individuals who are holding a valid residence/work permit at the reference day and individuals who have a valid address declaration at the reference day while holding an identity document equivalent to residence permit such as international protection identity document and the individuals who have already renounced his/her citizenship of Republic of Türkiye and who have a valid address declaration at the reference day. In addition to Syrians under temporary protection, foreigners holding visas or residence permits shorter than 3 months with the purpose of training, tourism, scientific research, etc. are not covered.

1.13 Vatandaşlık ülkesine göre yabancı nüfus, 2020-2022

Foreign population by country of citizenship, 2020-2022

Vatandaşlık ülkesi	2020	2021	2022
Country of citizenship			
Toplam-Total	1 333 410	1 792 036	1 823 836
Irak-Iraq	281 074	322 015	275 305
Afganistan-Afghanistan	158 252	183 567	186 160
Rusya Federasyonu-Russian Federation	43 679	66 786	151 049
İran-Iran	68 561	128 883	117 026
Türkmenistan-Turkmenistan	91 218	123 965	116 447
Almanya-Germany	92 284	102 592	110 453
Suriye-Syria	88 907	104 554	99 360
Azerbaycan-Azerbaijan	48 495	68 562	68 884
Özbekistan-Uzbekistan	36 510	71 145	61 754
Ukrayna-Ukraine	17 505	23 377	50 357
Diğer ülkeler-Other countries	406 450	596 028	586 365
Vatansız-Stateless	376	397	439
Bilinmeyen-Unknown	99	165	237

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2020-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2020-2022

Not. Yabancı uyruklu nüfus kapsamında; referans tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip kişiler, uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve referans tarihinde geçerli adres beyanı olan kişiler ve izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış referans tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler değerlendirilmiştir. Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir.

Note. Foreign population covers individuals who are holding a valid residence/work permit at the reference day and individuals who have a valid address declaration at the reference day while holding an identity document equivalent to residence permit such as international protection identity document and the individuals who have already renounced his/her citizenship of Republic of Türkiye and who have a valid address declaration at the reference day. In addition to Syrians under temporary protection, foreigners holding visas or residence permits shorter than 3 months with the purpose of training, tourism, scientific research, etc. are not covered.

1.14 Cinsiyete göre iller arası göç eden nüfus ve oranı, 2019-2022

Size and proportion of population migrated across provinces by sex, 2019-2022

	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Toplam-Total	2 258 726	2 777 797	2 791 156
Erkek-Male	1 100 960	1 318 754	1 336 099
Kadın-Female	1 157 766	1 459 043	1 455 057
	(%)		
Toplam-Total	2,70	3,28	3,27
Erkek-Male	2,63	3,11	3,13
Kadın-Female	2,78	3,45	3,42

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2019-2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2019-2022

Not. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus kapsamıştır.

Note. Foreigners residing within the borders of the country are covered.

1.15 En çok göç alan iller, 2021-2022

The provinces with the highest in-migration, 2021-2022

İl	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	
				Net göç	Net göç hızı (%)
Provinces	Total population	In-migration	Out-migration	Net migration	Rate of net migration (%)
İstanbul	15 907 951	385 294	418 082	- 32 788	-2,1
Ankara	5 782 285	189 104	161 912	27 192	4,7
İzmir	4 462 056	132 426	107 312	25 114	5,6
Antalya	2 688 004	92 004	78 986	13 018	4,9
Bursa	3 194 720	90 863	70 447	20 416	6,4

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2022

Not. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus kapsamıştır.

Note. Foreigners residing within the borders of the country are covered.

1.16 Net göç hızına göre en fazla göç alan, göç veren iller, 2021-2022

The provinces with the highest in-migration and out-migration by rate of net migration, 2021-2022

İl Provinces	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç	
				Net göç migration	hızı (%) Rate of net migration (%)
Net göç hızına göre en fazla göç alan iller					
The provinces with the highest in-migration according to their net migration rate					
Tekirdağ	1 142 451	63 354	37 969	25 385	22,5
Yalova	296 333	18 466	12 007	6 459	22,0
Kocaeli	2 079 072	89 685	62 534	27 151	13,1
Sinop	220 799	14 155	11 291	2 864	13,1
Muğla	1 048 185	49 179	36 702	12 477	12,0
Net göç hızına göre en fazla göç veren iller					
The provinces with the highest out-migration according to their net migration rate					
Ağrı	510 626	16 871	37 676	-20 805	-39,9
Ardahan	92 481	5 391	8 157	-2 766	-29,5
Gümüşhane	144 544	11 496	15 580	-4 084	-27,9
Muş	399 202	13 847	24 941	-11 094	-27,4
Kars	274 829	11 568	18 787	-7 219	-25,9

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçları, 2022

Source: TurkStat, The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2022

Not. Türkiye'de ikamet eden yabancı nüfus kapsamıştır.

Note. Foreigners residing within the borders of the country are covered.

1.17 Göç etme nedenine göre iller arası göç eden nüfus, 2018-2021

Size of population migrated across provinces by reason, 2018-2021

	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Toplam-Total	2 806 123	2 258 726	2 777 797
Eğitim-Education	510 352	201 178	686 973
Hane/aile fertlerinden birine bağımlı göç-Migration related to any member of the household/family	621 038	556 907	570 224
Daha iyi konut ve yaşam koşulları			
Better housing and living conditions	556 919	455 991	429 752
Tayin/iş değişikliği			
Assignment/change of job	262 833	257 027	265 537
İşe başlamak/iş bulmak			
Getting a job/finding a job	215 561	179 553	214 428
Medeni durum değişikliği/ ailevi nedenler-Change of marital status/ family-related reasons			
	157 283	132 421	145 375
Ev alınması-Buying a house	63 897	81 801	82 617
Aile yanına/ memlekete geri dönme			
Returning to family home/ hometown	96 494	73 806	58 126
Sağlık/ bakım-Health/ care	24 159	17 834	16 261
Emeklilik-Retirement	20 655	11 530	12 807
Diğer-Other	88 605	61 209	58 282
Bilinmeyen-Unknown	188 327	229 469	237 415

Kaynak: TÜİK, İç Göç İstatistikleri, 2018-2021

Source: TurkStat, Internal Migration Statistics, 2018-2021

1.18 Vatandaşlık ülkesine göre Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den giden göçün en fazla olduğu ülkeler, 2020-2021

Countries with the largest immigrants and emigrants by country of citizenship, 2020-2021

[31 Aralık tarihi itibarıyla-As of 31 December]

Türkiye'ye gelen göç-Immigrants		Türkiye'den giden göç-Emigrants	
	2020		2020
Toplam-Total	340 845	Toplam-Total	420 463
Türk vatandaşları		Türk vatandaşları	
Turkish citizens	98 349	Turkish citizens	77 810
Yabancı uyruklular		Yabancı uyruklular	
Foreign nationals	242 496	Foreign nationals	342 653
Irak-Iraq	28 836	Irak-Iraq	57 561
Afganistan-Afghanistan	22 868	Türkmenistan-Turkmenistan	39 657
Türkmenistan-Turkmenistan	17 948	İran-Iran	30 397
Diğer-Other	172 844	Diğer-Other	215 038
	2021		2021
Toplam-Total	739 364	Toplam-Total	287 651
Türk vatandaşları		Türk vatandaşları	
Turkish citizens	124 269	Turkish citizens	103 613
Yabancı uyruklular		Yabancı uyruklular	
Foreign nationals	615 095	Foreign nationals	184 038
Irak-Iraq	74 336	Irak-Iraq	40 124
İran-Iran	66 984	Afganistan-Afghanistan	12 321
Özbekistan-Uzbekistan	39 999	İran-Iran	10 267
Diğer-Other	433 776	Diğer-Other	121 326

Kaynak: TÜİK, Uluslararası Göç İstatistikleri, 2020-2021

Source: TurkStat, International Migration Statistics, 2020-2021

Not. Yabancı uyruklular nüfus kapsamında; referans tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip veya uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve referans tarihinde geçerli adres beyanı olanlar ile izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış referans tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler değerlendirilmiştir. Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir.

Note. Foreign population covers individuals who are holding a valid residence/work permit at the reference day or who are holding an identity document equivalent to residence permit such as international protection identity document with a valid address declaration at the reference day or who have already renounced his/her citizenship of Republic of Türkiye and residing in the country with a valid address declaration at the reference day. In addition to Syrians under temporary protection, foreigners holding visas or residence permits shorter than 3 months with the purpose of training, tourism, scientific research, etc. are not covered.

1.19 Cinsiyete ve yaşa göre beklenen yaşam süresi, 2018-2021

Life expectancy by sex and age, 2018-2021

Yaş-Age	(Yıl-Year)					
	2018-2020			2019-2021		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Total	Male	Female	Total	Male	Female	
0	78,3	75,6	81,1	77,7	75,0	80,5
15	64,3	61,6	67,1	63,6	61,0	66,4
30	49,7	47,2	52,3	49,0	46,5	51,6
50	30,5	28,2	32,9	29,9	27,6	32,3
65	17,8	15,9	19,4	17,3	15,4	18,9

1.20 Sağlıklı yaşam süresi, 2018-2021

Healthy life years, 2018-2021

Yaş grubu Age group	(Yıl-Year)					
	2018-2020			2019-2021		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Total	Male	Female	Total	Male	Female	
0	57,6	59,3	55,9	58,1	59,6	56,5
1-4	57,2	58,9	55,4	57,6	59,2	56,0
5-9	53,4	55,1	51,6	53,8	55,4	52,2
10-14	48,6	50,3	46,8	49,0	50,6	47,4
15-19	43,8	45,5	42,0	44,2	45,8	42,6
20-24	39,1	40,9	37,3	39,6	41,2	37,9
25-29	34,6	36,5	32,7	35,0	36,7	33,3
30-34	30,1	32,0	28,2	30,5	32,2	28,8
35-39	25,8	27,6	23,9	26,2	27,9	24,5
40-44	21,6	23,4	19,8	22,0	23,6	20,4
45-49	17,8	19,5	16,1	18,1	19,6	16,6
50-54	14,3	15,8	12,9	14,6	15,9	13,3
55-59	11,2	12,5	9,9	11,4	12,6	10,3
60-64	8,4	9,4	7,5	8,7	9,6	7,8
65-69	6,1	6,9	5,3	6,2	7,0	5,6
70-74	4,2	4,8	3,7	4,3	4,8	3,8
75-79	2,7	3,2	2,4	2,8	3,2	2,5
80-84	1,7	2,0	1,5	1,7	1,9	1,6
85+	1,1	1,3	0,9	1,1	1,2	1,0

1.21 Yıllara göre nüfus, 2023-2080

Population by years, 2023-2080

Yıl	Nüfus	Yıl	Nüfus
Year	Population	Year	Population
2023	86 907 367	2050	104 749 423
2024	87 885 571	2055	106 149 786
2025	88 844 934	2060	107 095 998
2030	93 328 574	2065	107 577 244
2035	97 176 768	2070	107 652 538
2040	100 331 233	2075	107 453 417
2045	102 843 989	2080	107 100 904

Kaynak: TÜİK, Nüfus Projeksiyonları, 2023-2080

Source: TurkStat, Population Projections, 2023-2080

2

Demografi
Demography

2.1 Doğurganlık göstergeleri, 2020-2022

Fertility indicators, 2020-2022

[31/03/2023 tarihi itibarıyla-Date as of 31/03/2023]

	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Doğum sayısı -Number of births	1 117 942	1 083 336	1 035 795
Erkek -Boy	573 554	555 877	531 946
Kız -Girl	544 388	527 459	503 849
Kaba doğum hızı (%) -Crude birth rate (%)	13,4	12,9	12,2
Genel doğurganlık hızı (%) -General fertility rate (%)	59,4	57,2	54,3
Toplam doğurganlık hızı (Çocuk sayısı) Total fertility rate (Number of children)	1,77	1,71	1,62
Adölesan doğurganlık hızı (%) -Adolescent fertility rate (%)	15	13	12
Annenin ortalama yaşı -Mean age of mother	29,0	29,1	29,2

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / Sağlık Bakanlığı

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs / Ministry of Health

(r) Doğum verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Birth data were revised with updated administrative records.

2.2 Evlenmeler ve boşanmalar, 2020-2022

Marriages and divorces, 2020-2022

	2020	2021 ^(r)	2022
Evlenme sayısı -Number of marriages	488 335	563 140	574 358
Kaba evlenme hızı (%) Crude marriage rate (%)	5,86	6,69	6,76
Ortalama ilk evlenme yaşı Mean age at first marriage			
Erkek -Male	27,9	28,1	28,2
Kadın -Female	25,1	25,4	25,6
Boşanma sayısı -Number of divorces	136 570	175 779	180 954
Kaba boşanma hızı (%) Crude divorce rate (%)	1,64	2,09	2,13

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

(r) Evlenme ve boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Marriage and divorce data were revised with updated administrative records.

2.3 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2020-2022

Divorces by duration of marriage, 2020-2022

Evlilik süresi (Yıl) Duration of marriage (Year)	Sayı-Number			(%)		
	2020	2021 ^(r)	2022	2020	2021 ^(r)	2022
Toplam -Total	136 570	175 779	180 954	100,0	100,0	100,0
1 yıldan az -Less than 1 year	3 041	3 940	4 708	2,2	2,2	2,6
1-5	45 115	54 982	54 549	33,0	31,3	30,1
6-10	28 288	36 719	39 152	20,7	20,9	21,6
11-15	21 710	27 950	28 831	15,9	15,9	15,9
16-20	15 246	20 566	21 816	11,2	11,7	12,1
21-25	10 966	14 752	14 986	8,0	8,4	8,3
26+	12 102	16 717	16 784	8,9	9,5	9,3
Bilinmeyen -Unknown	102	153	128	0,1	0,1	0,1

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(r) Boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Divorce data were revised with updated administrative records.

2.4 Velayete verilen çocuk sayısı ile annenin ve babanın velayetine verilen çocuk oranı, 2020-2022

Number of children given to guardianship and proportion of children given to parent's guardianship, 2020-2022

	2020	2021 ^(r)	2022
Boşanma sayısı -Number of divorces	136 570	175 779	180 954
Velayete verilen çocuk sayısı -Number of children given to guardianship	125 948	167 188	180 592
Annenin velayetine verilen çocuk oranı Proportion of children given to mother's guardianship (%)	75,8	76,1	75,7
Babanın velayetine verilen çocuk oranı Proportion of children given to father's guardianship (%)	24,2	23,9	24,3

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs

Not. Velayete verilen çocuklara 18 yaş altı çocuklar ile 18 yaş üstü engelli çocuklar dahildir.

Note. Guardianship covers all children under the age of 18 and children with disabilities, even over the age of 18.

(r) Boşanma verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir.

(r) Divorce data were revised with updated administrative records.

2.5 Ölümlülük göstergeleri, 2020-2022

Mortality indicators, 2020-2022

	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Ölüm sayısı -Number of deaths	509 048	566 485	504 839
Erkek -Male	285 160	309 322	275 531
Kadın -Female	223 888	257 163	229 308
Kaba ölüm hızı (%) -Crude death rate (‰)	6,1	6,7	5,9
Bebek ölüm sayısı -Number of infant deaths	9 757	10 089	9 522
Bebek ölüm hızı (%) -Infant mortality rate (‰)	8,7	9,3	9,2
Erkek -Boy	9,4	9,9	9,9
Kız -Girl	8,0	8,7	8,4
Beş yaş altı ölüm sayısı			
Number of under five deaths	11 975	12 289	11 560
Beş yaş altı ölüm hızı (%)			
Under five mortality rate(‰)	10,7	11,3	11,2
Erkek -Boy	11,4	12,0	12,1
Kız -Girl	10,0	10,6	10,2

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs, Ministry of Health

2.6 Yaş grubu ve cinsiyete göre ölümler, 2022

Deaths by age group and sex, 2022

Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
Age group	Total	Male	Female
Toplam -Total	504 839	275 531	229 308
0-14	14 199	7 948	6 251
15-24	6 078	4 261	1 817
25-34	7 362	5 230	2 132
35-44	12 861	8 401	4 460
45-54	26 902	17 879	9 023
55-64	62 835	42 517	20 318
65-74	110 434	68 927	41 507
75-84	142 452	72 941	69 511
85+	121 716	47 427	74 289

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs, Ministry of Health

2.7 Seçilmiş ölüm nedenlerine göre ölümler, 2020-2022

Deaths by selected causes of death, 2020-2022

Ölüm nedeni-Cause of death	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Tüm nedenler-All causes	509 048	566 485	504 839
Dolaşım sistemi hastalıkları			
Diseases of the circulatory system	183 442	189 876	178 501
İyi huylu ve kötü huylu tümörler (malign ve benign neoplazmlar)-Neoplasms	79 916	79 290	76 657
Solunum sistemi hastalıkları			
Diseases of the respiratory system	80 284	76 126	68 370
İç salgı bezi (endokrin), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar			
Endocrine, nutritional and metabolic diseases	23 401	23 639	22 832
COVID-19-COVID-19	22 274	65 366	22 025
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları			
Diseases of the nervous system and the sense organs	20 366	18 576	18 117
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler			
External causes of injury and poisoning	17 824	18 223	16 867
Diğer-Other	61 658	66 929	65 694
Bilinmeyen-Unknown	19 883	28 460	35 776

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs, Ministry of Health

2.8 Yaş grubu ve cinsiyete göre COVID-19 kaynaklı ölümler, 2021, 2022

Deaths from COVID-19 by age group and sex, 2021, 2022

Yaş grubu Age group	2021 ⁽¹⁾			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	65 366	35 778	29 588	22 025	12 335	9 690
0-14	107	50	57	41	20	21
15-24	204	98	106	51	30	21
25-34	724	331	393	134	78	56
35-44	1 996	1 143	853	252	129	123
45-54	4 954	2 922	2 032	726	415	311
55-64	11 871	7 233	4 638	2 132	1 305	827
65-74	17 026	9 551	7 475	4 936	3 042	1 894
75-84	18 093	9 510	8 583	7 464	4 232	3 232
85+	10 391	4 940	5 451	6 289	3 084	3 205

Kaynak: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı

Source: General Directorate of Civil Registration and Citizenship Affairs, Ministry of Health

3

Yaşam Memnuniyeti Life Satisfaction

3.1 Cinsiyet, yaş grubu ve medeni duruma göre mutluluk düzeyi, 2021, 2022

Level of happiness by sex, age group and marital status, 2021, 2022

(%)

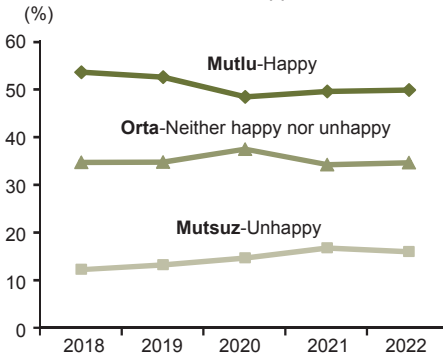
	Mutluluk düzeyi-Level of happiness					
	Mutlu		Orta		Mutsuz	
	Happy		Neither happy nor unhappy		Unhappy	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Toplam-Total	49,3	49,7	34,0	34,5	16,6	15,9
Erkek-Male	43,9	46,5	36,3	35,2	19,8	18,3
Kadın-Female	54,6	52,7	31,9	33,8	13,5	13,5
Yaş grubu-Age group						
18-24	44,5	47,9	35,1	36,4	20,4	15,7
25-34	46,6	46,8	36,4	36,6	17,1	16,6
35-44	50,2	47,9	33,5	35,7	16,3	16,3
45-54	48,8	48,0	33,9	35,7	17,3	16,3
55-64	50,9	52,5	33,7	31,7	15,4	15,8
65+	56,2	57,7	30,8	28,6	13,0	13,7
Medeni durum-Marital status						
Evlili-Married	54,0	54,5	32,4	32,9	13,7	12,6
Evlili olmayan-Unmarried	40,1	40,4	37,4	37,5	22,5	22,0

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2021, 2022

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2021, 2022

Genel mutluluk düzeyi, 2018-2022

General level of happiness, 2018-2022

3.2 Eğitim durumuna göre mutluluk düzeyi, 2021, 2022

Level of happiness by education level, 2021, 2022

(%)

Eğitim durumu Level of education	Mutluluk düzeyi-Level of happiness					
	Orta					
	Mutlu Happy		Neither happy nor unhappy		Mutsuz Unhappy	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Toplam-Total	49,3	49,7	34,0	34,5	16,6	15,9
Bir okul bitirmede						
No school completed	54,4	51,7	29,2	28,9	16,4	19,3
İlkokul-Primary school	51,4	52,7	33,2	31,4	15,5	15,9
İlköğretim veya ortaokul						
Primary education or junior high school	45,7	46,3	35,8	36,6	18,4	17,0
Lise ve dengi okul						
High school and equivalent	47,8	48,3	35,6	35,6	16,6	16,1
Yükseköğretim						
Higher education	47,6	48,2	35,2	38,7	17,2	13,1

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2021, 2022

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2021, 2022

3.3 Cinsiyete göre umut düzeyi, 2020-2022

Level of hope by sex, 2020-2022

(%)

	Umutlu-Hopeful			Umutlu değil-Not hopeful		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Toplam-Total	69,6	60,7	64,9	30,4	39,3	35,1
Erkek-Male	68,5	59,1	64,8	31,5	40,9	35,2
Kadın-Female	70,7	62,4	64,9	29,3	37,6	35,1

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2020-2022

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2020-2022

3.4 Genel olarak kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2020-2022

Satisfaction from public services in general, 2020-2022

	(%)		
	2020	2021	2022
Sosyal Güvenlik Kurumu hizmetleri			
Services of Social Security Institution			
Memnun-Satisfied	63,9	59,1	63,8
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	15,0	12,2	11,2
Memnun değil-Not satisfied	8,4	10,5	9,2
Fikri yok-No idea	12,7	18,2	15,8
Sağlık hizmetleri-Health services			
Memnun-Satisfied	72,1	68,1	65,6
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	16,4	14,2	15,8
Memnun değil-Not satisfied	10,9	17,2	18,2
Fikri yok-No idea	0,6	0,4	0,5
Eğitim hizmetleri-Educational services			
Memnun-Satisfied	56,2	55,7	59,3
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	18,9	15,3	14,7
Memnun değil-Not satisfied	17,1	19,9	17,6
Fikri yok-No idea	7,8	9,0	8,4
Adli hizmetler-Judicial services			
Memnun-Satisfied	60,4	54,8	59,5
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	12,5	10,0	10,8
Memnun değil-Not satisfied	8,8	11,2	10,8
Fikri yok-No idea	18,4	24,0	18,8
Asayiş hizmetleri-Public security services			
Memnun-Satisfied	77,4	73,8	75,9
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	11,4	10,4	10,2
Memnun değil-Not satisfied	5,8	8,1	8,4
Fikri yok-No idea	5,5	7,7	5,6
Ulaştırma hizmetleri-Transportation services			
Memnun-Satisfied	72,1	69,8	69,7
Orta-Neither satisfied nor unsatisfied	14,4	12,4	12,2
Memnun değil-Not satisfied	10,8	13,4	14,5
Fikri yok-No idea	2,7	4,3	3,6

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2020-2022

Source: TurkStat, Life Satisfaction Survey, 2020-2022

4

Sağlık ve Sosyal Koruma Health and Social Protection

4.1 Sağlık kurumu sayısı, toplam hastane yatağı sayısı ve bin kişi başına düşen hastane yatağı sayısı, 2019-2021

Number of medical institutions, total number of hospital beds and number of hospital beds per thousand population, 2019-2021

	2019	2020	2021
Toplam sağlık kurumu sayısı -Total number of medical institutions	34 595	34 621	34 941
Yataklı sağlık kurumu sayısı -Number of inpatient medical institutions	1 538	1 534	1 547
Sağlık Bakanlığına bağlı -Attached to the Ministry of Health	895	900	908
Üniversite -University	68	68	68
Özel -Private	575	566	571
Yataksız sağlık kurumu sayısı ⁽¹⁾ -Number of outpatient medical institutions ⁽¹⁾	33 057	33 087	33 394
Toplam hastane yatağı sayısı -Total number of hospital beds	237 504	251 182	254 497
Bin kişi başına düşen hastane yatağı sayısı Number of hospital beds per thousand population	2,86	3,00	3,01

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) Sağlık Ocağı, Aile Hekimliği Birimi, Sağlık Evi, Verem Savaş Dispanseri, Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi (AÇSAP Merkezi), Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi, Özel Poliklinik, Özel Tıp Merkezleri sayıları toplama dahil edilmiştir. 25/05/2018 tarihinde yayımlanan "Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliği" ile Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması (AÇSAP) Merkezinin ismi Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı (ÇEKÜS) Birimi olarak değiştirilmiştir.

(1) The numbers of Community Health Centers, Family Medicine Units, Tuberculosis Dispensaries, Child, Adolescent, Women and Reproductive Health (CEKUS) Unit (MCH/FP Centers), Cancer Early Diagnosis, Screening and Training Centers, Specialty Medical Centers and Private Outpatients Clinics are included in the total.

The name of Mother-Child Health and Family Planning Center was changed to Child, Adolescent, Women and Reproductive Health Unit with the regulation published on 25 May 2018.

4.2 Sağlık personeli sayısı, 2019-2021

Number of health care professionals, 2019-2021

[Tüm sektörler-All sectors]

	2019	2020	2021
Toplam personel -Total personnel	1 033 767	1 142 469	1 251 922
Toplam hekim -Total physicians	160 810	171 259	183 569
Uzman hekim -Specialist physicians	85 199	88 127	93 517
Pratisyen hekim -General practitioners	46 843	49 760	53 035
Asistan hekim ⁽¹⁾ -Medical residents ⁽¹⁾	28 768	33 372	37 017
Diş hekimi ⁽¹⁾ -Dentist ⁽¹⁾	32 925	34 830	39 851
Hemşire -Nurse	198 103	227 292	232 442
Diğer sağlık personeli ⁽²⁾			
Other health personnel ⁽²⁾	182 456	206 103	219 630
Ebe -Midwife	55 972	59 040	57 908
Eczacı ⁽¹⁾ -Pharmacist ⁽¹⁾	33 841	35 364	37 211
Diğer personel ve hizmet alımı -Other personnel and procurement of services	369 660	408 581	481 311

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) "Asistan hekim" sayısına yan dal asistan hekim, "Diş hekimi" sayısına asistan diş hekimi "Eczacı" sayısına serbest eczanelerde çalışan ikinci eczacı ve yardımcı eczacı sayıları dahil edilmiştir.

(1) Physicians in the subspecialty program are included to the number of "Medical resident". Dental residents are included to the number of "Dentists". Pharmacists including graduated intern pharmacist and second pharmacists are added to the number of "Pharmacists".

(2) "Diğer sağlık personeli"; hekim, diş hekimi, hemşire, ebe ve eczacı unvanları dışında kalan diğer sağlık hizmetleri sınıfı mensubu personel sayısını ifade etmektedir.

(2) Other health personnel indicates the number of other health service personnel except physicians, dentists, nurses, midwives and pharmacists.

4.3 Sağlık personeli başına düşen kişi sayısı, 2019-2021

Number of persons per health care professional, 2019-2021

[Tüm sektörler-All sectors]

	2019	2020	2021
Hekim-Physicians	517	488	461
Diş hekimi⁽¹⁾-Dentist⁽¹⁾	2 526	2 401	2 125
Hemşire-Nurse	420	368	364
Diğer sağlık personeli⁽²⁾			
Other health personnel ⁽²⁾	456	406	386
Ebe-Midwife	1 486	1 416	1 462
Eczacı⁽¹⁾-Pharmacist⁽¹⁾	2 457	2 364	2 276

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Source: Ministry of Health

(1) "Diş hekimi" sayısına asistan diş hekimi, "Eczacı" sayısına serbest eczanelerde çalışan ikinci eczacı ve yardımcı eczacı sayıları dahil edilmiştir.

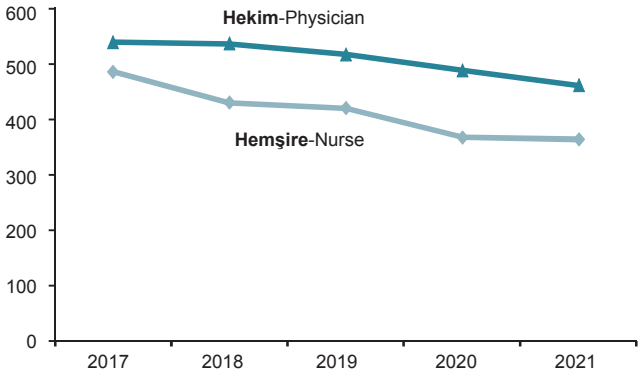
(1) Dental residents are included to the number of "Dentists". Pharmacists including graduated intern pharmacist and second pharmacists are added to the number of "Pharmacists".

(2) "Diğer sağlık personeli"; hekim, diş hekimi, hemşire, ebe ve eczacı unvanları dışında kalan diğer sağlık hizmetleri sınıfı mensubu personel sayısını ifade etmektedir.

(2) Other health personnel indicates the number of other health service personnel except physicians, dentists, nurses, midwives and pharmacists.

Hekim ve hemşire başına düşen kişi sayısı, 2017-2021

Number of persons per physician and nurse, 2017-2021

4.4 Enfeksiyon hastalıklarının vaka sayısı, 2019-2021

Number of cases of the infectious diseases, 2019-2021

	2019	2020	2021
AIDS-AIDS	134 ^(a)	72 ^(a)	80
Yerli vaka-Local case	105 ^(a)	57 ^(a)	70
Yabancı vaka-Imported case	29	15 ^(a)	10
Kızamık-Measles	2 905	617	50
Yerli vaka-Local case	1 958	316	48
Yabancı vaka-Imported case	947	301	2
Tüberküloz-Tuberculosis	11 247	8 830	9 047
Yerli vaka-Local case	9 820	7 423	7 635
Yabancı vaka-Imported case	1 427	1 407	1 412
Sıtma-Malaria	280	135	210
Yerli vaka-Local case	0	0	0
Yabancı ve hariçten gelenden türeyen vaka-Imported case	280 ^(a)	135	210

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Health

Not. AIDS toplam vaka sayısı 31 Ocak 2022 tarihi itibarıyla doğrulama testi pozitif tespit edilerek bildirim yapılan vakaları ifade etmektedir. Tüberküloz vaka sayısı ise yeni ve nüks vakaların toplamını ifade eder.

Note. AIDS total case number is calculated by using the notified cases with having positive confirmation test result as of 31 January 2022. The number of tuberculosis cases indicates the sum of new and relapse cases.

4.5 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, 2016-2018

Total cancer incidence by sex, 2016-2018

[100 000 nüfusta, Dünya standart nüfusu]

[Per 100 000 population, World standard population]

	2016	2017	2018
Toplam-Total	221,6	223,1	225,2
Erkek-Male	259,9	259,2	262,4
Kadın-Female	183,2	187,0	188,0

Kaynak: Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Health

4.6 Organ ve doku nakli sayısı, 2019-2021

Number of organ and tissue transplantations, 2019-2021

[Tüm sektörler-All sectors]

	2019	2020	2021
Toplam-Total	14 751	10 518	13 002
Böbrek-Kidney	3 863	2 494	3 375
Karaciğer-Liver	1 776	1 317	1 530
Kalp-Heart	84	21	24
Akciğer-Lung	33	11	21
Pankreas-Pancreas	3	1	0
İnce bağırsak-Small intestine	4	2	2
Kornea-Cornea	3 790	1 734	2 812
Kemik iliği-Stem cell	5 198	4 938	5 238

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Health Services

4.7 Bireylerin vücut kitle indeksinin cinsiyete göre dağılımı, 2019, 2022

Body mass index distribution of individuals by sex, 2019, 2022

[15+ yaş-age]

	2019			2022		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Düşük kilolu-Underweight	3,8	2,7	4,9	3,6	2,3	4,9
Normal kilolu-Normal weight	40,1	40,3	40,0	40,6	40,6	40,6
Obes öncesi-Pre-obese	35,0	39,7	30,4	35,6	40,4	30,9
Obes-Obese	21,1	17,3	24,8	20,2	16,8	23,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2019, 2022

Source: TurkStat, Türkiye Health Survey, 2019, 2022

4.8 Cinsiyete göre 0-6 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği başlıca hastalık/sağlık sorunlarının dağılımı, 2019, 2022

The percentage of main diseases/health problems of children in the 0-6 age group in the last 6 months by sex, 2019, 2022

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2019			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit vb.)-Upper respiratory tract infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	35,9	35,9	35,9	31,3	32,4	30,1
İshal-Diarrhea	28,7	29,8	27,6	29,4	30,6	28,1
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)-Lower respiratory tract infection (Pneumonia, etc.)	9,5	9,2	9,8	6,9	7,9	5,8
Kansızlık (Demir eksikliği anemisi vb.)-Anemia (Iron deficiency anemia, etc.)	6,9	8,2	5,5	6,7	7,8	5,5
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	6,4	6,9	5,9	5,3	5,5	5,1
D vitamini eksikliğine bağlı kemik bozuklukları (Raşitizm) Bone deformities caused by vitamin D lack (Rickets)	3,0	3,7	2,3	3,8	4,4	3,1
İdrar yolu enfeksiyonu Urinary tract infection	4,2	2,8	5,6	3,4	2,7	4,3
Cilt hastalıkları-Skin diseases	2,9	3,4	2,5	3,2	3,0	3,4

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2019, 2022

Source: TurkStat, Türkiye Health Survey, 2019, 2022

4.9 Cinsiyete göre 7-14 yaş grubundaki çocukların son 6 ay içinde geçirdiği başlıca hastalık/sağlık sorunlarının dağılımı, 2019, 2022

The percentage of main diseases/health problems of children in the 7-14 age group in the last 6 months by sex, 2019, 2022

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2019			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit vb.)-Upper respiratory tract infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	29,4	28,3	30,5	27,1	26,9	27,3
İshal-Diarrhea	18,3	19,5	17,2	19,8	21,2	18,3
Ağız ve diş sağlığı sorunları Oral and dental health problems	14,2	14,9	13,4	11,2	10,8	11,6
Göz ile ilgili sorunlar -Visual problems	10,9	9,5	12,5	8,8	8,5	9,2
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)-Lower respiratory tract infection (Pneumonia, etc.)	6,5	7,2	5,8	5,3	6,0	4,6
Cilt hastalıkları -Skin diseases	4,0	3,8	4,3	2,8	2,7	2,9
Beslenme ile ilişkili hastalıklar Diseases related with nutrition	1,7	1,5	1,8	1,7	1,6	1,7
Kas iskelet sistemi hastalıkları Musculoskeletal system diseases	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3	1,1
Ruh sağlığı sorunları -Mental health problems	1,1	1,0	1,2	1,1	0,9	1,3
İşitme ile ilgili sorunlar -Hearing problems	1,7	1,5	1,8	0,9	0,7	1,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2019, 2022

Source: TurkStat, Türkiye Health Survey, 2019, 2022

4.10 Bireylerin son 12 ay içinde yaşadığı başlıca hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyete göre dağılımı, 2019, 2022

The percentage of main diseases/health problems declared by individuals in the last 12 months by sex, 2019, 2022

[15+ yaş-age]

Hastalık/Sağlık sorunu Disease/Health problem	2019			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Bel bölgesi problemleri (Bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri) Low back disorders (Lumbago, back hernia, other back defections)	29,7	22,6	36,6	24,6	19,3	29,8
Boyun bölgesi problemleri (Boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri) -Neck disorders (Neck pain, neck hernia, other neck defections)	20,5	12,8	27,9	17,2	10,8	23,4
Hipertansiyon -High blood pressure (Hypertension)	16,4	11,9	20,8	16,1	11,6	20,5
Şeker hastalığı (Diyabet) -Diabetes	10,2	8,2	12,2	11,4	8,9	13,8
Alerji (Alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (Alerjik astım hariç) Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (Allergic asthma excluded)	12,3	8,9	15,6	9,6	6,6	12,5
Yüksek kan lipidleri (Yüksek kolesterol veya trigliserid) -High blood lipids (high cholesterol or triglycerides)	10,1	7,7	12,5	9,5	7,1	11,8
Astım (Alerjik astım dahil) -Asthma (Allergic asthma included)	8,9	5,8	12,1	8,1	5,3	10,8
Artroz -Arthrosis	11,2	7,6	14,6	8,0	4,9	11,1
Depresyon -Depression	9,0	5,7	12,2	6,9	4,5	9,2
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (Kronik bronşit, amfizem) -Chronic obstructive pulmonary disease (Chronic bronchitis, emphysema)	7,1	5,2	9,0	6,5	5,2	7,8
Koroner kalp hastalığı (Anjina, göğüs ağrısı, spazm) -Coronary heart disease (Angina pectoris, chest pain, spasm)	7,2	6,6	7,7	6,4	5,8	7,0

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2019, 2022

Source: TurkStat, Türkiye Health Survey, 2019, 2022

4.11 Bireylerin tütün mamulü kullanma durumunun cinsiyete göre dağılımı, 2019, 2022

The percentage of individuals' status of smoking tobacco products by sex, 2019, 2022

[15+ yaş-age]

	(%)					
	2019			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Her gün kullanan						
Daily smoker	28,0	41,3	14,9	28,3	41,3	15,5
Ara sıra kullanan						
Occasional smoker	3,4	3,5	3,2	3,8	4,0	3,5
Daha önce kullanan						
Ex-smoker	14,2	21,3	7,2	8,8	13,0	4,7
Hiç kullanmayan						
Never smoker	54,5	33,8	74,7	59,2	41,7	76,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2019, 2022

Source: TurkStat, Türkiye Health Survey, 2019, 2022

4.12 Sağlık harcamaları, 2019-2021

Health expenditures, 2019-2021

	2019	2020	2021
Toplam sağlık harcaması (Milyon TL)			
Total health expenditure (Million TL)	201 031	249 932	353 941
Kişi başına sağlık harcaması (TL)			
Health expenditure per capita (TL)	2 434	2 997	4 206
Toplam sağlık harcamasının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı (%) -Ratio of total health expenditure to gross domestic product (%)	4,7	5,0	4,9

4.13 Sağlık hizmeti sunucularına göre sağlık harcamaları, 2019-2021

Health expenditures by health care service providers, 2019-2021

(Milyon TL-Million TL)

	2019	2020	2021
Toplam sağlık harcaması			
Total health expenditure	201 031	249 932	353 941
Genel devlet-General government	156 819	198 062	280 220
Merkezi devlet-Central government	51 492	68 927	111 180
Mahalli idareler-Local government	1 373	1 632	1 975
Sosyal Güvenlik Kurumu			
Social Security Institution	103 954	127 504	167 065
Özel sektör-Private sector	44 212	51 869	73 721
Hanehalkları-Households	33 626	40 105	56 342
Diğer ⁽¹⁾-Other ⁽¹⁾	10 585	11 764	17 380

(1) "Diğer" sağlık harcamaları; sigorta şirketleri, hanehalklarına hizmet eden kar amacı gütmeyen kuruluşlar ve diğer işletmelerin yaptığı sağlık harcamalarını kapsar.

(1) "Other" health expenditures cover health expenditures of insurance institutions, non-profit organizations serving households and other enterprises.

4.14 Sosyal koruma harcamalarının yardım türlerine göre dağılımı, 2019-2021

Distribution of expenditures on social protection by type of benefits, 2019-2021

(Milyon TL-Million TL)

	2019	2020 ⁽¹⁾	2021
Sosyal koruma harcamaları toplamı			
Total social protection expenditure	542 201	655 261	785 662
İdari masraflar ve diğer harcamalar			
Administration costs and other expenditure	8 834	8 994	10 261
Sosyal koruma yardımları toplamı			
Total social protection benefits	533 368	646 267	775 401
Hastalık/sağlık bakımı-Sickness/health care	146 036	171 267	242 136
Engelli/malül-Disability	18 200	20 613	23 691
Emekli/yaşlı-Old age	263 079	301 173	353 592
Dul/yetim-Survivors	63 616	73 206	88 912
Aile/çocuk-Family/children	23 177	31 071	32 937
İşsizlik-Unemployment	15 732	44 393	29 507
Sosyal dışlanma b.y.s-Social exclusion n.e.c.	3 529	4 544	4 627

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in the table may not add up to totals due to the roundings.

4.15 Sosyal koruma kapsamında maaş alan kişi sayısı, 2019-2021

Number of pension beneficiaries, 2019-2021

(Bin kişi-Thousand people)

	2019	2020	2021
Toplam maaş alan kişi sayısı⁽¹⁾-Total pension beneficiaries⁽¹⁾	14 089	14 288	14 624
Toplam engelli/malül maaşı alan kişi sayısı			
Total disability pension beneficiaries	864	853	854
Toplam emekli/yaşlı maaşı alan kişi sayısı			
Total old age pension beneficiaries	9 849	10 035	10 253
Toplam dul/yetim maaşı alan kişi sayısı			
Total survivors pension beneficiaries	3 759	3 806	3 956
Toplam emekli/yaşlı ve dul/yetim maaşı alan kişi sayısı⁽¹⁾-Total old-age and survivors pension beneficiaries⁽¹⁾	13 228	13 438	13 774

(1) İlgili değerlerin toplamı vermeme nedeni, mükerrer maaş alanların ayıklanmış olmasıdır.

(1) The related numbers don't give the totals for the reason of cleaning the double countings.

5

Sosyal Güvenlik Social Security

5.1 Sosyal Sigortalar Kurumu (4-1/a) kapsamında aktif sigortalılar, aylık veya gelir alanlar, 2020-2022

Active insured, pensioner and benefit recipients, 2020-2022

[Under article 4-1/a of Act 5510]

	2020	2021	2022
Aktif sigortalı-Active insured	17 358 140	18 399 864	19 814 531
Zorunlu-Compulsory insured	15 203 423	16 169 679	17 332 991
Çıracak-Apprentice	346 624	330 828	636 302
Yurtdışı topluluk-Collective insurance	16 219	15 163	15 671
Tarım-Insured in agricultural sector	31 250	27 036	22 987
Diğer sigortalı-Other/voluntarily insured	319 862	316 932	314 257
Stajyer ve kursiyer-Intern and trainee	1 440 762	1 540 226	1 492 323
Pasif (Aylık/gelir alan) sigortalı			
Pensioner and benefiter	8 265 828	8 547 805	8 814 482
Yaşlılık aylığı-Old-age pension	5 923 661	6 095 878	6 275 341
Malullük aylığı-Invalidity pension	76 131	75 239	76 016
Ölüm aylığı (Haksahibi)			
Survivor's pension	2 089 682	2 197 414	2 278 913
Sürekli iş göremezlik geliri			
Permanent incapacity for work benefit	80 563	82 100	85 131
Ölüm geliri (Haksahibi)			
Survivor's benefit	95 791	97 174	99 081
Bağımlı-Dependent	18 952 335	18 544 929	17 684 401

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

5.2 Bağ-Kur (4-1/b) kapsamında aktif sigortalılar, aylık veya gelir alanlar, 2020-2022

Active insured, pensioner and benefit recipients, 2020-2022

[Under article 4-1/b of Act 5510]

	2020	2021	2022
Aktif sigortalı-Active insured	2 845 310	3 156 745	3 252 606
Zorunlu-Compulsory insured	2 720 780	3 024 877	3 131 996
Tarım hariç zorunlu			
Compulsory (except agricultural)	2 146 642	2 485 740	2 593 106
Tarım zorunlu-Compulsory			
in agricultural sector	547 075	511 923	512 966
Muhtar-Demarch	27 063	27 214	25 924
İsteğe bağlı-Voluntary insured	124 530	131 868	120 610
Pasif (Aylık/gelir alan) sigortalı			
Pensioner and benefiter	2 670 280	2 714 690	2 718 417
Yaşlılık aylığı-Old-age pension	1 649 416	1 658 108	1 640 961
Malullük aylığı-Invalidity pension	21 843	21 741	22 069
Ölüm aylığı (Haksahibi)			
Survivor's pension	997 443	1 033 160	1 053 553
Sürekli iş göremezlik geliri			
Permanent incapacity for work benefit	328	365	395
Ölüm geliri (Haksahibi)			
Survivor's benefit	1 250	1 316	1 439
Bağımlı-Dependent	9 656 246	9 706 009	9 920 116

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

5.3 Emekli Sandığı (4-1/c) kapsamında aktif sigortalılar ve aylık alanlar, 2020-2022

Active insured and pensioner, 2020-2022

[Under article 4-1/c of Act 5510]

	2020	2021	2022
Aktif sigortalı-Active insured	3 141 097	3 188 540	3 277 097
Zorunlu-Compulsory insured	3 140 410	3 187 862	3 276 416
Diğer sigortalı-Other/voluntarily insured	687	678	681
Pasif (Aylık alan) sigortalı-Pensioner	2 328 112	2 381 535	2 400 121
Yaşlılık aylığı-Old-age pension	1 560 807	1 586 125	1 582 794
Malullük aylığı-Invalidity pension	26 628	26 676	26 961
Vazife malulü aylığı			
Duty invalidity pension	14 381	14 738	15 116
Ölüm aylığı (Haksahibi)			
Survivor's pension	726 296	753 996	775 250
Bağımlı-Dependent	6 947 560	7 054 400	7 208 840

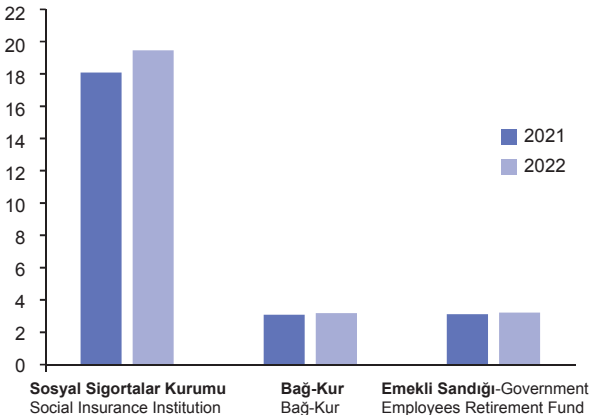
Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

Sosyal güvenlik kapsamında aktif çalışan kişi sayısı, 2021, 2022

Number of active insured persons within the scope of social security, 2021, 2022

(Milyon kişi-Million persons)

5.4 Türkiye İş Kurumuna kayıt yaptıran işsizler ve işe yerleştirilenler, 2020-2022

The registered unemployed and placements by the Turkish Employment Agency, 2020-2022

	2020	2021	2022
Açık iş-Vacancies	1 406 141	1 923 951	2 315 250
Özel-Private	1 371 842	1 903 737	2 276 911
Kamu-Public	34 299	20 214	38 339
İşe yerleştirilenler-Placements	868 744	1 292 534	1 395 659
Erkek-Male	579 021	827 851	875 341
Kadın-Female	289 723	464 683	520 318
Kayıtlı işsiz-The registered unemployed	2 959 544	3 171 600	3 053 450
Erkek-Male	1 557 095	1 591 731	1 521 199
Kadın-Female	1 402 449	1 579 869	1 532 251

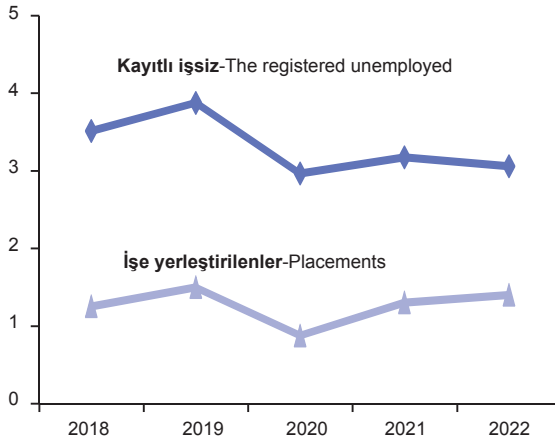
Kaynak: Türkiye İş Kurumu

Source: Turkish Employment Agency

Kayıtlı işsiz ve işe yerleştirilenler, 2018-2022

The registered unemployed and placements, 2018-2022

(Milyon kişi-Million persons)

6

Eğitim ve Kültür Education and Culture

6.1 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 2020-2022

Population by literacy and sex, 2020-2022

[6 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 6 years of age and over]

	2020	2021	2022
	Sayı-Number		
Toplam-Total	74 910 574	75 756 932	76 593 361
Okuma yazma bilen-Literate	72 316 069	73 142 327	73 973 259
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1 914 783	1 862 532	1 826 577
Bilinmeyen-Unknown	679 722	752 073	793 525
Erkek-Male			
Okuma yazma bilen-Literate	36 888 098	37 254 911	37 627 374
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	262 501	268 639	280 559
Bilinmeyen-Unknown	322 121	356 159	374 432
Kadın-Female			
Okuma yazma bilen-Literate	35 427 971	35 887 416	36 345 885
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	1 652 282	1 593 893	1 546 018
Bilinmeyen-Unknown	357 601	395 914	419 093
	(%)		
Toplam-Total			
Okuma yazma bilen-Literate	97,4	97,5	97,6
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	2,6	2,5	2,4
Erkek-Male			
Okuma yazma bilen-Literate	99,3	99,3	99,3
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	0,7	0,7	0,7
Kadın-Female			
Okuma yazma bilen-Literate	95,5	95,7	95,9
Okuma yazma bilmeyen-Illiterate	4,5	4,3	4,1

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2020-2022

Source: National Education Statistics Database, 2020-2022

Not.1. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsamamıştır.

2. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note.1. Proportions are calculated by excluding unknown.

2. Foreigners are not included.

6.2 Bitirilen eğitim durumuna ve cinsiyete göre nüfus, 2021, 2022

Population by attained education level and sex, 2021, 2022

[6 ve daha yukarı yaştaki nüfus-Population 6 years of age and over]

Eğitim durumu Attained education level	2021		2022	
	Erkek Male	Kadın Female	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	37 879 709	37 877 223	38 282 365	38 310 996
Okuma yazma bilmeyen				
Illiterate	268 639	1 593 893	280 559	1 546 018
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen-Literate without a diploma				
without a diploma	3 224 669	4 305 606	3 207 325	4 274 928
İlkokul- Primary school	7 267 940	9 610 023	7 178 181	9 561 700
İlköğretim-Primary education	2 899 977	2 232 443	2 851 250	2 196 952
Ortaokul ve dengi meslek okulu				
Lower secondary school	7 434 209	6 204 007	7 286 293	6 088 628
Lise ve dengi meslek okulu				
Upper secondary school	9 448 709	7 248 883	9 855 144	7 587 853
Yüksekokul veya fakülte				
Universities and other higher educational institutions	6 086 476	5 550 811	6 314 394	5 852 372
Yüksek lisans (5 veya 6 yıllık fakülteler dahil)-Master				
(Including 5 or 6 years faculties)	756 363	638 869	793 593	682 097
Doktora-Doctorate	136 568	96 774	141 194	101 355
Bilinmeyen-Unknown	356 159	395 914	374 432	419 093

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2021, 2022

Source: National Education Statistics Database, 2021, 2022

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note. Foreigners are not included.

6.3 Ortalama eğitim süresi, 2020-2022

Mean years of schooling, 2020-2022

	(Yıl-Year)		
	2020	2021	2022
Toplam-Total	8,9	9,1	9,2
Erkek-Male	9,7	9,8	10,0
Kadın-Female	8,1	8,3	8,5
Cinsiyet oranı (%)			
Gender parity index (%)	0,83	0,84	0,85

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2020-2022

Source: National Education Statistics Database, 2020-2022

Not. Bilinmeyenler ve yabancılar kapsama alınmamıştır.

Note. Unknowns and foreigners are not included.

6.4 Eğitim seviyesine göre cinsiyet oranı⁽¹⁾, 2019/'20-2021/'22Gender parity index by level of education⁽¹⁾, 2019/'20-2021/'22

	(%)		
Eğitim seviyesi-Level of education	2019/'20	2020/'21	2021/'22
İlkokul-Primary school	99,4	99,2	99,4
Ortaokul-Lower secondary school	102,6	101,9	101,3
Ortaöğretim-Upper secondary education	94,5	95,4	97,5
Yükseköğretim-Higher education	98,9	102,6	104,8

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2021/'22

Source: Ministry of National Education, National Education Statistics, Formal Education 2021/'22

(1) Cinsiyet oranı: Belirli bir öğretim yılında ilgili öğretim türünün kız çocuk brüt okullaşma oranının, aynı öğretim yılında ilgili öğretim türünün erkek çocuk brüt okullaşma oranına olan göreli büyüklüğünü göstermektedir. İki farklı göstergenin (brüt okullaşma oranlarının) birbirine oranlanmasıyla yapılan hesaplamanın 100 ile çarpılmasıdır.

(1) Gender parity index: It indicates the relative greatness of female gross enrolment rate as compared to male gross enrolment rate in a specific educational year and level of education. It is obtained by dividing the female gross enrolment rate by the male gross enrolment rate multiplied by 100.

6.5 Eğitim seviyesine göre okullaşma oranı, 2019/20-2021/22

Enrolment rate by level of education, 2019/20-2021/22

(%)

Eğitim seviyesi Level of education	2019/20		2020/21		2021/22	
	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net
Okul öncesi (3-5 yaş)						
Pre-primary education (3-5 age)	43,4	41,8	29,9	28,3	48,8	44,1
Erkek-Male	43,9	42,1	30,3	28,6	49,3	44,1
Kadın-Female	42,8	41,4	29,5	28,1	48,4	44,0
İlkokul-Primary school	97,4	93,6	96,6	93,2	96,6	93,2
Erkek-Male	97,7	93,7	97,0	93,3	96,9	93,2
Kadın-Female	97,1	93,5	96,2	93,1	96,3	93,1
Ortaokul						
Lower secondary school	106,0	95,9	96,9	88,9	96,2	89,8
Erkek-Male	104,7	95,7	96,0	89,0	95,6	90,0
Kadın-Female	107,3	96,1	97,8	88,7	96,8	89,7
Ortaöğretim						
Upper secondary education	110,6	85,0	124,1	87,9	116,1	89,7
Erkek-Male	113,7	85,2	126,9	88,1	117,5	90,0
Kadın-Female	107,4	84,9	121,1	87,8	114,6	89,3
Yükseköğretim						
Higher education	112,8	43,4	117,8	44,4	120,4	44,7
Erkek-Male	113,4	40,6	116,3	40,5	117,6	40,3
Kadın-Female	112,1	46,3	119,3	48,5	123,2	49,2

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2021/22

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2021/22

Not.1. Okullaşma oranları 2007/08 öğretim yılından itibaren Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre hesaplanmaktadır.

- 2. 2016/17 eğitim öğretim yılından itibaren, okullaşma oranları hesaplanırken, kullanılan nüfus ve öğrenci sayılarında sadece Türkiye'de ikamet eden T.C. vatandaşları kapsamıştır. Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu nüfus ve yabancı uyruklu öğrenci sayıları kapsam dışında tutularak, tamamlanmış olan en son takvim yılı sonu öğrenci rakamları ve tamamlanmış olan en son nüfus rakamları kullanılarak hesaplanmıştır.**

Note.1. Enrolment rates as of the 2007/08 educational year were calculated according to the results of the Address Based Population Registration System.

2. Since 2016-2017 educational year, population and the number of students who reside in Türkiye as Turkish citizens are only taken into consideration while the enrolment rates are being calculated. Foreign nationals residing in Türkiye and the number of foreign students are excluded from the calculation and the end of the latest completed calendar year's student numbers and the latest completed population numbers are used in calculations.

6.6 Eğitim kurumlarına göre okul, öğretmen ve öğrenci sayıları, 2019/20-2021/22

Number of schools, teachers and students by educational institutions,
2019/20-2021/22

Eğitim kurumu Educational institutions	2019/20		
	Okul ⁽⁴⁾ School ⁽⁴⁾	Öğretmen ⁽⁵⁾ Teacher ⁽⁵⁾	Öğrenci Students
Okul öncesi eğitim⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	32 554	98 825	1 629 720
İlkokul -Primary school	24 790	309 247	5 279 945
Ortaokul -Lower secondary school	19 268	371 590	5 701 564
Ortaöğretim -Upper secondary education	13 046	380 631	5 630 652
Yükseköğretim⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 979	174 494	7 541 890
	2020/21		
Okul öncesi eğitim⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	30 978	95 049	1 225 981
İlkokul -Primary school	24 576	306 937	5 328 391
Ortaokul -Lower secondary school	19 025	370 798	5 212 969
Ortaöğretim -Upper secondary education	12 972	382 109	6 318 602
Yükseköğretim⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 695	179 685	7 791 280
	2021/22		
Okul öncesi eğitim⁽¹⁾ -Pre-primary education ⁽¹⁾	36 644	107 171	1 885 004
İlkokul -Primary school	24 519	310 477	5 433 901
Ortaokul -Lower secondary school	18 936	376 747	5 293 067
Ortaöğretim -Upper secondary education	12 804	389 307	6 543 599
Yükseköğretim⁽²⁾⁽³⁾ -Higher education ⁽²⁾⁽³⁾	3 925	185 384	7 829 148

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2021/22

Source: Ministry of Education, National Education Statistics, Formal Education 2021/22

(1) Resmî ve özel okulları kapsar.

(1) It covers public and private schools.

(2) Ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrenci sayıları kapsamıştır.

(2) Number of associate and undergraduate students are included.

(3) Fakülte, yüksekokul, meslek yüksek okulu ve enstitülerinde görev alan öğretim elemanları kapsamıştır.

(3) Teaching staff working in the faculties, vocational schools and institutes are included.

(4) Faal olan okullar kapsamıştır.

(4) Active schools are included.

(5) Toplam öğretmen, kadrolu ve sözleşmeli öğretmenleri kapsar.

(5) Total of teachers includes permanent and contractual teaching staff.

6.7 Yükseköğretim kurumlarında öğrenim düzeylerine göre öğrenci sayıları, 2020/21-2022/23

Number of students in higher educational institutions by education level, 2020/21-2022/23

	2020/21	2021/22	2022/23
Toplam-Total	8 240 997	8 296 959	6 950 142
Ön lisans-Vocational training school	3 114 623	3 250 101	2 647 054
Lisans-Undergraduate	4 676 657	4 579 047	3 754 095
Yüksek lisans-Masters	343 569	358 271	434 485
Doktora-Doctorate	106 148	109 540	114 508

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2020/21-2022/23

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2020/21-2022/23

6.8 Yükseköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim alanları sınıflamasına göre lisans düzeyindeki öğrenci sayıları, 2020/21-2022/23

Number of undergraduate students in higher educational institutions by classification of fields of education and training, 2020/21-2022/23

Öğretim alanı-Field of study	2020/21	2021/22	2022/23
Toplam-Total	4 676 657	4 579 047	3 754 095
Bilişim ve iletişim teknolojileri			
Information and communication technologies	86 221	102 261	114 915
Doğa bilimleri, matematik ve istatistik			
Natural sciences, mathematics and statistics	114 121	103 361	106 180
Eğitim-Education	235 753	250 116	252 012
Hizmetler-Services	210 010	187 667	183 791
İş, yönetim ve hukuk-Business, administration and law	1 418 516	1 370 642	777 506
Mühendislik, imalat ve inşaat-Engineering, manufacturing and construction	483 410	457 318	462 367
Sağlık ve refah-Health and welfare	492 377	541 981	587 596
Sanat ve beşeri bilimler-Arts and humanities	621 775	605 837	569 348
Sosyal bilimler, gazetecilik ve enformasyon	962 518	910 763	647 915
Tarım, ormancılık, balıkçılık ve veterinerlik	51 956	49 101	52 221
Sınıflanmamış-Unclassified	-	-	244

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2020/21-2022/23

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2020/21-2022/23

6.9 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2020/'21-2022/'23

Number of teaching staff by academic title, 2020/'21-2022/'23

	2020/'21	2021/'22	2022/'23
Toplam -Total	179 685	184 702	184 566
Profesör -Professor	30 562	32 185	34 280
Doçent -Associate professor	17 778	20 144	22 462
Doktor öğretim üyesi -Assistant professor	41 508	41 484	44 216
Öğretim görevlisi -Instructor	38 289	38 392	37 039
Araştırma görevlisi -Research assistant	51 548	52 497	46 569

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Yükseköğretim İstatistikleri, 2020/'21-2022/'23

Source: Council of Higher Education, Higher Education Statistics, 2020/'21-2022/'23

6.10 Yurt dışında öğrenim gören burslu öğrenciler, 2019/'20-2021/'22

Scholarship students studying abroad, 2019/'20-2021/'22

	2019/'20 ⁽¹⁾	2020/'21 ⁽²⁾	2021/'22 ⁽³⁾
Toplam -Total	2 948	3 842	3 131
Dil öğrenimi -Language learning	314	944	63
Yüksek lisans -Master's degree	1 030	1 110	1 016
Doktora -Doctorate	1 594	1 764	1 988
Post doktora -Post doctorate	-	-	64
Staj -Internship	10	24	-

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education and Study Abroad

(1) 24/06/2020 tarihi itibarıyla.

(1) As of 24/06/2020.

(2) 01/07/2021 tarihi itibarıyla.

(2) As of 01/07/2021.

(3) 23/06/2022 tarihi itibarıyla.

(3) As of 23/06/2022.

6.11 Eğitim harcamaları temel göstergeleri, 2019-2021

Basic indicators on education expenditure, 2019-2021

	2019	2020	2021
Toplam eğitim harcaması (Milyon TL)			
Total education expenditure (Million TL)	259 220	270 921	344 341
Öğrenci başına yapılan harcama (TL)			
Education expenditure per student (TL)	11 769	12 311	15 500
Eğitim harcamasının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı (%) -Expenditure on education as a percentage of GDP (%)	6,0	5,4	4,8
Devlet eğitim harcamasının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı (%) -Government expenditure on education as a percentage of GDP (%)	4,4	4,0	3,4

6.12 Eğitim düzeylerine göre öğrenci başına eğitim harcaması, 2019-2021

Education expenditure per student by level of education, 2019-2021

(TL)

	2019	2020	2021
Toplam -Total	11 769	12 311	15 500
Okul öncesi -Pre-primary education	9 886	10 311	10 696
İlkokul -Primary school	8 914	9 332	11 626
Ortaokul -Lower secondary school	9 127	9 503	12 539
Ortaöğretim -Upper secondary education	12 826	12 495	14 467
Genel ortaöğretim -General upper secondary education	11 511	10 798	12 106
Mesleki ve teknik ortaöğretim -Vocational and technical upper secondary education	14 749	15 208	19 079
Yükseköğretim ⁽¹⁾ -Higher education ⁽¹⁾	18 830	20 774	28 597

(1) Açıköğretim öğrencileri hesaplamalara dahil edilmemiştir.

(1) Open education students are not covered in the calculation.

6.13 Kütüphane türüne göre kütüphane, kitap, yararlanan kişi ve kayıtlı üye sayısı, 2020-2022

Number of libraries, books, registered members and the persons benefiting from by the type of libraries, 2020-2022

	2020	2021	2022
Milli Kütüphane-National Library			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	1	1	1
Kitap sayısı -Number of books	1 475 337	1 545 352	1 632 589
Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı			
Number of people benefiting from the library	202 144	179 726	405 584
Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı⁽¹⁾			
Number of registered members of the library ⁽¹⁾	125 935	136 120	135 975
Halk kütüphaneleri-Public libraries			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	1 213	1 252	1 257
Kitap sayısı -Number of books	21 125 016	22 359 038	23 091 168
Kütüphaneden yararlanan kişi sayısı			
Number of people benefiting from the library	12 962 119	15 683 134	26 788 378
Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı			
Number of registered members of the library	4 437 954	4 898 744	5 568 283
Üniversite kütüphaneleri-University libraries			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	606	612	625
Kitap sayısı -Number of books	18 553 121	20 174 856	21 098 691
Kütüphaneye kayıtlı üye sayısı			
Number of registered members of the library	3 560 694	3 641 661	3 986 831
Örgün ve yaygın eğitim kurum kütüphaneleri⁽²⁾			
Formal and non-formal education institutions libraries ⁽²⁾			
Kütüphane sayısı -Number of libraries	32 158	32 690	47 654
Kitap sayısı -Number of books	34 454 621	34 325 612	43 971 809

Kaynak: Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü, üniversite rektörlükleri, Millî Eğitim Bakanlığı

Source : General Directorate of Libraries and Publications, rectorates of universities, Ministry of National Education

(1) Kayıtlı üye sayısı, 2019 yılı itibarıyla aktif kayıtlı üye sayısını ifade eder.

(1) Refers to the number of active registered members as of 2019.

(2) Örgün ve yaygın eğitim kurumları, resmi ve özel okullar ile özel kursları kapsamaktadır.

(2) It includes formal and non-formal educational institutions, public and private schools, as well as special courses.

6.14 Gazete ve dergilerin yayın bölgesine göre sayısı, 2019-2021

Number of newspapers and magazines by region of publishing, 2019-2021

	Gazete-Newspaper			Dergi-Magazine		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Toplam-Total	2 337	2 164	2 071	3 148	2 582	2 389
Yerel-Local	2 121	1 971	1 884	929	714	663
Bölgesel-Regional	45	53	42	143	85	78
Yaygın (Ulusal)-National	171	140	145	2 076	1 783	1 648

6.15 Sinema salonu, gösterilen film ve seyirci sayısı, 2020-2022

The number of movie halls, films shown and audiences, 2020-2022

	2020	2021	2022
Sinema salonu sayısı			
The number of movie halls	2 698	2 398	2 366
Gösterilen film sayısı			
The number of films shown	25 960	26 483	55 056
Seyirci sayısı			
The number of audiences	17 226 952	12 418 777	35 754 644

6.16 Tiyatro salonu, oynanan eser, gösteri ve seyirci sayısı, 2019/'20-2021/'22

The number of theatre halls, shows, performances and audiences, 2019/'20-2021/'22

	2019/'20	2020/'21	2021/'22
Tiyatro salonu sayısı			
The number of theatre halls	720	400	817
Oynanan eser sayısı			
The number of shows	6 236	1 665	8 368
Gösteri sayısı			
The number of performances	20 175	4 284	25 118
Seyirci sayısı			
The number of audiences	4 492 293	714 864	5 451 627

6.17 Opera ve bale salonu, oynanan eser, gösteri ve seyirci sayısı, 2019/'20-2021/'22

The number of opera and ballet halls, shows, performances and audiences, 2019/'20-2021/'22

	2019/'20	2020/'21	2021/'22
Opera ve bale salonu sayısı			
The number of opera and ballet halls	13	14	14
Oynanan eser sayısı			
The number of shows	165	98	231
Gösteri sayısı			
The number of performances	501	140	599
Seyirci sayısı			
The number of audiences	256 063	14 032	211 233

Kaynak: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Opera and Ballet

6.18 Mze, müzedeki eser, müze ve ren yeri ziyaretçi sayısı, 2019-2021

Number of museums, works and visitors to the museums and ruins, 2019-2021

	2019	2020	2021
Mze sayısı-Number of museums	467	494	519
Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzeler-Museums affiliated to Culture and Tourism Ministry	199	205	210
Özel müzeler-Private museums	268	289	309
Müzedeki eser sayısı-Number of works	3 671 900	3 694 820	3 719 409
Mze ve ren yeri ziyaretçi sayısı			
Number of visitors to the museums and ruins	51 306 549	13 756 483	23 245 317

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Culture and Tourism, General Directorate of Cultural Heritage and Museums

7

Turizm
Tourism

7.1 Giriş yapan yabancı ve vatandaşlar, 2020-2022

Arriving foreigners and citizens, 2020-2022

	2020	2021	2022
Yabancı-Foreigner	12 734 213	24 712 266	44 564 395
Vatandaş-Citizen	5 879 101	8 040 806	14 076 927

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.2 Çıkış yapan yabancı ve vatandaşlar, 2020-2022

Departing foreigners and citizens, 2020-2022

	2020	2021	2022
Yabancı-Foreigner	13 092 545	24 233 256	44 586 567
Vatandaş-Citizen	5 718 245	8 155 782	14 294 277

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre giriş yapan yabancılar, 2020-2022

Arriving foreigners by selected nationalities, 2020-2022

	2020	2021	2022
Almanya-Germany	1 118 932	3 085 215	5 679 194
Rusya Federasyonu-Russian Federation	2 128 758	4 694 422	5 232 611
İngiltere (Birleşik Krallık)-United Kingdom	820 709	392 746	3 370 739
Bulgaristan-Bulgaria	1 242 961	1 402 795	2 882 512
İran-Iran	385 762	1 153 092	2 331 076
Gürcistan-Georgia	410 501	291 852	1 514 813
Hollanda-Netherlands	271 526	645 601	1 244 756
Irak-Iraq	387 587	836 624	1 208 895
Polonya-Poland	145 908	585 076	1 135 903
ABD-USA	148 937	371 759	1 013 478

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Security

7.4 Çıkış yapan ziyaretçi sayısı, turizm geliri, kişi başı ortalama harcama ve ortalama geceleme sayısı, 2020-2022

Number of departing visitors, tourism income, average expenditure per capita and average number of overnights, 2020-2022

	2020 ⁽¹⁾	2021	2022
Çıkış yapan ziyaretçi sayısı			
Number of departing visitors	15 826 266	29 357 463	51 369 026
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)			
Citizen (Resident abroad)	3 118 001	5 417 442	7 027 504
Turizm geliri (Bin \$)			
Tourism income (Thousand \$)	14 817 273 ⁽²⁾	30 173 587	46 477 871
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden) (Bin \$)			
Citizen (Resident abroad) (Thousand \$)	2 965 813	5 830 953	7 067 152
Kişi başı ortalama harcama (\$)			
Average expenditure per capita (\$)	936 ⁽²⁾	1 028	905
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)(\$)			
Citizen (Resident abroad) (\$)	951	1 076	1 006
Ortalama geceleme sayısı			
Average number of overnights	12,4	12,6	10,3
Vatandaş (Yurt dışında ikamet eden)			
Citizen (Resident abroad)	21,1	20,7	16,9

Kaynak: TÜİK, Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi ve Bankalararası Kart Merkezi

Source: TurkStat, Departing Visitors Survey and Interbank Card Center

Not. Hesaplamalarda; 2013 yılı 3. çeyreğinden başlayarak Gaziantep Kargamış, Hatay Cilvegözü, Yayladağı ve Kumlu, Kilis Öncüpinar ve Şanlıurfa Akçakale sınır kapılarından çıkış yapan Suriye vatandaşı sayısı, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) sınır rakamlarından çıkartılmıştır.

Note. Calculations are made by extracting the departures of Syrians from the Gaziantep Kargamış, Hatay Cilvegözü, Yayladağı and Kumlu, Kilis Öncüpinar and Şanlıurfa Akçakale border gates from the border figures of General Directorate of Security starting from the 3rd quarter of 2013.

(1) 2020 yılına ait yıllık veriler 1., 3. ve 4. çeyrekleri kapsamaktadır. Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılamadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veri yayınlanamamıştır.

(1) Annual data for 2020 include the data for 1st, 3rd and 4th quarters. Data related to the 2nd quarter of 2020 was not published because survey could not be conducted at border gates due to corona virus (COVID-19) pandemic.

(2) Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılamadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veriler Bankalararası Kart Merkezi verileridir.

(2) Survey could not be conducted at border gates due to corona virus (COVID-19) pandemic at the 2nd quarter of 2020, hence related data published according to the Interbank Card Center.

7.5 Yurt dışına giden vatandaş sayısı, turizm gideri, kişi başı ortalama harcama ve ortalama geceleme sayısı, 2020-2022

Number of citizens visiting abroad, tourism expenditures, average expenditure per capita and average number of overnights, 2020-2022

	2020 ⁽¹⁾	2021	2022
Yurt dışına giden vatandaş sayısı			
(Türkiye'de ikamet eden)-Number of citizens			
visiting abroad (Resident in Türkiye)	2 242 864	2 738 340	7 266 773
Turizm gideri (Bin \$)			
Tourism expenditure (Thousand \$)	1 104 545	1 851 922	4 276 533
Kişi başı ortalama harcama (\$)			
Average expenditure per capita (\$)	492	676	589
Ortalama geceleme sayısı			
Average number of overnights	12,6	19,2	12,6

Kaynak: TÜİK, Vatandaş Giriş Anketi

Source: TurkStat, Arriving Citizens Survey

(1) 2020 yılına ait yıllık veriler 1., 3. ve 4. çeyrekleri kapsamaktadır. Koronavirüs pandemisi (COVID-19) nedeni ile sınır kapılarında anket yapılamadığından 2020 yılı 2. çeyreğe ilişkin veri yayınlanamamıştır.

(1) Annual data for 2020 include the data for 1st, 3rd and 4th quarters. Data related to the 2nd quarter of 2020 was not published because survey could not be conducted at border gates due to corona virus (COVID-19) pandemic.

8

Adalet
Justice

8.1 Yıl içinde ceza infaz kurumuna giren hükümlülerin girdiği tarihteki yaş dağılımı, 2020-2022

Distribution of convicts in prisons by age and sex on the date of being put in prisons, 2020-2022

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2020	2021	2022
Toplam-Total	202 373	270 001	301 410
Erkek-Male	193 514	258 180	287 724
Kadın-Female	8 857	11 821	13 686
Bilinmeyen-Unknown	2	-	-
Yaş grubu-Age group			
12-14	36	38	79
15-17	913	961	1 294
18-24	22 804	28 642	33 431
25-34	68 157	91 378	103 659
35-44	58 965	79 714	88 149
45-54	33 522	44 509	48 797
55-64	14 130	19 211	20 054
65+	3 840	5 545	5 944
Bilinmeyen-Unknown	6	3	3

Kaynak: Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Justice, Directorate General for Criminal Records and Statistics

Not. Cari yıl içerisinde ceza infaz kurumuna birden fazla giren hükümlüler bir kere sayılmıştır.

Note. The convicts who were put in the prisons more than once in the current year were counted only once.

8.2 Ceza infaz kurumlarına giren hükümlülere ilişkin suç kaydının suç türüne göre dağılımı, 2020-2022

Distribution of criminal record of convicts received into prison by type of crime, 2020-2022

[1 Ocak-31 Aralık - 1 January-31 December]

	2020	2021	2022
Hırsızlık-Theft	49 536	66 111	86 491
Kasten yaralama-Intentional injury	41 881	60 597	79 503
Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak			
Purchase, receipt or possession of narcotics or psychotropic substances for personal use or use of narcotics or psychotropic substances	17 877	33 024	49 179
Tehdit-Threat	15 962	24 506	33 562
Trafik güvenliğini tehlikeye sokma			
Endangering traffic safety	17 000	25 938	28 634
Dolandırıcılık-Theft by deception	10 663	16 603	23 795
Konut dokunulmazlığının ihlali			
Violation of the immunity of residence	11 181	15 211	20 737
Ateşli silahlar ve bıçaklar ile diğer aletler hakkında kanun-Law on firearms, knives and other tools	11 765	17 965	19 729
Hakaret-Insult	7 673	12 103	17 323
Mala zarar verme-Damage to property	8 342	9 096	15 466
Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti			
Production and trade of narcotics and psychotropic substances	14 173	14 554	14 479
Nitelikli yağma-Qualified robbery	-	9 798	11 687
Hükümlü veya tutuklunun kaçması			
Escape of a convict or arrested person	9 150	11 294	11 347
Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma			
Deprivation of liberty	4 941	7 417	10 280
Diğer suçlar-Other crimes	96 720	125 826	140 526

Kaynak: Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Justice, Directorate General for Criminal Records and Statistics

Not. Ceza infaz kurumuna giren hükümlülerin birden fazla suç işlemesi durumunda bu suçların her biri sayılmaktadır.

Note. If the convicts received into prison commit more than one crime, each of these crimes is counted.

8.3 Ceza infaz kurumu nüfusunun cinsiyet, statü ve uyruğu, 2020-2022

Prison population by sex, status and nationality, 2020-2022

[31 Aralık tarihi itibarıyla-As of December 31st]

	2020	2021	2022
Toplam-Total	266 831	297 860	341 294
Erkek-Male	256 231	286 183	327 224
Kadın-Female	10 600	11 677	14 070
Hükümlü-Convict	224 924	259 825	298 952
Tutuklu-Arrested	41 907	38 035	42 342
T.C.-TR	256 622	285 815	326 266
Yabancı-Foreigner	10 209	12 045	15 028

Kaynak: Adalet Bakanlığı, Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Justice, Directorate General for Criminal Records and Statistics

Not. Ceza infaz kurumuna giren hükümlülerin birden fazla suç işlemesi durumunda bu suçların her biri sayılmaktadır.

Note. If the convicts received into prison commit more than one crime, each of these crimes is counted.

8.4 Geliş nedenine göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı, 2019-2021

The number of incidents of juveniles who received into security unit, by reception reason, 2019-2021

Geliş nedeni-Reception reason	2019	2020	2021
Toplam-Total	511 247	450 803	499 319
Suçta sürüklenme-Pushed into crime	168 250	114 038	132 943
Kabahat işleme-Misdemeanour	11 711	83 611	67 518
Kayıp (Bulunan)-Lost (Found)	17 339	22 380	19 277
Mağdur-Victim	235 931	170 961	207 999
Bilgisine başvurma-Witness	76 997	58 744	70 905
Diğer-Other	1 019	1 069	677

Kaynak: İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı

Source: Ministry of Interior, Directorate General of Security and General Command of Gendarmerie

8.5 Mağduriyet türüne göre güvenlik birimine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı, 2019-2021

The number of incidents of juveniles who received into security unit, by type of victimization, 2019-2021

Mağduriyet türü-Type of victimization	2019	2020	2021
Mağdur-Victim	235 931	170 961	207 999
Suç mağduru-Victim of crime	206 498	150 615	186 014
Yaralama-Assault	119 009	83 281	106 742
Cinsel suçlar-Sexual offences	31 445	18 450	24 432
Aile düzenine karşı suçlar			
Offences against family order	22 683	21 886	22 974
Tehdit-Threat	7 140	6 790	8 387
Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma			
Kidnapping	5 665	4 499	5 512
Hırsızlık-Theft	4 412	3 138	3 437
Diğer-Other	16 144	12 571	14 530
Takibi gereken olay mağduru			
Victim of followed incident	29 383	20 073	21 946
Kabahat mağduru			
Victim of misdemeanour	50	273	39

Kaynak: İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı

Source: Ministry of Interior, Directorate General of Security and General Command of Gendarmerie

9

Seçim
Election

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2015, 2018, 2023

Results of the General Election of Representatives, 2015, 2018, 2023

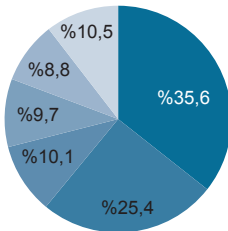
	01/11/2015	2018	14/05/2023
Kayıtlı seçmen-Registered voters	56 949 009	59 367 469	64 145 504
Oy kullanan seçmen-Actual voters	48 537 695	51 189 444	55 835 895
Geçerli oy sayısı-Number of valid votes	47 840 231	50 137 175	54 442 588
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	85,2	86,2	87,0
Yurt içi-Domestic			
Kayıtlı seçmen-Registered voters	54 049 940	56 322 632	60 721 745
Oy kullanan seçmen-Actual voters	47 239 370	49 664 165	53 994 049
Geçerli oy sayısı-Number of valid votes	46 555 267	48 631 366	52 628 182
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	87,4	88,2	88,9
Yurt dışı/gümrük kapıları-Abroad and customs gates			
Kayıtlı seçmen-Registered voters	2 899 069	3 044 837	3 423 759
Oy kullanan seçmen-Actual voters	1 298 325	1 525 279	1 841 846
Geçerli oy sayısı-Number of valid votes	1 284 964	1 505 809	1 814 406
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	44,8	50,1	53,8
Milletvekili sayısı-Number of representatives	550	600	600
Erkek-Male	469	496	481
Temsil oranı (%) -Representation rate (%)	85,3	82,7	80,2
Kadın-Female	81	104	119
Temsil oranı (%) -Representation rate (%)	14,7	17,3	19,8

Kaynak: Yüksek Seçim Kurulu

Source: Supreme Election Council

Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2023

Results of the General Election of Representatives, 2023

- **Adalet ve Kalkınma Partisi**
Justice and Development Party
- **Cumhuriyet Halk Partisi**
Republican People's Party
- **Milliyetçi Hareket Partisi**
Nationalist Movement Party
- **İyi Parti**-Good Party
- **Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi**
Greens and the Left Future Party
- **Diğer**-Other

9.2 Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçları, 2023

Results of the presidential election, 2023

	1. Oylama 1. Voting 14/05/2023	2. Oylama 2. Voting 28/05/2023
Kayıtlı seçmen -Registered voters	64 145 504	64 197 454
Oy kullanan seçmen -Actual voters	55 833 153	54 023 601
Geçerli oy sayısı -Number of valid votes	54 796 049	53 339 313
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	87,0	84,2
Yurt içi -Domestic		
Kayıtlı seçmen -Registered voters	60 721 745	60 771 236
Oy kullanan seçmen -Actual voters	53 993 683	52 093 375
Geçerli oy sayısı -Number of valid votes	52 972 934	51 418 556
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	88,9	85,7
Yurt dışı/gümrük kapıları -Abroad and customs gates		
Kayıtlı seçmen -Registered voters	3 423 759	3 426 218
Oy kullanan seçmen -Actual voters	1 839 470	1 930 226
Geçerli oy sayısı -Number of valid votes	1 823 115	1 920 757
Katılım oranı (%) -Participation rate (%)	53,7	56,3

Kaynak: Yüksek Seçim Kurulu

Source: Supreme Election Council

9.3 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2019

Results of the Local Administration Elections, 2019

	İl genel meclisi üyeleri Provincial general council members	Büyükşehir belediye başkanlığı Mayor of metropolitan municipality	Belediye başkanlığı Mayor	Belediye meclisi üyeleri Municipal council members
Kayıtlı seçmen				
Registered voters	12 837 077	44 212 704	53 203 842	53 203 842
Oy kullanan seçmen				
Actual voters	10 975 294	37 423 512	44 891 654	44 881 860
Geçerli oy sayısı				
Number of valid votes	10 505 314	36 126 842	43 194 511	42 998 754
Katılım oranı (%)				
Participation rate (%)	85,5	84,6	84,4	84,4

10

İşgücü
Labour Force

10.1 Temel işgücü göstergeleri, 2021, 2022

Main labour force indicators, 2021, 2022

[15+ yaş-age]

	2021			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
(Bin kişi-Thousand person)						
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus						
Population 15 years and over	63 704	31 533	32 172	64 679	32 006	32 673
İşgücü-Labour force	32 716	22 156	10 560	34 334	22 862	11 473
İstihdam-Employment	28 797	19 792	9 005	30 752	20 818	9 935
İşsiz-Unemployment	3 919	2 364	1 554	3 582	2 044	1 538
İşgücüne dahil olmayanlar						
Not in labour force	30 989	9 377	21 612	30 345	9 144	21 200
(%)						
İşgücüne katılma oranı						
Labour force participation rate	51,4	70,3	32,8	53,1	71,4	35,1
İstihdam oranı						
Employment rate	45,2	62,8	28,0	47,5	65,0	30,4
İşsizlik oranı						
Unemployment rate	12,0	10,7	14,7	10,4	8,9	13,4
İşsizlik oranı (Genç nüfus, 15-24 yaş)-Unemployment rate (Youth population, 15-24 age)						
	22,6	19,4	28,7	19,4	16,4	25,2

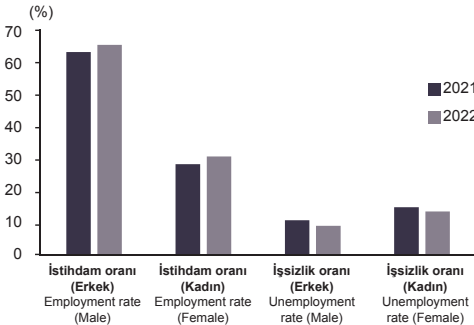
Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

Temel işgücü göstergeleri, 2021, 2022

Basic labour force indicators, 2021, 2022

[15+ yaş-age]

10.2 İstihdam edilenlerin işteki durumu, 2021, 2022

Employed by status in employment, 2021, 2022

[15+ yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

	2021			2022		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Toplam-Total	28 797	19 792	9 005	30 752	20 818	9 935
Ücretli veya yevmiyeli						
Regular employee and casual employee	20 137	13 920	6 217	21 687	14 646	7 042
İşveren-Employer	1 318	1 145	174	1 374	1 210	164
Kendi hesabına						
Own account worker	4 647	3 844	803	5 026	4 117	910
Ücretsiz aile işçisi						
Unpaid family worker	2 695	883	1 812	2 665	845	1 820
Tarım-Agriculture	4 948	2 901	2 047	4 866	2 822	2 043
Ücretli veya yevmiyeli						
Regular employee and casual employee	632	411	220	645	414	231
İşveren-Employer	69	65	5	59	57	2
Kendi hesabına						
Own account worker	2 048	1 837	211	2 049	1 812	237
Ücretsiz aile işçisi						
Unpaid family worker	2 200	588	1 612	2 113	540	1 573
Tarım dışı						
Non-agriculture	23 848	16 891	6 958	25 887	17 996	7 891
Ücretli veya yevmiyeli						
Regular employee and casual employee	19 505	13 509	5 996	21 043	14 232	6 811
İşveren-Employer	1 249	1 080	169	1 315	1 154	161
Kendi hesabına						
Own account worker	2 599	2 007	592	2 978	2 305	673
Ücretsiz aile işçisi						
Unpaid family worker	495	295	200	551	305	246

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. İki bin beş yüz kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Sample size is too small for reliable estimates for figures less than two thousand five hundred persons in each cell.

10.3 Ekonomik faaliyete ve cinsiyete göre istihdam edilenler, 2022
 Employment by economic activities and sex, 2022
 [15+ yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Ekonomik faaliyet-Economic activity	Toplam	Erkek	Kadın
NACE Rev.2	Total	Male	Female
Toplam-Total	30 752	20 818	9 935
Tarım-Agriculture	4 866	2 822	2 043
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	4 866	2 822	2 043
Sanayi-Industry	6 663	4 969	1 694
Madencilik ve taş ocaklığı			
Mining and quarrying	157	147	10
İmalat-Manufacturing	6 158	4 507	1 651
Elektrik, gaz, buhar, su temini ve kanalizasyon-Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	348	315	33
İnşaat-Construction	1 846	1 755	91
İnşaat-Construction	1 846	1 755	91
Hizmetler-Services	17 378	11 271	6 106
Toptan ve perakende ticaret			
Wholesale and retail trade	4 363	3 209	1 155
Ulaştırma ve depolama			
Transportation and storage	1 493	1 333	160
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri			
Accommodation and food service activities	1 699	1 193	506
Bilgi ve iletişim-Information and communication	282	215	66
Finans ve sigorta faaliyetleri			
Financial and insurance activities	315	177	138
Gayrimenkul faaliyetleri-Real estate activities	329	261	68
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler			
Professional, scientific and technical activities	939	542	397
İdari ve destek hizmet faaliyetleri			
Administrative and support service activities	1 103	664	439
Kamu yönetimi ve savunma			
Public administration and defence	2 022	1 614	408
Eğitim-Education	1 893	786	1 107
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
Human health and social work activities	1 836	550	1 286
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor			
Arts, entertainment and recreation	153	107	45
Diğer hizmet faaliyetleri-Other social, community and personal service activities	951	620	331

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

10.4 Meslek gruplarına ve cinsiyete göre istihdam edilenler, 2021, 2022

Employment by occupation and sex, 2021, 2022

[15+ yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Meslek grubu-Occupation ISCO 08	2021			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Toplam-Total	28 797	19 792	9 005	30 752	20 818	9 935
Yöneticiler-Managers	1 565	1 258	308	1 677	1 367	310
Profesyonel meslek mensupları-Professionals	3 513	1 823	1 690	3 730	1 907	1 822
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları-Technicians and associate professionals	1 819	1 298	521	1 991	1 385	606
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar						
Clerical support workers	2 000	1 142	858	2 152	1 232	920
Hizmet ve satış elemanları						
Service and sales workers	5 370	3 591	1 778	5 957	3 802	2 155
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünlerinde çalışanlar						
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	3 688	2 420	1 268	3 607	2 356	1 251
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar-Craft and related trades workers	3 635	3 175	460	3 954	3 437	517
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar-Plant and machine operators and assemblers	2 745	2 436	309	2 973	2 612	361
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar						
Elementary occupations	4 462	2 648	1 814	4 711	2 719	1 993

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

10.5 Cinsiyete göre işgücüne dahil olmama nedenleri, 2021, 2022

Reasons of not being in labour force by sex, 2021, 2022

[15+ yaş-age]

(Bin kişi-Thousand person)

Neden-Reason	2021			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
İşgücüne dahil olmayanlar						
Not in labour force	30 989	9 377	21 612	30 345	9 144	21 200
Potansiyel işgücü						
Potential labour force						
İş bulma ümidi olmayanlar⁽¹⁾						
Discouraged workers ⁽¹⁾	1 629	798	831	1 648	770	878
İşbaşı yapabilecek olup iş aramayanlar-Available to work but not seeking work						
İş arayıp işbaşı yapamayacak olanlar-Seeking work but not available						
Ev işleriyle meşgul						
Housewife	9 917	0	9 917	9 982	0	9 982
Eğitim/Öğretim						
Education/Training	4 879	2 259	2 620	4 807	2 186	2 622
Emekli-Retired	4 995	3 710	1 285	5 073	3 792	1 281
Çalışamaz halde						
Disabled old, ill etc.	4 998	1 528	3 470	4 925	1 536	3 389
Diğer-Other	2 925	523	2 401	2 643	474	2 169

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) İşbaşı yapabilecek olup iş bulacağına inanmadığı için iş aramayan kişilerdir.

(1) They are people who available to start work but not seeking because do not believe that they will find a job.

11

Gelir ve Yaşam Koşulları Income and Living Conditions

11.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı, 2020-2022

Distribution of annual equivalised household disposable income by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2020-2022

	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles					
	Toplam	1. %20 ⁽¹⁾	2. %20	3. %20	4. %20	5. %20 ⁽¹⁾
	Total	1 st 20% ⁽¹⁾	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20% ⁽¹⁾
2020						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	5,9	10,6	14,9	21,1	47,5
Ortalama (TL)-Mean (TL)	33 428	9 914	17 655	24 908	35 248	79 427
Medyan (TL)-Median (TL)	24 789	10 415	17 727	24 789	34 802	59 702
2021						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,1	10,8	15,1	21,3	46,7
Ortalama (TL)-Mean (TL)	37 400	11 427	20 152	28 182	39 878	87 366
Medyan (TL)-Median (TL)	28 069	11 964	20 157	28 078	39 462	67 171
2022						
Yüzde (%)						
Percentage (%)	100,0	6,0	10,4	14,7	20,9	48,0
Ortalama (TL)-Mean (TL)	48 642	14 712	25 304	35 652	50 781	116 773
Medyan (TL)-Median (TL)	35 493	15 393	25 161	35 493	50 241	84 559

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Income Distribution Statistics, 2020-2022

Not.1.Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note.1.Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of income is the previous calendar year.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "ilk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.2 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre gini katsayısı, P80/P20 ve P90/P10 oranları, 2020-2022

Gini coefficient, S80/S20 and S90/S10 ratios by equivalised household disposable income, 2020-2022

	2020	2021	2022
Gini katsayısı⁽¹⁾-Gini coefficient⁽¹⁾	0,410	0,401	0,415
Emekli, yaşlı, isteğe bağlı emeklilik ve dul yetim aylıkları sosyal transferlere dahil⁽²⁾			
Gini coefficient (Before social transfers including pensions and survivors' benefits) ⁽²⁾	0,470	0,482	0,487
Emekli, yaşlı, isteğe bağlı emeklilik ve dul yetim aylıkları sosyal transferlere dahil değil⁽³⁾			
Gini coefficient (Before social transfers excluding pensions and survivors' benefits) ⁽³⁾	0,420	0,419	0,423
P80/P20 oranı-S80/S20 ratio	8,0	7,6	7,9
P90/P10 oranı-S90/S10 ratio	14,6	13,7	14,2

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Income Distribution Statistics, 2020-2022

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

(1) Gini katsayısı hesabında hanehalkındaki her bir ferdin elde ettiği kişisel yıllık kullanılabilir gelirleri ile hane bazında elde edilen yıllık gelirlerin toplamından, gelir referans döneminde ödenen vergiler ve diğer hane veya kişilere yapılan düzenli transferler düşüldükten sonra bulunan hanehalkı kullanılabilir geliri kullanılmaktadır.

(1) Gini coefficient is calculated by using household disposable income as the total of individual disposable income of all members of the household adding the total of yearly income for the household and subtracting taxes paid during the reference period of income and regular transfers to the other households or persons.

(2) Emekli, yaşlı, isteğe bağlı emeklilik, dul yetim aylıkları ve diğer tüm sosyal transferler hanehalkı gelirine eklenmeden hesaplanan gini katsayısıdır.

(2) In this gini coefficient calculation all types of social transfers like pensions, survivor's, sickness, disability benefits and education-related, family/children-related allowances were not included as a household income.

(3) Emekli, yaşlı, isteğe bağlı emeklilik, dul yetim aylıkları hariç diğer tüm sosyal transferler hanehalkı gelirine eklenmeden hesaplanan gini katsayısıdır.

(3) In this gini coefficient calculation all types of social transfers other than pensions and survivor's benefits were not included as a household income.

11.3 Sıralı yüzde 20'lik gruplara göre yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert geliri türlerinin dağılımı, 2022

Distribution of annual equivalised household disposable income types by ordered quintiles, 2022

[Dikey %-Vertical %]

Gelir türleri-Type of income	Toplam Total	Yüzde 20'lik gruplar-Quintiles				
		1. %20 ⁽¹⁾ 1 st 20% ⁽¹⁾	2. %20 2 nd 20%	3. %20 3 rd 20%	4. %20 4 th 20%	5. %20 ⁽¹⁾ 5 th 20% ⁽¹⁾
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Maaş ve ücret-Wage and salary	46,2	40,4	46,0	47,4	51,9	44,0
Yevmiye-Casual	2,7	15,4	7,0	4,1	2,1	0,4
Müteşebbis-Entrepreneurial	21,0	11,2	11,9	11,7	13,2	29,4
Tarım-Agricultural	4,2	4,5	4,1	3,9	4,1	4,2
Tarım dışı-Non-agricultural	16,8	6,8	7,7	7,8	9,1	25,2
Gayrimenkul-Rental income	3,3	0,9	1,1	1,9	2,3	4,7
Menkul kıymet-Property income	3,5	2,7	2,5	2,6	2,5	4,4
Sosyal transferler-Social transfers	20,2	21,9	26,4	27,9	24,8	14,8
Emekli ve dul-yetim aylıkları						
Pensions and survivors' benefits	18,1	15,1	23,1	25,8	22,9	13,4
Diğer sosyal transferler-Other social transfers						
social transfers	2,1	6,7	3,3	2,1	1,9	1,4
Hanelerarası transferler (Alınan)						
Inter-household transfers (Received)	3,1	6,6	4,7	4,1	3,0	2,2
Diğer gelirler-Other incomes	0,2	1,0	0,6	0,4	0,2	0,1

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2022

Source: TurkStat, Income Distribution Statistics, 2022

Not.1. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

2. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.
3. Toplam gelire izafi kira dahil değildir.

Note.1. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

2. Reference period of income is the previous calendar year.
3. Imputed rent is not included to total incomes.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(1) When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

11.4 Hanehalkı fertlerinin esas işteki iktisadi faaliyet koluna göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2020-2022

Mean annual income at main job by branch of economic activity, 2020-2022

(TL)

İktisadi faaliyet kolu

Branch of economic activity

NACE Rev. 2	2020	2021	2022
Toplam-Total	43 118	47 886	62 826
Tarım-Agriculture	25 263	32 635	46 106
Sanayi-Industry	44 355	47 071	62 200
İnşaat-Construction	42 227	44 226	59 926
Hizmetler-Services	46 034	51 173	66 072

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2020-2022

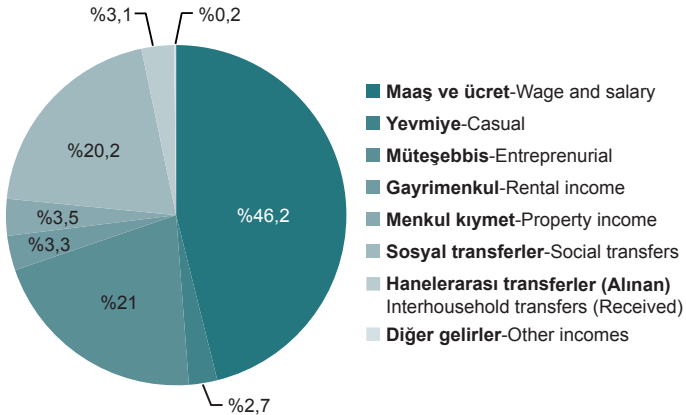
Source: TurkStat, Income Distribution Statistics, 2020-2022

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

Yıllık gelirin gelir türlerine göre dağılımı, 2022

Distribution of annual income by types of income, 2022

Veri için tablo 11.3'e bakınız.

For data, see table 11.3.

11.5 Hanehalkı fertlerinin eğitim düzeyine göre yıllık ortalama esas iş geliri, 2020-2022

Mean annual income at main job by level of education, 2020-2022

	(TL)		
Eğitim düzeyi-Level of education	2020	2021	2022
Toplam-Total	43 118	47 886	62 826
Okuryazar olmayan-Illiterate	16 785	19 835	25 406
Bir okul bitirmeyen-Literate with no degree	22 936	25 911	34 755
Lise altı eğitilmiş-Less than high school	32 838	35 344	46 916
Lise ve dengi okul-High school or equivalent	41 855	47 326	62 835
Yükseköğretim-Higher education	63 085	68 229	87 451
Erkek-Male	45 648	50 678	68 047
Okuryazar olmayan-Illiterate	21 165	23 642	30 799
Bir okul bitirmeyen-Literate with no degree	24 917	29 373	39 994
Lise altı eğitilmiş-Less than high school	35 263	38 058	50 953
Lise ve dengi okul-High school or equivalent	44 480	50 988	69 085
Yükseköğretim-Higher education	70 639	75 360	99 836
Kadın-Female	35 828	40 116	48 745
Okuryazar olmayan-Illiterate	13 475	17 020	21 181
Bir okul bitirmeyen-Literate with no degree	18 765	19 211	23 141
Lise altı eğitilmiş-Less than high school	22 137	23 672	30 233
Lise ve dengi okul-High school or equivalent	32 114	33 359	40 276
Yükseköğretim-Higher education	50 788	56 814	68 026

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Income Distribution Statistics, 2020-2022

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

11.6 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2020-2022

Mean annual income at main job by employment status, 2020-2022

(TL)

İşteki durum-Employment status	2020	2021	2022
Toplam-Total	43 118	47 886	62 826
Ücretli, maaşlı-Regular employee	42 006	46 846	56 899
Yevmiyeli-Casual employee	17 577	18 006	25 632
İşveren-Employer	125 698	136 280	220 482
Kendi hesabına-Self employed	33 207	37 871	58 697
Erkek-Male	45 648	50 678	68 047
Ücretli, maaşlı-Regular employee	43 974	49 273	60 541
Yevmiyeli-Casual employee	19 434	19 867	28 651
İşveren-Employer	127 908	138 169	225 970
Kendi hesabına-Self employed	35 255	40 549	62 556
Kadın-Female	35 828	40 116	48 745
Ücretli, maaşlı-Regular employee	37 392	41 353	48 867
Yevmiyeli-Casual employee	10 572	10 451	14 784
İşveren-Employer	105 767	123 698	180 938
Kendi hesabına-Self employed	21 516	22 302	36 543

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Income Distribution Statistics, 2020-2022

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

11.7 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine göre görece yoksul sayısı, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2020-2022

Number of the relatively poor, poverty rate and poverty gap by equivalised household disposable income, 2020-2022

	2020	2021	2022
%40-40%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	9 915	11 227	14 197
Yoksul sayısı (Bin kişi)-Number of the poor (Thousand person)	7 278	7 061	6 354
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	8,9	8,5	7,6
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	23,1	24,4	22,1
%50-50%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	12 394	14 034	17 747
Yoksul sayısı (Bin kişi)-Number of the poor (Thousand person)	12 267	11 936	12 000
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	15,0	14,4	14,4
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	25,9	25,0	21,1
%60-60%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	14 873	16 841	21 296
Yoksul sayısı (Bin kişi)-Number of the poor (Thousand person)	17 921	17 636	18 030
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	21,9	21,3	21,6
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	26,9	26,9	25,6
%70-70%			
Yoksulluk sınırı (TL)-Poverty threshold (TL)	17 352	19 648	24 845
Yoksul sayısı (Bin kişi)-Number of the poor (Thousand person)	23 704	23 789	24 460
Yoksulluk oranı (%) -Poverty rate (%)	29,0	28,7	29,3
Yoksulluk açığı⁽¹⁾-Poverty gap⁽¹⁾	29,5	28,7	28,0

Kaynak: TÜİK, Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Poverty and Living Conditions Statistics, 2020-2022

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

(1) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı =[(Yoksulluk sınırı-Yoksulların EFB medyan geliri)/Yoksulluk sınırı]*100 formülüne göre hesaplanmıştır.

(1) Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the severity of poverty is too much if it approaches to 100 and it represents the poverty risk degree is lower if it reduces.

Poverty gap is calculated as this formula:

Poverty gap =[(Poverty threshold-Median income of poors by EII)/Poverty threshold]*100

11.8 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine ve hanehalkı tipine göre yoksulluk oranı, 2020-2022

Poverty rate by household type and equivalised household disposable income, 2020-2022

Hanehalkı tipi-Household type	2020 2021 2022		
	(%50-50%)		
Toplam-Total	15,0	14,4	14,4
Tek kişilik hanehalkı-One person household	10,9	6,5	7,5
Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı			
One-familyhouseholds	14,5	14,2	13,9
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile			
Couple without resident children	7,5	3,5	4,2
Eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Couple with at least one resident child	15,7	16,2	15,8
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone parents with at least one resident child	13,2	11,9	11,7
En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı-Extended-family households	18,4	18,5	19,6
Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı-Multi-person no-family households	9,5	9,1	11,7
	(%60-60%)		
Toplam-Total	21,9	21,3	21,6
Tek kişilik hanehalkı-One person household	14,2	10,4	10,9
Tek çekirdek aileden oluşan hanehalkı			
One-familyhouseholds	21,2	20,9	21,0
Sadece eşlerden oluşan çekirdek aile			
Couple without resident children	10,5	6,3	7,4
Eşler ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Couple with at least one resident child	23,1	23,6	23,7
Tek ebeveyn ve çocuklardan oluşan çekirdek aile			
Lone parents with at least one resident child	19,3	17,9	17,9
En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hanehalkı-Extended-family households	27,4	27,2	28,9
Çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hanehalkı-Multi-person no-family households	15,4	16,6	15,5

Kaynak: TÜİK, Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Poverty and Living Conditions Statistics, 2020-2022

Not.1. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

2. Yoksulluk sınırı eşdeğer hanehalkı fert gelir medyanının %50'sine ve %60'ına göre hesaplanmıştır.

Note.1. Reference period of income is the previous calendar year.

2. Relative poverty thresholds calculated according to 50% and 60% of the median equivalised household income.

11.9 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirine ve eğitim düzeyine göre yoksulluk oranı, 2020-2022

Poverty rate by education level and equivalised household disposable income, 2020-2022

[15 yaş ve üstü-Aged 15 years and over]

			(%)
Eğitim düzeyi-Level of education	2020	2021	2022
%50-50%			
Okuryazar olmayan-Illiterate	26,7	24,1	27,7
Bir okul bitirmeyen-Literate with no degree	25,7	24,4	24,4
Lise altı eğitilmiş-Less than high school	14,0	13,8	13,8
Lise ve dengi okul-High school or equivalent	8,3	7,5	7,8
Yükseköğretim-Higher education	3,2	2,5	2,6
%60-60%			
Okuryazar olmayan-Illiterate	35,8	34,6	38,5
Bir okul bitirmeyen-Literate with no degree	35,7	34,1	35,3
Lise altı eğitilmiş-Less than high school	21,2	20,9	21,4
Lise ve dengi okul-High school or equivalent	12,9	12,6	13,0
Yükseköğretim-Higher education	5,1	4,5	4,4

Kaynak: TÜİK, Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Poverty and Living Conditions Statistics, 2020-2022

Not.1. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

2. Yoksulluk sınırı eşdeğer hanehalkı fert gelir medyanının %50'sine ve %60'ına göre hesaplanmıştır.

Note.1. Reference period of income is the previous calendar year.

2. Relative poverty thresholds calculated according to 50% and 60% of the median equivalised household income.

11.10 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %60'ına göre hesaplanan sürekli yoksulluk, maddi yoksunluk, maddi ve sosyal yoksunluk oranları, 2020-2022

Persistent at-risk-of-poverty-rate by 60% of median equivalised household disposable income, severe material deprivation, material and social deprivation rates, 2020-2022

	(%)		
	2020	2021	2022
Sürekli yoksulluk oranı			
Persistent at-risk-of-poverty-rate	13,7	13,8	14,0
Maddi yoksunluk oranı			
Severe material deprivation rate	27,4	27,2	28,4
Maddi ve sosyal yoksunluk oranı			
Severe material and social deprivation rate	16,7	18,1	16,6

Kaynak: TÜİK, Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri, 2020-2022

Source: TurkStat, Poverty and Living Conditions Statistics, 2020-2022

Not. Gelir referans dönemi bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference period of income is the previous calendar year.

12

Tüketim Harcamaları Consumption Expenditures

12.1 Harcama türlerine göre toplam tüketim harcamasının dağılımı, 2018, 2019, 2022

Distribution of total consumption expenditure by expenditure types,
2018, 2019, 2022

[ECOICOP]

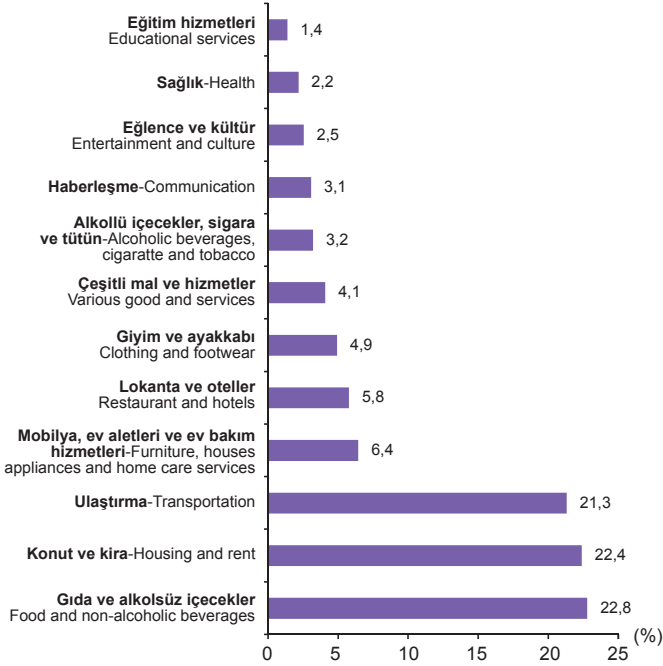
	(%)		
Harcama türleri-Expenditure types	2018	2019	2022
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler			
Food and non-alcoholic beverages	20,3	20,8	22,8
Alkollü içecekler, sigara ve tütün			
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	4,0	4,3	3,2
Giyim ve ayakkabı-Clothing and footwear	4,8	5,0	4,9
Konut ve kira-Housing and rent	23,7	24,1	22,4
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri			
Furniture, houses appliances and home care services	6,5	6,4	6,4
Sağlık-Health	2,2	2,2	2,2
Ulaştırma-Transportation	18,3	16,5	21,3
Haberleşme-Communication	3,8	3,6	3,1
Eğlence ve kültür-Entertainment and culture	2,9	3,1	2,5
Eğitim hizmetleri-Educational services	2,3	2,5	1,4
Lokanta ve oteller-Restaurant and hotels	6,5	6,5	5,8
Çeşitli mal ve hizmetler-Various good and services	4,9	5,1	4,1

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2018, 2019, 2022

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2018, 2019, 2022

Harcama türlerine göre toplam hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2022

Distribution of total household consumption expenditures by expenditure types, 2022
[ECOICOP]

Veri için tablo 12.1'e bakınız.
For data, see table 12.1.

12.2 Harcama türlerine göre hanehalkı başına aylık ortalama tüketim harcamasının dağılımı, 2018, 2019, 2022

Distribution of monthly average consumption expenditure per household by expenditure types, 2018, 2019, 2022

[ECOICOP]

	(TL)		
Harcama türleri-Expenditure types	2018	2019	2022
Toplam-Total	4 446	4 972	12 159
Gıda ve alkolsüz içecekler			
Food and non-alcoholic beverages	900	1 033	2 770
Alkollü içecekler, sigara ve tütün			
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	176	215	390
Giyim ve ayakkabı-Clothing and footwear	214	249	597
Konut ve kira-Housing and rent	1 052	1 196	2 722
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri			
Furniture, houses appliances and home care services	287	319	782
Sağlık-Health	98	112	262
Ulaştırma-Transportation	813	818	2 591
Haberleşme-Communication	170	180	373
Eğlence ve kültür-Entertainment and culture	128	152	308
Eğitim hizmetleri-Educational services	101	123	167
Lokanta ve oteller-Restaurant and hotels	290	323	701
Çeşitli mal ve hizmetler-Various good and services	216	251	496

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2018, 2019, 2022

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2018, 2019, 2022

12.3 Hanehalkı büyüklüğünün hanehalkı tüketim harcamasının türlerine göre dağılımı, 2022

Distribution of household consumption expenditure by household size, 2022
[ECOICOP]

(%)

Harcama türleri Expenditure types	Hanehalkı büyüklüğü (Kişi) Household size (Number of individuals)						
	1	2	3	4	5	6	7+
Hanehalkı sayısı (Bin)-Number of households (Thousand)	5 123	5 819	5 233	5 061	2 679	1 512	1 072
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	16,8	24,4	21,5	21,5	25,8	27,5	35,9
Alkollü içecekler, sigara ve tütün-Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	3,1	3,0	3,2	3,1	3,4	3,7	3,8
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	4,8	4,5	4,8	5,0	5,4	5,4	5,7
Konut ve kira Housing and rent	27,7	25,3	21,9	19,8	20,0	18,8	18,8
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri-Furniture, houses appliances and home care services	5,4	5,8	7,3	6,2	6,4	8,5	6,5
Sağlık-Health	2,3	2,4	2,4	1,9	1,7	1,7	2,3
Ulaştırma-Transportation	20,4	19,0	21,9	25,3	21,2	18,7	14,4
Haberleşme-Communication	2,0	3,0	3,2	3,4	3,6	3,2	3,3
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	3,1	2,3	2,3	2,6	2,1	4,4	1,1
Eğitim hizmetleri Educational services	1,5	0,8	1,5	2,0	1,3	0,8	0,7
Lokanta ve oteller Restaurant and hotels	8,6	5,3	5,9	5,5	5,0	3,8	4,1
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	4,4	4,4	4,1	3,9	4,2	3,4	3,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2022

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2022

12.4 Tüketim harcaması türlerinin gelire göre sıralı %20'lik gruplara göre dağılımı, 2022

Distribution of quintiles ordered by income in expenditure types, 2022
[ECOICOP]

Harcama türleri Expenditure types	Gelir grubu Quintiles ordered by income					
	Toplam	1.%20	2.%20	3.%20	4.%20	5.%20
	Total	1 st 20%	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%
Toplam-Total	100,0	8,1	13,5	17,4	23,7	37,4
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100,0	12,7	17,6	19,8	22,6	27,3
Alkollü içecekler, sigara ve tütün -Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100,0	9,4	15,1	19,6	23,6	32,3
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	100,0	6,4	13,3	17,8	24,6	37,9
Konut ve kira Housing and rent	100,0	10,6	15,4	18,8	23,0	32,2
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri -Furniture, houses appliances and home care services	100,0	6,9	11,3	18,2	24,8	38,9
Sağlık -Health	100,0	8,4	13,7	18,1	23,0	36,8
Ulaştırma -Transportation	100,0	3,1	8,9	13,4	24,6	49,9
Haberleşme -Communication	100,0	7,3	13,5	18,3	24,6	36,4
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	100,0	4,9	11,0	17,5	28,4	38,2
Eğitim hizmetleri Educational services	100,0	1,5	8,6	10,9	19,4	59,6
Lokanta ve oteller Restaurant and hotels	100,0	4,3	11,0	16,1	24,4	44,2
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	100,0	7,1	12,2	16,5	23,0	41,1

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2022

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2022

12.5 Harcamaya göre sıralı %20'lik gruplarda tüketim harcamasının türlerine göre dağılımı, 2022

Distribution of household consumption expenditure by quintiles ordered by expenditure, 2022

[ECOICOP]

(%)

Harcama türleri Expenditure types	Harcama grubu Quintiles ordered by expenditure					
	Toplam	1.%20	2.%20	3.%20	4.%20	5.%20
	Total	1 st 20%	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%
Toplam-Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	22,8	39,2	34,3	30,3	26,4	14,1
Alkollü içecekler, sigara ve tütün -Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	3,2	3,8	4,2	4,4	3,9	2,2
Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	4,9	2,6	4,3	5,2	5,9	4,8
Konut ve kira Housing and rent	22,4	35,5	30,5	28,3	24,7	16,1
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri -Furniture, houses appliances and home care services	6,4	3,2	3,9	4,8	6,7	7,8
Sağlık -Health	2,2	1,3	1,5	2,0	2,3	2,4
Ulaştırma -Transportation	21,3	4,7	7,7	9,5	12,1	34,3
Haberleşme -Communication	3,1	3,3	3,3	3,2	3,2	2,9
Eğlence ve kültür Entertainment and culture	2,5	0,8	1,4	1,6	2,5	3,3
Eğitim hizmetleri Educational services	1,4	0,1	0,3	0,6	1,2	2,1
Lokanta ve oteller Restaurant and hotels	5,8	3,4	5,5	6,6	6,8	5,4
Çeşitli mal ve hizmetler Various good and services	4,1	2,1	3,1	3,6	4,3	4,6

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2022

Source: TurkStat, Household Consumption Expenditures, 2022

13

Tarım
Agriculture

13.1 Tarım ve orman alanları, 2020-2022

Agricultural land and forest area, 2020-2022

(Bin hektar-Thousand hectare)

	2020	2021 ⁽¹⁾	2022*
Toplam tarım alanı -Total utilized agricultural land	37 762	38 089	38 482
Toplam işlenen tarım alanı -Total arable land	19 586	19 881	20 194
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı			
Area of cereals and other crop products			
Ekilen alan -Sown area	15 628	16 062	16 510
Nadas -Fallow land	3 173	3 059	2 960
Sebze bahçeleri alanı -Area of vegetable gardens			
	779	755	718
Süs bitkileri alanı -Area of ornamental plants			
	5	5	6
Toplam uzun ömürlü bitkilerin alanı			
Total land under permanent crops	3 559	3 591	3 671
Diğer meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı -Area of other fruits, beverage and spices crops			
	2 271	2 312	2 385
Bağ alanı -Area of vineyard			
	401	390	385
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan			
Area of olive trees	887	889	901
Çayır ve mera arazisi ⁽¹⁾ -Land under permanent meadows and pastures ⁽¹⁾			
	14 617	14 617	14 617
Orman alanı ⁽²⁾ -Forest area ⁽²⁾			
	22 933	23 110	23 110

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(1) 2001 General Agricultural Census, results of Village Information Survey.

(2) %11 ve daha fazla kapalılıktaki normal orman alanları ile %10 ve daha az kapalılıktaki bozuk orman alanlarını içerir.

(2) Normal forest area having 11% or more forest tree density and spoiled forest area having 10% or less forest tree density are included.

13.2 Bitkisel üretim, 2020-2022

Crop production, 2020-2022

(Bin ton-Thousand tonnes)

	2020	2021 ^(r)	2022*
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler⁽¹⁾			
Cereals and other crops ⁽¹⁾	131 927	121 903	137 417
Sebzeler-Vegetables	31 177	31 753	31 589
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri			
Fruits, beverages and spices crops	23 619	24 907	26 805

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

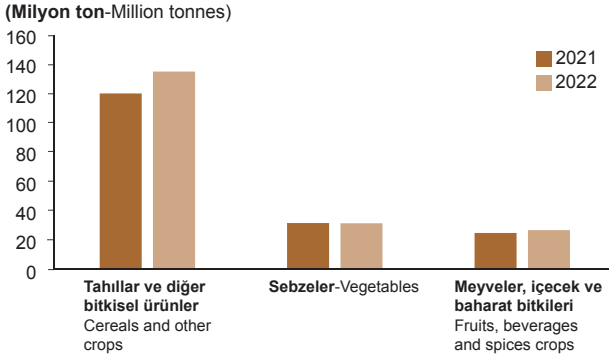
Source: Ministry of Agriculture and Forestry

(1) Toplam değer içinde mükerrerlik oluşmaması için pamuk (lif) ve pamuk (tohum) dahil, pamuk (kütülü) hariçtir.

(1) In order to avoid duplication in the total value, cotton (linter) and cotton (seed) are included, cotton (raw) is excluded.

Bitkisel üretim, 2021, 2022

Crop production, 2021, 2022

13.3 Seçilmiş tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin üretimi, 2020-2022

Selected production of cereals and other crop products, 2020-2022

	(Ton-Tonnes)		
	2020	2021	2022
Buğday-Wheat	20 500 000	17 650 000	19 750 000
Arpa-Barley	8 300 000	5 750 000	8 500 000
Mısır (dane)-Maize (seed)	6 500 000	6 750 000	8 500 000
Çeltik-Rice in the husk	980 000	1 000 000	950 000
Çavdar-Rye	295 681	200 000	273 000
Yulaf-Oats	314 528	276 000	365 000
Nohut-Chick pea	630 000	475 000	580 000
Fasulye (kuru)-Bean (dry)	279 518	305 000	270 000
Mercimek (kırmızı-yeşil)			
Lentil (red-green)	370 815	263 000	445 000
Ayçiçeği-Sunflower	2 067 004	2 415 000	2 550 000
Çiğit-Cotton seed	1 064 189	1 350 000	1 650 000
Tütün-Tobacco	79 081	71 497 ^(r)	82 250*
Şeker pancarı-Sugar beets	23 025 738	17 767 085 ^(r)	19 253 962 ^(r)
Patates (diğer)-Potatoes (other)	5 200 000	5 100 000	5 200 000
Pamuk (kütü)-Cotton (raw)	1 773 646	2 250 000	2 750 000

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.4 Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2020-2022

Selected vegetable productions, 2020-2022

	(Ton-Tonnes)		
	2020	2021	2022
Soğan (kuru)-Onion (dry)	2 280 000	2 500 000	2 350 000
Havuç-Carrots	588 778	590 483	788 578
Domates-Tomatoes	13 204 015	13 095 258	13 000 000
Hıyar-Cucumbers	1 886 239	1 890 160	1 938 545
Biber-Pepper	2 636 905	3 091 295	3 018 775
Patlıcan-Eggplant	835 422	832 938	781 242
Kabak (Sakız)-Squash	547 208	609 622	590 362
Kavun-Melon	1 724 856	1 638 638	1 587 230
Karpuz-Water melon	3 491 554	3 468 717	3 394 783
Fasulye (taze)-Bean (green)	547 349	510 366	519 713
Lahana-Cabbages	851 648	860 123	964 296
Marul-Lettuce	520 151	540 569	561 990

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.5 Seçilmiş meyveler ve içecek bitkileri üretimi, 2020-2022

Selected fruit and beverage productions, 2020-2022

	(Ton-Tonnes)		
	2020	2021	2022
Üzüm-Grape	4 208 908	3 670 000	4 165 000
Portakal-Oranges	1 333 975	1 742 000	1 322 000
Mandalina-Mandarin	1 585 629	1 819 000	1 865 000
Limon-Lemons	1 188 517	1 550 000	1 323 000
Elma-Apple	4 300 486	4 493 264	4 817 500
Armut-Pears	545 569	530 349	551 086
Şeftali-Peaches	892 048	891 857	1 008 185
Erik ⁽¹⁾ -Plums ⁽¹⁾	329 056	332 533	348 750
Kayısı-Apricots	833 398	800 000	803 000
Kiraz-Cherries	724 944	689 834	656 041
Nar-Pomegranates	600 021	647 676	681 460
Çilek-Strawberries	546 525	669 195	728 112
Muz-Bananas	728 133	883 455	997 244
Kivi-Kiwi	73 745	86 362	100 772
Fındık-Hazelnuts	665 000	684 000	765 000
Ceviz-Walnuts	286 706	325 000	335 000
Antep fıstığı-Pistachios	296 376	119 355	239 289
Zeytin-Olive	1 316 626	1 738 680	2 976 000
Çay (yaş çay)-Green tea leaves	1 450 556	1 453 964 ^(r)	1 269 546 ^(r)

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

(1) Tüm çeşitler dahildir.

(1) All varieties are included.

13.6 Tür ve ırklarına göre hayvan sayıları, 2020-2022

Number of animals by type and races, 2020-2022

	(Baş-Head)		
	2020	2021	2022
Büyükbaş-Bovine animals	18 157 971	18 036 117	17 023 791
Sığır (Kültür)-Cattle (Culture)	8 838 498	8 824 784	8 295 825
Sığır (Kültür melezi)-Cattle (Cross bred)	7 594 127	7 641 100	7 324 866
Sığır (Yerli)-Cattle (Domestic)	1 532 857	1 384 659	1 231 265
Manda-Bufferaloes	192 489	185 574	171 835
Küçükbaş-Sheep and goat	54 112 626	57 519 204	56 265 750
Koyun (Yerli)-Sheep (Domestic)	38 579 748	41 182 899	40 728 954
Koyun (Merinos)-Sheep (Merino)	3 547 033	3 994 791	3 958 934
Keçi (Kıl) -Goats (Ordinary)	11 698 825	12 051 957	11 320 208
Keçi (Tiftik)-Goats (Angora)	287 020	289 557	257 654
Diğer-Other	225 713	204 248	182 673
At-Horses	90 007	83 718	74 359
Eşek-Donkey	108 304	95 809	86 455
Katır-Mules	25 119	22 164	19 018
Deve-Camels	1 293	1 204	1 193
Domuz-Pigs	990	1 353	1 648

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

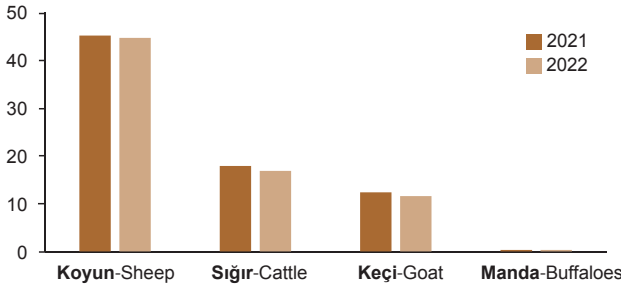
Not. Veriler yıl sonu hayvan sayıdır.

Note. Data is end of year livestock numbers.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları, 2021, 2022

Number of bovine animals and sheep and goat, 2021, 2022

(Milyon baş-Million head)

13.7 Kümes hayvanları sayıları, 2020-2022

Number of poultry animals, 2020-2022

	(Adet-Number)		
	2020	2021	2022
Tavuk-Chicken	379 349 209	391 393 897	361 096 126
Et tavuğu-Broilers	258 046 340	270 393 122	251 289 799
Yumurta tavuğu-Laying hens	121 302 869	121 000 775	109 806 327
Hindi-Turkeys	4 797 793	4 703 797	3 669 726
Kaz-Geese	1 373 960	1 477 569	1 385 507
Ördek-Ducks	559 620	539 897	432 457

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı

Source: Ministry of Agriculture and Forestry

13.8 Kırmızı et üretimi, 2020-2022

Red meat production, 2020-2022

	(Ton-Tonnes)		
	2020	2021	2022
Toplam-Total	1 785 952	1 952 038	2 191 625
Sığır-Cattle	1 341 446	1 460 719	1 572 747
Manda-Buffalo	8 424	10 831	13 586
Koyun-Sheep	345 639	385 933	489 354
Keçi-Goat	90 443	94 555	115 938

Not. 2020 yılında metodoloji değişikliğine gidilmiş ve "Kasaplık Güç Oranı (KGO) " yöntemi kullanılmıştır.

Note. The methodology changed in 2020 and method of "Slaughtering Rate (SR)" began to be used.

13.9 Çiğ süt üretimi, 2020-2022

Raw milk production, 2020-2022

	(Ton-Tonnes)		
	2020	2021	2022
Toplam-Total	23 503 790	23 200 306	21 563 492
İnek-Cow	21 749 342	21 370 116	19 912 135
Manda-Buffalo	63 767	63 643	43 589
Koyun-Ewe	1 101 065	1 143 762	1 067 342
Keçi-Goat	589 617	622 785	540 426

13.10 Kümes hayvancılığı ürünleri, 2020-2022

Poultry products, 2020-2022

	2020	2021	2022
Tavuk yumurtası (Bin adet)			
Hen eggs (Thousand units)	19 788 063	19 297 591	19 808 539
Tavuk eti (Ton)-Chickens meat (Tonnes)	2 136 263	2 245 770	2 417 995
Hindi eti (Ton)-Turkeys meat (Tonnes)	58 212	51 301	53 646

13.11 Su ürünleri üretim miktarı, 2020-2022

Quantity of fishery products, 2020-2022

	(Ton-Tonnes)		
	2020	2021	2022
Su ürünleri-Fishery products	785 811	799 844	849 808
Avcılıkla elde edilen su ürünleri			
Fishery products by catching	364 400	328 158	335 003
Deniz balıkları ve diğer deniz ürünleri			
Sea fish and other sea products	331 281	295 018	301 747
Deniz balıkları-Sea fish	291 910	262 290	254 535
Diğer deniz ürünleri-Other sea products	39 371	32 728	47 212
İç su ürünleri-Inland water products	33 119	33 140	33 256
Yetiştiricilik-Aquaculture	421 411	471 686	514 805

Kaynak: Deniz balıkları ve diğer deniz ürünleri avcılığı istatistikleri, Türkiye İstatistik Kurumu, Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB). Avlanılan iç su ürünleri ve yetiştiricilik üretimi istatistikleri, TOB.

Source: The statistics on catches of sea fish and other sea products, Turkish Statistical Institute, Ministry of Agriculture and Forestry (MoAF). The statistics related to the inland water products and aquaculture, MoAF.

14

Çevre
Environment

14.1 Sektörlere göre toplam sera gazı emisyonları, 2019-2021

Greenhouse gas emissions by sectors, 2019-2021

[CO₂ eşdeğeri-CO₂ equivalent]

	(Milyon ton-Million tonnes)		
	2019 ^(r)	2020 ^(r)	2021
Toplam-Total	508,7	524,0	564,4
Enerji-Energy	365,6	366,6	402,5
Endüstriyel işlemler ve ürün kullanımı			
Industrial processes and product use	59,0	68,0	75,1
Tarım-Agriculture	68,0	73,2	72,1
Atık-Waste	16,1	16,3	14,7
Kişi başı toplam sera gazı emisyonu			
(Ton CO₂ eşdeğeri/kişi)			
Total greenhouse gas emissions per capita			
(Tonnes CO ₂ equivalent per capita)	6,2	6,3	6,7

Not.1. Ormancılık ve diğer arazi kullanımından kaynaklanan emisyonlar ve tutumlar dahil edilmemiştir.

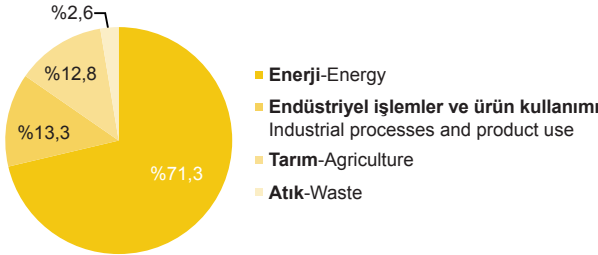
2. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note.1. The emissions and removals from forestry and other land use are not included.

2. Figures in the table may not add up to the totals due to rounding.

Sektörlere göre sera gazı emisyon oranları, 2021

Greenhouse gas emissions shares by sector, 2021

14.2 Sera gazı emisyonları, 2019-2021

Greenhouse gas emissions, 2019-2021

[CO₂ eşdeğeri-CO₂ equivalent]

(Milyon ton-Million tonnes)

	2019 ⁽¹⁾	2020 ⁽¹⁾	2021
Toplam-Total	508,7	524,0	564,4
CO ₂	402,7	412,9	452,7
CH ₄	63,2	63,9	64,0
N ₂ O	37,0	40,5	40,3
F-gazlar-F-gases	5,8	6,7	7,4

Not. Ormancılık ve diğer arazi kullanımından kaynaklanan emisyonlar ve tutumlar dahil edilmemiştir. F-gazlar florlu gazlardır.

Note. The emissions and removals from forestry and other land use are not included. F-gases are fluorinated gases.

14.3 Kükürtdioksit ve partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2022

Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of sulphur dioxide and particulate matter, 2022

(µg/m³)

İl-Provinces	Kükürtdioksit (SO ₂) Sulphur dioxide (SO ₂)	İl-Provinces	Partiküler madde (PM10) Particulate matter (PM10)
	Hakkari		59
Kahramanmaraş (Dulkadiroğlu)	58	Iğdır	110
Manisa (Soma)	56	İstanbul (Göztepe)	97
Gaziantep (Beydilli)	46	Denizli (Trafik)	95
Şanlıurfa	42	İstanbul (Sultangazi 3)	95
Muğla (Milas Ören)	41	Denizli (Sümer)	92

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Source: Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change

Not. Bu tablo Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarından alınan valide edilmiş saatlik ortalama verilerinden %90 ve üzeri olanlar esas alınarak oluşturulmuştur.

Note. This table is formed by considering validated hourly average data which are 90% and above from air quality monitoring stations.

14.4 Belediye su, atıksu ve atık göstergeleri, 2016-2020

Municipal water, wastewater and waste indicators 2016-2020

	2016	2018	2020
Toplam belediye sayısı -Total number of municipalities	1 397	1 399	1 389
İçme ve kullanma suyu şebekesi için çekilen toplam su miktarı (Milyon m³/yıl) -Water abstraction for municipal water supply network (Million m ³ /year)	5 839	6 193	6 492
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılan su miktarı (Milyon m³/yıl) -Water distribution by municipal water supply network (Million m ³ /year)	3 733	4 045	4 309
İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinde arıtılan su miktarı (Milyon m³/yıl) -Amount of drinking water treated (Million m ³ /year)	3 350	3 574	3 900
Belediyelerde kişi başı çekilen günlük su miktarı (Litre/kişi-gün) -Water abstraction per capita in municipalities (Liters/capita-day)	217	224	228
Alıcı ortamlara göre şebekeden deşarj edilen atıksu miktarı (Milyon m³/yıl) -Amount of wastewater discharged from municipal sewerage to receiving bodies (Million m ³ /year)	4 499	4 795	4 960
Atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksu miktarı (Milyon m³/yıl) -Amount of wastewater treated by wastewater treatment plants (Million m ³ /year)	3 842	4 236	4 358
Belediyelerde deşarj edilen kişi başı günlük atıksu miktarı (Litre/kişi-gün) -Amount of wastewater discharged per capita in municipalities (Liters/capita-day)	183	188	189
Toplanan belediye atık miktarı (Bin ton/yıl) -Amount of municipal waste collected (Thousand tonnes/year)	31 584	32 209	32 324
Kişi başı ortalama belediye atık miktarı (Kg/kişi-gün) Average amount of municipal waste per capita (Kg/capita-day)	1,17	1,16	1,13

14.5 İmalat sanayi su, atıksu ve atık göstergeleri, 2016-2020

Manufacturing industry water, wastewater and waste indicators,
2016-2020

	2016	2018	2020
Çekilen su miktarı (Milyon m³)			
Amount of water abstracted (Million m ³)	2 301	2 898	2 842
Deşarj edilen atık su miktarı (Milyon m³)			
Amount of wastewater discharged (Million m ³)	1 900	2 432	2 312
Toplam atık miktarı (Bin ton)			
Total amount of waste (Thousand tonnes)	16 267	22 881	23 868
Tehlikeli atık miktarı (Bin ton)-Amount of hazardous waste (Thousand tonnes)	1 194	3 677	4 597
Tehlikesiz atık miktarı (Bin ton)-Amount of non-hazardous waste (Thousand tonnes)	15 072	19 204	19 271

14.6 Kurumsal sektörlere göre toplam çevre koruma harcamaları, 2019-2021

Environmental protection expenditure by institutional sectors, 2019-2021

(Milyon TL-Million TL)

	2019 ^(r)	2020 ^(r)	2021
Toplam-Total	38 322	41 675	66 340
Genel devlet ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşlar			
General government and non-profit institutions serving households	13 084	13 732	18 799
Mali ve mali olmayan şirketler			
Financial and non-financial corporations	22 171	24 541	42 676
Hanehalkları-Households	3 067	3 402	4 864

15

Enerji
Energy

15.1 Elektrik santrallerinin toplam kurulu gücü, brüt üretim ve net elektrik tüketimi, 2019-2021

Power installed of power plants, gross generation and net consumption of electricity, 2019-2021

	2019	2020	2021
Toplam kurulu güç (MW)			
Total power installed (MW)	91 267,0	95 890,6	99 819,6
Brüt üretim (GWh)			
Gross generation (GWh)	303 897,6	306 703,1	334 723,1
Net tüketim (GWh)			
Net consumption (GWh)	257 273,1	262 702,1	286 691,5*

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri

Source: TETC, Electricity Generation-Transmission Statistics of Türkiye

15.2 Enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi ve payları, 2019-2021

Electricity generation and shares by energy resources, 2019-2021

	2019	2020	2021
Brüt üretim (GWh)			
Gross generation (GWh)	303 897,6	306 703,1	334 723,1
	(%)		
Kömür-Coal	37,1	34,5	30,9
Sıvı yakıtlar-Liquid fuels	0,1	0,1	0,1
Doğal gaz-Natural gas	18,9	23,1	33,2
Hidrolik-Hydro	29,2	25,5	16,7
Yenilenebilir enerji ve atıklar⁽¹⁾			
Renewable energy and wastes ⁽¹⁾	14,7	16,8	19,1

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim-İletim İstatistikleri

Source: TETC, Electricity Generation-Transmission Statistics of Türkiye

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) Jeotermal, rüzgar, katı biyokütle, güneş, biogaz ve atık kaynaklarını içerir.

(1) Renewable energy and waste includes geothermal, solar, wind, solid biomass, biogas and waste.

15.3 Net elektrik tüketiminin sektörlere göre dağılımı, 2019-2021

Distribution of net electricity consumption by sectors, 2019-2021

	2019	2020	2021*
Net tüketim (GWh)			
Net consumption (GWh)	257 273,1	262 702,1	286 691,5
	(%)		
Sanayi-Industrial	45,0	45,7	47,9
Mesken-Household	21,8	23,1	21,5
Ticaret-Commercial	19,3	17,3	17,6
Resmi daire-Government office	5,3	4,9	4,7
Aydınlatma-Illumination	2,0	2,0	2,0
Diğer⁽¹⁾-Other⁽¹⁾	6,6	7,0	6,3

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Türkiye

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

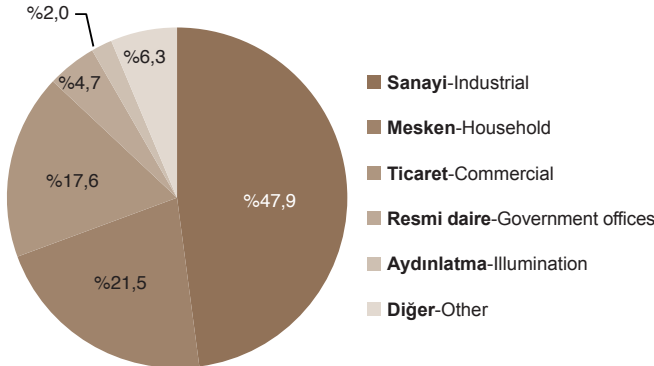
Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) Tarım, hayvancılık, balıkçılık, içme ve kullanma suyu pompaj tesisleri, kamuya ait hizmetler vb. tüketimleri içerir.

(1) It includes consumption in agriculture, livestock, fishery sector and municipal water abstraction pumping facilities, and other public services etc.

Net elektrik tüketiminin sektörlere göre dağılımı, 2021

Distribution of net electricity consumption by sectors, 2021

16

Ulaştırma ve Haberleşme Transportation and Communication

16.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2020-2022

Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2020-2022

	(Km)		
	2020	2021	2022
Otoyol -Motorways	3 523	3 532	3 633
Devlet yolu -State highways	30 974	30 965	30 940
İl yolu -Provincial roads	34 136	34 029	34 116
Köy yolu -Village roads	187 695	188 819	190 383

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

Source: General Directorate of Highways, Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change

16.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerindeki seyir ve taşımalar, 2020-2022

Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2020-2022

	(Milyon-Million)		
	2020	2021	2022
Taşıt-km -Vehicle-km	126 053	142 479	140 531
Otoyol -Motorways	23 298	27 346	28 738
Devlet yolu -State highways	84 951	95 174	92 458
İl yolu -Provincial roads	17 804	19 959	19 335
Ton-km -Tonne-km	272 913	311 818	323 512
Otoyol -Motorways	63 685	75 101	79 021
Devlet yolu -State highways	188 800	213 748	221 249
İl yolu -Provincial roads	20 428	22 969	23 242
Yolcu-km -Passenger-km	288 992	336 188	348 489
Otoyol -Motorways	60 105	72 256	77 948
Devlet yolu -State highways	190 192	220 728	227 255
İl yolu -Provincial roads	38 695	43 204	43 286

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways

16.3 Motorlu kara taşıtları sayısı, 2020-2022

The number of road motor vehicles, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam-Total	24 144 857	25 249 119	26 482 847
Otomobil-Car	13 099 041	13 706 065	14 269 352
Minibüs-Minibus	493 395	484 806	487 381
Otobüs-Bus	212 407	208 882	208 442
Kamyonet-Small truck	3 938 732	4 115 205	4 277 424
Kamyon⁽¹⁾-Truck⁽¹⁾	859 670	886 303	919 125
Motosiklet⁽²⁾-Motorcycle⁽²⁾	3 512 576	3 744 370	4 141 914
Özel amaçlı taşıtlar			
Special purpose vehicles	70 309	78 482	85 276
Traktör-Tractor	1 958 727	2 025 006	2 093 933

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Noterler Birliği

Source: General Directorate of Public Security, Notaries Union of Türkiye

(1) Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar (çekici, damperli kamyon, tanker, çöp kamyonu vb.).

(1) It also covers heavy vehicles (tractor truck, dumper truck, tanker, garbage truck etc.).

(2) Motorlu bisikletleri de kapsar.

(2) It also covers mopeds.

16.4 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2020-2022

Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam-Total	24 144 857	25 249 119	26 482 847
Benzin-Gasoline	6 782 575	7 296 270	7 969 926
Dizel-Diesel	12 311 225	12 704 380	13 070 762
LPG-LPG	4 904 546	5 028 359	5 115 423
Elektrik-Hibrit-Electric-Hybrid	82 710	157 153	264 329
Bilinmiyor⁽¹⁾-Unknown⁽¹⁾	63 801	62 957	62 407

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Noterler Birliği

Source: General Directorate of Public Security, Notaries Union of Türkiye

(1) Yakıt türü bilinmeyenler, ruhsat işlemlerinde yakıt türü boş bırakılan veya sehven hatalı veri girişi yapılan taşıtlar ile elektrikli taşıtları kapsamaktadır.

(1) Unknown includes the motor vehicles that the type of fuel field in the licence is filled incorrectly or left blank and electric vehicles.

16.5 Kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıtları sayısı, 2020-2022

Number of road motor vehicles registered and withdrawn, 2020-2022

	2020	2021	2022
Kayı yapılan-Vehicles registered	1 038 905	1 153 165	1 269 912
Otomobil-Car	601 525	614 037	566 280
Minibüs-Minibus	7 366	6 290	5 495
Otobüs-Bus	5 652	4 521	5 137
Kamyonet-Small truck	138 281	168 703	167 048
Kamyon⁽¹⁾-Truck⁽¹⁾	19 497	31 360	36 589
Motosiklet⁽²⁾-Motorcycle⁽²⁾	208 466	255 961	415 544
Özel amaçlı taşıtlar			
Special purpose vehicles	3 146	2 161	1 359
Traktör-Tractor	54 972	70 132	72 460
Kayı silinen-Vehicles withdrawn	48 328	42 924	35 585
Otomobil-Car	4 509	5 189	5 059
Minibüs-Minibus	1 673	1 364	1 131
Otobüs-Bus	2 149	2 617	2 004
Kamyonet-Small truck	2 389	1 721	2 142
Kamyon⁽¹⁾-Truck⁽¹⁾	3 899	3 735	3 061
Motosiklet⁽²⁾-Motorcycle⁽²⁾	27 913	24 127	18 313
Özel amaçlı taşıtlar			
Special purpose vehicles	559	423	370
Traktör-Tractor	5 237	3 748	3 505

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye Noterler Birliği

Source: General Directorate of Public Security, Notaries Union of Türkiye

(1) Ağır tonajlı yük taşıtlarını da kapsar (çekici, damperli kamyon, tanker, çöp kamyonu vb.).

(1) It also covers heavy vehicles (tractor truck, dumper truck, tanker, garbage truck etc.).

(2) Motorlu bisikletleri de kapsar.

(2) It also covers mopeds.

16.6 Karayolu trafik kazaları, 2020-2022

Road traffic accidents, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam kaza -Total accident	983 808	1 186 353	1 232 957
Maddi hasarlı kaza -Accidents involving material loss only	833 533	998 390	1 035 696
Ölümlü, yaralanmalı kaza -Accidents involving death or injury	150 275	187 963	197 261
Ölü sayısı⁽¹⁾ -Number of persons killed ⁽¹⁾	4 866	5 362	5 229
Kaza yerinde -At accident scene	2 197	2 421	2 282
Kaza sonrası -Accident follow-up	2 669	2 941	2 947
Yaralı sayısı -Number of persons injured	226 266	274 615	288 696

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı

Source: General Directorate of Public Security, General Command of Gendarmerie

(1) Kaza yerinde tespit edilen ölümler ile trafik kazasında yaralanıp sağlık kuruluşuna sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle 30 gün içinde ölenleri kapsamaktadır.

(1) Persons killed include the deaths at the accident scene and the deaths within 30 days after the traffic accidents due to related accident and its impacts for people who were injured and sent to health facilities.

16.7 Demiryollarındaki kazalar, 2020-2022

Railway accidents, 2020-2022

	2020	2021	2022
Toplam kaza -Total accident	66	73	93
Ölü sayısı -Number of persons killed	32	30	35
Yaralı sayısı -Number of persons injured	17	19	23

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

16.8 Demiryollarında hat uzunluğu, yolcu ve yük taşımacılığı, 2020-2022

Length of railways, passenger and freight transport in railways, 2020-2022

	2020	2021	2022
Hat uzunluğu⁽¹⁾ (Km)			
Length of railways ⁽¹⁾ (Km)	12 774	13 022	13 128
Yolcu sayısı⁽²⁾ (Bin)			
Number of passenger ⁽²⁾ (Thousand)	148 314	191 600	318 114
Yük miktarı (Bin ton)			
Freight amount (Thousand tonnes)	34 552	38 157	38 897
Yolcu-kilometre⁽²⁾ (Bin)			
Passenger-kilometer ⁽²⁾ (Thousand)	8 297 000	10 665 456	19 668 556
Ton-kilometre (Bin)			
Tonne-kilometer (Thousand)	15 427 907	14 433 067	16 551 138

Kaynak: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü,**Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş.**

Source: Ministry of Transport and Infrastructure Directorate General for Regulation of Transport Services, General Directorate of State Railways, State Railways Transportation Inc.

(1) Ana hat, manevra ve istasyon hatlarını kapsar.

(1) Main line, lines of shunting and stations are included.

(2) Yolcu sayısı ve yolcu-kilometre değerlerine İZBAN, Marmaray ve Başkentray verileri dahildir.

(2) Data regarding İZBAN, Marmaray and Baskentray is included in number of passenger and passenger-kilometer figures.

16.9 Havalimanlarında toplam yolcu ve yük trafiği, 2020-2022

Total passenger and freight traffic at the airports, 2020-2022

	2020	2021	2022
Yolcu-Passenger	81 616 140	128 155 762	181 789 339
İç hat-Domestic	49 740 303	68 466 177	78 323 824
Dış hat-International	31 875 837	59 689 585	103 465 515
Yük⁽¹⁾ (Ton)-Freight⁽¹⁾ (Tonnes)	2 490 521	3 432 517	4 163 142
İç hat-Domestic	500 550	698 344	784 022
Dış hat-International	1 989 971	2 734 173	3 379 120

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Airports Authority

(1) Yük verileri kargo, posta ve bagajı kapsamaktadır.

(1) Freight data covers cargo, mail and baggage.

16.10 Kabotaj ve uluslararası denizyolu taşıması, 2020-2022

Cabotage and international maritime transport, 2020-2022

(Ton-Tonnes)

	2020	2021	2022
Toplam elleçleme -Total handling	496 642 652	526 306 784	542 610 283
İthalat ve ihracat -Import and export	365 442 296	386 396 718	394 090 021
Kabotaj -Cabotage	58 797 384	61 901 122	67 501 276
Transit yük -Transit freight	72 402 972	78 008 944	81 018 986

Kaynak: Denizcilik Genel Müdürlüğü

Source: Directorate General of Maritime

16.11 Sabit telefon, cep telefonu ve internet abone sayısı, 2020-2022

Number of fixed telephone, mobile phone and internet subscribers, 2020-2022

	2020	2021	2022
Sabit telefon -Fixed telephone	12 448 604	12 310 016	11 197 928
Cep telefonu -Mobile phone	82 128 104	86 288 834	90 297 565
İnternet -Internet	82 364 590	88 164 739	90 649 859

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Source: Information and Communication Technologies Authority

17

İş İstatistikleri Business Statistics

17.1 Sanayi ve hizmet sektörlerinde istihdam ve temel göstergeler, 2021*
 [Finans ve sigorta faaliyetleri hariç]

	Girişim sayısı Number of enterprises	Çalışanlar sayısı Number of persons employed	Ücretli çalışanlar sayısı Number of employees
NACE Rev.2			
Türkiye	3 578 877	17 495 511	14 542 005
Madencilik ve taş ocakçılığı			
Mining and quarrying	5 137	136 153	134 583
İmalat-Manufacture	444 101	4 713 664	4 390 515
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı-Electricity, gas, steam and air conditioning supply	5 488	120 870	118 662
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme-Water supply; sewerage, waste management and remediation	5 729	78 531	74 961
İnşaat-Construction	271 468	1 693 513	1 507 880
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı			
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	1 305 471	4 203 599	3 105 999
Ulaştırma ve depolama			
Transportation and storage	531 563	1 553 988	1 056 007
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri			
Accommodation and food service activities	303 022	1 253 295	987 079
Bilgi ve iletişim-Information and communication	48 779	278 781	248 263
Gayrimenkul faaliyetleri -Real estate activities	52 648	148 338	103 545
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler			
Professional, scientific and technical activities	253 832	827 281	617 985
İdari ve destek hizmet faaliyetleri			
Administrative and support service activities	61 166	1 259 553	1 223 809
Eğitim-Education	27 440	392 776	378 088
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
Human health and social work activities	54 466	429 805	388 493
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor			
Arts, entertainment and recreation	27 581	81 398	57 449
Diğer hizmet faaliyetleri -Other service activities	180 986	323 966	148 687

(1) Gizlenmiş sektör verileri, Türkiye toplamında gösterilmiştir.

17.1 Employment and basic indicators in industry and service sectors, 2021*
[Except financial and insurance activities]

(Milyon TL -Million TL)						
Personel maliyeti Personnel costs	Mal ve hizmetlerin toplam satın alışı Ciro Total purchases of goods and services Turnover	Mal ve hizmet stoğundaki değişimler Change in stocks of goods and services	Üretim değeri ⁽¹⁾ Production value ⁽¹⁾	Faktör maliyetiyle katma değer ⁽¹⁾ Value added at factor costs ⁽¹⁾		
1 020 693	16 679 368	15 300 932	1 223 463	9 849 554	2 712 658	
14 923	146 667	95 085	15 037	139 924	63 071	
351 264	5 118 314	4 531 784	508 957	4 888 554	1 120 111	
14 560	650 913	552 867	7 960	666 056	122 421	
8 305	79 148	67 352	3 388	71 299	16 493	
74 875	874 141	853 939	195 304	835 039	135 358	
197 642	7 456 653	7 432 337	430 792	1 120 518	495 277	
74 466	926 890	829 781	14 918	770 712	206 543	
46 309	244 628	181 946	10 592	229 413	76 917	
38 735	262 384	177 554	5 756	253 985	99 157	
7 408	102 816	84 246	5 777	92 444	26 356	
45 461	248 584	182 733	12 213	239 288	81 754	
85 280	277 057	179 471	5 974	255 398	105 923	
24 360	48 306	21 363	746	47 666	29 223	
24 604	94 070	57 145	3 760	93 781	41 337	
6 487	124 560	33 702	676	c	c	
6 014	24 235	19 627	1 614	c	c	

(1) Hidden sector data are shown in Türkiye total.

17.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2021

Employment and basic indicators in financial sectors, 2021

NACE Rev.2	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı (Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları	Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı
	Financial service activities (Except insurance, and pension funding)	Insurance, reinsurance and pension funding (Except compulsory social security)		Activities auxiliary to financial services and insurance activities
Girişim sayısı -Number of enterprises	19 001	255	68	18 678
Çalışanların yıllık ortalama sayısı -Annual average number of persons engaged	316 279	221 930	20 784	73 565
Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısı -Annual average number of employees	302 363	221 869	20 771	59 723
Ücretli çalışan kadın sayısı Number of female employees	143 847	103 634	11 427	28 786
Ücretli çalışan erkek sayısı Number of male employees	158 516	118 235	9 344	30 937
Personel maliyeti (Milyon TL) Personnel cost (Million TL)	62 008	50 362	4 998	6 648
Maaş ve ücretler (Milyon TL) Wages and salaries (Million TL)	52 867	42 850	4 310	5 706
Sosyal Güvenlik masrafları (Milyon TL) -Contributions to Social Security (Million TL)	9 141	7 512	687	942
Mal ve hizmet satın alışı (Milyon TL) -Purchase of goods and services (Million TL)	155 921	97 019	51 629	7 273
Üretim değeri (Milyon TL) Production value (Million TL)	592 014	477 731	86 538	27 745
Faktör maliyetiyle katma değer (Milyon TL) -Value added at factor cost (Million TL)	436 093	380 712	34 909	20 472

17.3 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ çalışanı olan girişimlerin seçilmiş sanayi ürünlerinin üretimi, 2020-2022

Production of selected industrial products in industrial sectors with 20+ employees, 2020-2022

Sanayi ürünleri-Industrial products	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Otomobil (Adet)-Automobile (Piece)	1 065 351	1 064 226	1 119 615
Ev tipi buzdolabı ve dondurucular (Adet)			
Domestic refrigerators and freezers (Piece)	9 712 339	12 080 566	10 003 696
Alaşimsız çelik kütük (ingot) (Ton)			
Non alloy steel in ingots (Tonnes)	13 168 560	14 292 354	12 218 985
Portland çimentosu (Ton)			
Portland cement (Tonnes)	80 912 168	84 684 353	81 323 609
Hazır beton (Ton)			
Ready-mixed concrete (Tonnes)	207 738 371	245 721 082	254 120 095
Şeker-kristal ve küp (rafine edilmiş) (Ton)			
Sugar-crystal and cube (refined) (Tonnes)	2 815 710	2 663 364	2 636 312
Çay (Ton)-Tea (Tonnes)	341 899	348 900	306 992
Ayçiçeği yağı, ham (Ton)			
Sunflower-seed oil, crude (Tonnes)	729 486	682 169	719 195
Margarin vb. yenilebilir katı yağlar (Ton)			
Margarine and similar edible fats (Tonnes)	728 240	770 924	795 111
Halı ve kilim imalatı (m²)			
Manufacture of carpets and rugs (m ²)	599 389 021	696 900 527	616 613 175
Ayakkabılar, sayısı deri olan (Çift)			
Footwear with uppers of leather (Pairs)	82 630 951	94 534 680	106 970 533
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları (Ton)			
Detergents, washing preparations (Tonnes)	3 279 221	3 290 937	4 718 810
Kabuksuz işlenmiş fındık (beyazlatılmış) (Ton)			
Nuts without shell (processed bleached) (Tonnes)	160 070	199 424	202 012
Kayısı (kurutulmuş) (Ton)			
Apricot (dried) (Tonnes)	105 560	116 988	104 934
Kombi (hermetik) (Adet)			
Gas boiler (hermetic) (Piece)	1 347 686	1 378 087	1 409 755
Bulaşık makineleri, ev tipi (Adet)			
Household dishwashing machines (Piece)	5 635 041	6 878 977	6 921 646
Tütünden veya tütün ve tütün ikamelerinin karışımlarından sigaralar (Milyon adet)			
Cigarettes containing tobacco or mixtures of tobacco and tobacco substitutes (excluding tobacco duty) (Million piece)	152 577	163 721	170 865
Güneş pili (adet)-Power cells (piece)	4 650 183	6 806 292	10 869 892
Motosiklet (adet)-Motorcycle (piece)	268 706	373 741	399 272

17.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ çalışanı olan girişimlerin toplam üretim ve satış değeri, 2020-2022

Total production and sales value in industrial sectors with 20+ employees, 2020-2022

	(Milyon TL-Million TL)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Üretim değeri-Production value	2 891 788	5 009 563	10 484 547
Satış değeri-Sales value	2 492 754	4 209 578	8 922 683

17.5 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ çalışanı olan girişimlerde ürettikleri ürünlerden yapılan satış değerine göre sanayi bölümleri payı, 2020-2022

Industrial divisions by their share in enterprises total sold production in industrial sectors with 20+ employees, 2020-2022

	(%)		
Ana sanayi bölümleri-Main industrial divisions	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Ana metal sanayi ürünleri			
Manufacture of basic metals	11,3	14,2	12,8
Gıda sanayi ürünleri-Manufacture of food products	14,1	12,4	12,7
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) treyler (yarı römork) imalatı-Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	9,4	8,1	7,8
Tekstil sanayi ürünleri-Manufacture of textile	8,2	8,4	7,5
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı			
Manufacture of chemicals and chemical products	6,2	6,6	6,6
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)-Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	6,1	6,4	6,0
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı			
Manufacture of rubber and plastic products	5,5	5,3	5,1
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı			
Manufacture of other non-metallic mineral products	4,3	4,0	4,8
Elektrikli teçhizat imalatı			
Manufacture of electrical equipment	5,0	4,9	4,7
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı			
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	4,7	4,6	4,5
Giyim eşyalarının imalatı			
Manufacture of wearing apparel	4,4	4,0	3,9
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı			
Manufacture of paper and paper products	2,8	2,9	2,8
Mobilya imalatı-Manufacture of furniture	1,6	1,4	1,3
Diğer-Other	16,4	16,8	19,5

17.6 Sanayi üretim endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Industrial production index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2015=100]

	(%)		
	2020 ⁽¹⁾	2021 ⁽¹⁾	2022 ⁽¹⁾
Toplam sanayi (B-D)-Total industry (B-D)	1,6	17,5	5,7
B-Madencilik ve taş ocaklığı			
B-Mining and quarrying	-1,7	14,3	-4,1
C-İmalat sanayi			
C-Manufacturing	1,8	18,5	6,8
D-Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı			
D-Electricity, gas, steam and air conditioning supply	0,4	8,7	-1,7
ARM-Ara malı-ING-Intermediate goods	3,8	21,0	1,3
DLT-Dayanıklı tüketim malı			
DCOG-Durable consumer goods	-0,7	22,2	5,3
DZT-Dayanıksız tüketim malı			
NDCOG-Non-durable consumer goods	0,5	14,4	10,6
ENJ-Enerji-NRG-Energy	-1,8	8,7	0,0
SEM-Sermaye malı-CAG-Capital goods	-0,1	18,0	14,2

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.7 Ciro endeksleri yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Turnover indices rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2015=100]

	(%)		
	2020 ⁽¹⁾	2021 ⁽¹⁾	2022 ⁽¹⁾
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	17,1	57,3	117,7
Sanayi-Industry	18,7	67,6	118,3
İnşaat-Construction	4,9	36,8	97,6
Ticaret-Trade	23,8	53,5	112,0
Hizmet-Services	0,4	58,4	143,6

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.8 Perakende satış hacim endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Retail sales volume index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2015=100]

	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Perakende ticaret-Retail trade	3,4	16,2	10,4
Gıda, içecek ve tütün			
Food, drinks and tobacco	9,9	7,4	5,9
Gıda dışı (otomotiv yakıtı hariç)			
Non-food (except automotive fuel)	0,8	25,8	17,0
Bilgisayar, bilgisayar donanım ve yazılımları, kitap, iletişim aygıtları vb.			
Computers, peripheral units and software, books, telecommunications equipment, etc.	1,6	22,1	19,6
Ses ve görüntü cihazları, hırdavat, boya ve cam, elektrikli ev aletleri, mobilya vb.			
Audio and video equipment, hardware, paints and glass, electrical household appliances, furniture, etc.	6,8	15,5	4,9
Tekstil, giyim ve ayakkabı			
Textiles, clothing and footwear	-14,5	54,0	25,1
Eczacılık ürünleri, tıbbi ve ortopedik ürünler, kozmetik ve kişisel bakım malzemeleri			
Pharmaceutical goods, medical and orthopedic goods, cosmetic and toilet articles	4,8	10,3	10,9
Posta yoluyla veya internet üzerinden			
Via mail orders and internet	75,7	59,4	25,3
Otomotiv yakıtı-Automotive fuel	1,0	9,1	-0,4

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

17.9 İnşaat maliyet endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022Construction cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
[2015=100]

	2020	2021	2022 (%)
İnşaat-Construction			
Toplam-Total	25,02	67,74	78,40
Malzeme-Material	30,34	85,77	75,93
İşçilik-Labour	13,74	24,01	87,41
Binalar-Buildings			
Toplam-Total	25,09	66,88	78,31
Malzeme-Material	30,48	85,01	75,63
İşçilik-Labour	13,96	23,99	87,79
Bina dışı yapılar-Civil engineering			
Toplam-Total	24,79	70,63	78,70
Malzeme-Material	29,93	88,23	76,89
İşçilik-Labour	12,96	24,10	85,98

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Rate of annual change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

17.10 Yapı sahipliğine göre yapılacak yeni ve ilave yapılar, 2020-2022

New buildings and additions by type of investor, 2020-2022

[Yapı ruhsatına göre-According to construction permits]

	2020 ⁽¹⁾	2021 ⁽¹⁾	2022*
Bina sayısı-Number of building			
Toplam-Total	96 169	138 558	127 623
Devlet sektörü-Public sector	5 091	8 609	8 036
Özel sektör-Private sector	89 944	128 796	117 824
Yapı kooperatifi-Construction cooperative	1 134	1 153	1 763
Daire sayısı-Number of dwelling unit			
Toplam-Total	555 132	724 096	693 698
Devlet sektörü-Public sector	39 190	64 995	58 402
Özel sektör-Private sector	508 131	652 061	626 010
Yapı kooperatifi-Construction cooperative	7 811	7 040	9 286
Yüzölçüm (m²)-Floor area (m²)			
Toplam-Total	112 621 366	151 260 112	145 527 048
Devlet sektörü-Public sector	15 122 132	22 280 029	21 334 057
Özel sektör-Private sector	94 843 515	126 876 354	121 407 876
Yapı kooperatifi-Construction cooperative	2 655 718	2 103 729	2 785 116

17.11 Yapı sahipliğine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2020-2022

Completed or partially completed new buildings and additions by type of investor, 2020-2022

[Yapı kullanma izin belgesine göre-According to occupancy permits]

	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
Bina sayısı-Number of building			
Toplam-Total	77 847	92 169	99 132
Devlet sektörü-Public sector	4 971	5 097	6 120
Özel sektör-Private sector	71 296	85 773	91 464
Yapı kooperatifi-Construction cooperative	1 580	1 299	1 548
Daire sayısı-Number of dwelling unit			
Toplam-Total	599 999	626 910	642 269
Devlet sektörü-Public sector	47 147	35 373	51 425
Özel sektör-Private sector	542 200	583 070	582 933
Yapı kooperatifi-Construction cooperative	10 652	8 467	7 911
Yüzölçüm (m²)-Floor area (m²)			
Toplam-Total	122 182 967	127 729 238	128 954 125
Devlet sektörü-Public sector	16 568 736	15 246 922	16 915 699
Özel sektör-Private sector	102 608 181	110 271 708	110 092 518
Yapı kooperatifi-Construction cooperative	3 006 051	2 210 608	1 945 909

18

İşgücü Girdi Göstergeleri Labour Input Indicators

18.1 İstihdam endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022Employment index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022

[2015=100]

	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	1,9	10,2	6,7
Sanayi-Industry	4,9	10,0	6,8
İnşaat-Construction	0,8	18,6	0,6
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	0,3	8,7	7,8

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.2 Çalışılan saat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022Hours worked index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022

[2015=100]

	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	-9,2	16,6	8,2
Sanayi-Industry	-5,7	17,6	7,3
İnşaat-Construction	-5,7	21,5	0,7
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	-11,8	15,0	10,3

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.3 Brüt ücret-maaş endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Gross wages-salaries index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2015=100]

	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	6,8	39,7	88,2
Sanayi-Industry	11,4	41,0	86,3
İnşaat-Construction	5,4	41,1	74,6
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	3,9	38,5	91,5

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.4 Saatlik işgücü maliyeti endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Hourly labour cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2015=100]

	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	17,1	19,1	73,9
Sanayi-Industry	17,2	19,6	74,1
İnşaat-Construction	11,5	15,5	72,5
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	17,6	19,5	73,2

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.5 Saatlik kazanç endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022Hourly earnings cost index rate of annual change⁽¹⁾, 2020-2022
[2015=100]

	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	18,4	18,7	73,8
Sanayi-Industry	19,0	18,8	73,6
İnşaat-Construction	12,7	15,2	71,9
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	18,7	19,3	73,5

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

18.6 Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022Hourly labour cost excluding earnings index rate of annual change⁽¹⁾,
2020-2022
[2015=100]

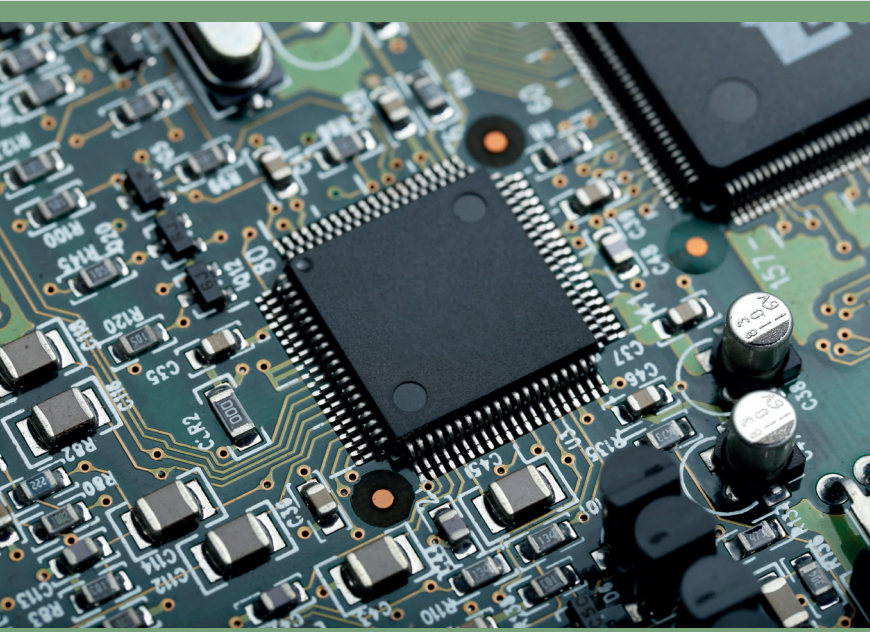
	(%)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022 ^(r)
Sanayi, inşaat, ticaret ve hizmetler			
Industry, construction, trade and services	9,9	21,8	74,4
Sanayi-Industry	7,8	24,2	76,9
İnşaat-Construction	5,4	17,2	75,3
Ticaret ve hizmetler-Trade and services	11,9	21,1	72,0

(1) Yıllık değişim oranları, takvim etkisinden arındırılmış endekslerin yıl ortalamalarının değişimidir.

(1) Rate of annual change is the change in annual average of the calendar adjusted indices.

19

Bilim ve Teknoloji
Science and Technology

19.1 Bilgi ve iletişim teknolojileri ürünü bulunan hanelerin oranı, 2020-2022

Proportion of households with an information and communication technologies product, 2020-2022

	(%)		
	2020	2021	2022
Masaüstü bilgisayar-Desktop computer	16,7	16,8	15,8
Taşınabilir bilgisayar (Dizüstü, netbook)			
Portable computer (Laptop, netbook)	36,4	38,3	36,1
Tablet bilgisayar-Tablet computer	22,0	26,3	24,7
Cep telefonu (Akıllı telefonlar dahil)			
Mobile phone (incl. smart phone)	99,4	99,3	99,2
Oyun konsolu-Game console	5,5	-	-
İnternete bağlanabilen TV-Smart TV	33,8	-	-
Diğer-Other	-	58,0	53,3

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2020-2022

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Households and by Individuals, 2020-2022

19.2 Cinsiyete ve yaş grubuna göre çocukların İnternet kullanımı, 2021

Internet usage of children by sex and age group, 2021

[6-15 yaş grubu-6-15 age group]

	(%)		
Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
Age group	Total	Male	Female
6-15	82,7	83,9	81,5
6-10	78,1	79,5	76,7
11-15	87,4	88,4	86,4

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2021

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Households and by Individuals, 2021

19.3 En son kullanım zamanına ve cinsiyete göre bireylerin İnternet kullanım oranı, 2021, 2022

Proportion of individuals using internet by latest usage and sex, 2021, 2022
[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

	(%)					
	2021			2022		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
	Total	Male	Female	Total	Male	Female
İnternet kullananlar-Internet users	82,6	87,7	77,5	85,0	89,1	80,9
Son üç ay içinde-Within the last three months	81,4	86,5	76,4	83,4	87,6	79,3
Üç ay ile bir yıl arasında-Between three months and a year ago	0,5	0,5	0,6	0,8	0,7	0,8
Bir yıldan önce-More than one year ago	0,7	0,8	0,6	0,8	0,8	0,8
Hiç kullanmadı-Never used it	17,4	12,3	22,5	15,0	10,9	19,1

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2021, 2022

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Households and by Individuals, 2021, 2022

19.4 Cinsiyete ve yaş grubuna göre bireylerin son üç ay içinde İnternet kullanım oranı, 2021, 2022

Proportion of individuals using Internet in the last three months by sex and age group, 2021, 2022

[Ocak-Mart 2021, 2022-January-March, 2021, 2022]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

Yaş grubu	(%)					
	2021			2022		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Age group	Total	Male	Female	Total	Male	Female
16-24	95,7	97,2	94,1	95,5	96,4	94,5
25-34	95,8	98,0	93,7	96,5	97,8	95,2
35-44	90,9	95,7	86,1	92,6	96,3	88,8
45-54	80,1	87,3	73,0	83,6	89,3	77,9
55-64	58,6	66,4	50,9	64,2	71,2	57,4
65-74	32,5	40,0	25,9	36,6	43,8	30,3

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2021, 2022

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Households and by Individuals, 2021, 2022

19.5 Cinsiyete ve eğitim durumuna göre bireylerin son üç ay içinde İnternet kullanım oranı, 2021, 2022

Proportion of individuals using Internet in the last three months by sex and education level, 2021, 2022

[Ocak-Mart 2021, 2022-January-March 2021, 2022]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

Eğitim durumu Education level	2021						2022		
	Toplam			Erkek			Kadın		
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
Bir okul bitirmede No school completed	28,9	37,4	27,0	30,5	37,1	28,9			
İlkokul-Primary school	67,5	69,3	65,8	71,6	72,5	70,8			
İlköğretim/Ortaokul veya mesleki ortaokul-Secondary and vocational secondary school	92,3	93,3	90,8	92,1	92,8	91,2			
Lise veya mesleki lise-High and vocational high school	96,4	95,9	97,0	96,4	96,3	96,6			
Üniversite/yüksek lisans/doktora-Higher education	99,1	98,8	99,4	99,0	98,5	99,4			

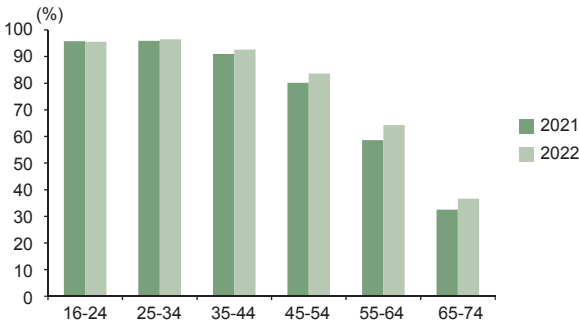
Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2021, 2022

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Households and by Individuals, 2021, 2022

Yaş grubuna göre bireylerin İnternet kullanım oranları, 2021,2022

Proportion of individuals using Internet by age groups, 2021,2022

[Ocak-Mart 2021, 2022-January-March 2021, 2022]

Veri için tablo 19.4'e bakınız.

For data, see table 19.4.

19.6 Cinsiyete ve işgücü durumuna göre bireylerin son üç ay içinde İnternet kullanım oranı, 2021, 2022

Proportion of individuals using Internet in the last three months by sex and labour force situation, 2021, 2022

[Ocak-Mart 2021, 2022-January-March 2021, 2022]

[16-74 yaş grubu-16-74 age group]

İşgücü durumu Labour force situation	2021			2022		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
(%)						
İşgücüne dahil olanlar-In labour force						
Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli						
Regular or casual employee	96,1	95,9	96,6	96,4	95,9	97,6
İşveren-Employer	98,3	98,1	100,0	98,8	98,9	97,8
Kendi hesabına çalışan						
Self-employed	80,2	80,0	81,7	85,7	85,3	89,2
Ücretsiz aile işçisi						
Unpaid family worker	63,4	87,5	51,8	67,0	89,8	56,7
İşsiz-Unemployed	90,9	88,5	95,8	91,5	89,2	96,8
İşgücüne dahil olmayanlar						
Not in labour force						
Eğitim/Öğretime devam ediyor						
Student	97,8	98,7	97,1	96,1	96,8	95,4
Ev işleri ile meşgul (çocuk, yaşlı, hasta vb. kişilerin bakımı dahil)						
Fulfilling domestic tasks	66,9	67,1	66,9	70,8	58,4	70,9
Emekli veya işi bırakmış						
Retired or given up business	64,6	60,5	76,5	65,6	63,2	72,2
Engelli veya hasta (çalışamaz halde)						
Unable to work due to a long-standing health problems	40,3	43,1	36,5	41,9	42,8	40,8
Ailevi ve kişisel nedenler						
Private and family reasons	87,6	87,6	87,6	-	-	-

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2021, 2022

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Households and by Individuals, 2021, 2022

19.7 Büyüklük grubuna göre İnternet erişimine sahip olan girişimlerin oranı, 2020-2022

Proportion of enterprises with Internet access by size group, 2020-2022 (%)

Çalışan sayısına göre büyüklük grubu Size class breakdown	2020	2021	2022
Toplam-Total	94,9	95,3	96,0
10-49	94,2	94,7	95,4
50-249	97,8	98,0	98,5
250+	99,4	99,9	99,8

Kaynak: TÜİK, Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2020-2022

Source: TurkStat, Survey on Information and Communication Technology (ICT) Usage in Enterprises, 2020-2022

19.8 Biyoteknoloji faaliyetinde bulunan girişimler, 2018-2020

Number of enterprises active in biotechnology, 2018-2020

Büyüklük grubu-Size group	2018	2019	2020
Toplam-Total	347	363	499
1-9	257	274	369
10-49	50	51	67
50-249	20	19	37
250+	20	19	26

Kaynak: TÜİK, Biyoteknoloji İstatistikleri, 2018-2020

Source: TurkStat, Biotechnology Statistics, 2018-2020

19.9 Araştırma geliştirme faaliyetleri istatistikleri, 2019-2021

Statistics on research and development activities, 2019-2021

	2019 ^(r)	2020 ^(r)	2021
Gayrisafi yurt içi Ar-Ge harcaması/GSYH (%)			
GERD/GDP (%)	1,32	1,37	1,40
Toplam Ar-Ge harcaması (Cari fiyatlarla)			
(Milyon TL)-Total R&D expenditure			
(In current prices) (Million TL)	56 978	69 038	101 738
Mali ve mali olmayan şirketler (Milyon TL)			
Financial and non-financial corporations			
(Million TL)	31 941	38 506	62 400
Genel devlet (Milyon TL)⁽¹⁾			
General government (Million TL) ⁽¹⁾	3 044	3 717	4 584
Yükseköğretim (Milyon TL)			
Higher education sector (Million TL)	21 993	26 816	34 754
Ar-Ge insan kaynağı (Sayı)			
R&D personnel (Headcount)	305 811	321 392	358 289
Ar-Ge insan kaynağı (TZE)			
R&D personnel (FTE)	182 847	199 371	221 811

Kaynak: TÜİK, Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması, 2019-2021

Source: TurkStat, Research and Development Activities Survey, 2019-2021

Not. Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

(1) Kar amacı olmayan kuruluşlar da dahildir.

(1) It includes private non-profit sector as well.

20

Dış Ticaret
Foreign Trade

20.1 Dış ticaret göstergeleri, 2020-2022

Main indicators of foreign trade, 2020-2022

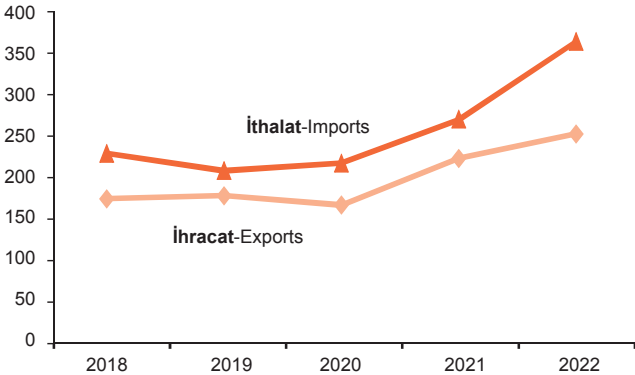
[Genel ticaret sistemi-General trade system]

	2020	2021	2022*
İhracat (Milyon ABD \$)			
Exports (Million US \$)	169 638	225 214	254 188
Değişim (%) -Change (%)	-6,2	32,8	12,9
İthalat (Milyon ABD \$)			
Imports (Million US \$)	219 517	271 426	363 710
Değişim (%) -Change (%)	4,4	23,6	34,0
Dış ticaret dengesi (Milyon ABD \$)			
Balance of foreign trade (Million US \$)	- 49 879	- 46 211	- 109 522
Dış ticaret hacmi (Milyon ABD \$)			
Volume of foreign trade (Million US \$)	389 155	496 640	617 899
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)			
Proportion of imports covered by exports (%)	77,3	83,0	69,9

İhracat ve ithalat, 2018-2022

Exports and imports, 2018-2022

(Milyar ABD \$ -Billion US \$)

20.2 En çok ihracat yapılan 10 ülke, 2020-2022

Top 10 countries by exports, 2020-2022

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ülke-Country	2020	2021	2022*
Toplam-Total	169 638	225 214	254 188
Almanya-Germany	15 979	19 311	21 142
ABD-USA	10 183	14 720	16 885
Irak-Iraq	9 142	11 126	13 750
Birleşik Krallık-United Kingdom	11 236	13 704	13 005
İtalya-Italy	8 083	11 473	12 388
İspanya-Spain	6 683	9 620	9 654
Fransa-France	7 195	9 111	9 535
Rusya Federasyonu-Russian Federation	4 507	5 774	9 343
Hollanda-Netherlands	5 195	6 765	8 026
İsrail-Israel	4 704	6 356	7 032
Diğerleri-Others	86 731	117 255	133 428

20.3 En çok ithalat yapılan 10 ülke, 2020-2022

Top 10 countries by imports, 2020-2022

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ülke-Country	2020	2021	2022*
Toplam-Total	219 517	271 426	363 710
Rusya Federasyonu-Russian Federation	17 829	28 959	58 849
Çin-China	23 041	32 238	41 355
Almanya-Germany	21 733	21 726	24 033
İsviçre-Switzerland	7 771	3 055	15 336
ABD-USA	11 525	13 148	15 228
İtalya-Italy	9 200	11 563	14 082
Hindistan-India	4 830	7 936	10 697
Fransa-France	6 988	7 932	9 430
Güney Kore-South Korea	5 734	7 597	9 004
İspanya-Spain	5 039	6 312	7 004
Diğerleri-Others	105 826	130 960	158 692

20.4 Ekonomik faaliyetlere göre dış ticaret, 2020-2022

Foreign trade by economic activity, 2020-2022

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

ISIC Rev.4	2020	2021	2022*
İhracat-Exports	169 638	225 214	254 188
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	5 957	7 156	7 768
Madencilik ve taş ocakçılığı			
Mining and quarrying	2 932	4 060	4 620
İmalat-Manufacturing	159 953	212 809	240 396
Diğer-Others	796	1 190	1 404
İthalat-Imports	219 517	271 426	363 710
Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	9 834	12 082	14 772
Madencilik ve taş ocakçılığı			
Mining and quarrying	22 334	40 086	75 344
İmalat-Manufacturing	179 809	205 984	261 114
Diğer-Others	7 540	13 273	12 480

20.5 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2020-2022

Foreign trade by classification of broad economic categories, 2020-2022

[Genel ticaret sistemi-General trade system]

(Milyon ABD \$-Million US \$)

Ana mal grupları-Major commodity groups	2020	2021	2022*
İhracat-Exports	169 638	225 214	254 188
Yatırım (sermaye) malları-Capital goods	19 778	24 841	29 035
Ham madde (ara mallar)-Intermediate goods	80 344	115 184	133 435
Tüketim malları-Consumption goods	68 301	83 844	89 813
Diğer-Others	1 215	1 346	1 906
İthalat-Imports	219 517	271 426	363 710
Yatırım (sermaye) malları-Capital goods	31 817	35 948	40 536
Ham madde (ara mallar)-Intermediate goods	163 015	210 142	292 437
Tüketim malları-Consumption goods	24 118	24 947	30 482
Diğer-Others	567	388	256

20.6 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret, 2020-2022
 Foreign trade by standard international trade classification, 2020-2022
 [Genel ticaret sistemi-General trade system]

SITC Rev.4	(Milyon ABD \$-Million US \$)		
	2020	2021	2022*
İhracat-Exports	169 638	225 214	254 188
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri			
Food and live animals	17 461	20 957	24 084
İçkiler ve tütün-Beverages and tobacco	1 235	1 216	1 372
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham maddeler			
Crude materials, inedible, except fuels	4 641	6 661	7 348
Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler			
Mineral fuels, lubricants and related materials	4 568	8 310	16 410
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			
Animal and vegetable oils, fats and waxes	1 288	1 875	3 286
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri-Chemicals and related products, n.e.s.	12 527	16 107	20 403
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar			
Manufactured goods classified chiefly by material	43 248	63 703	67 351
Makine ve ulaştırma araçları-Machinery and transport equipments	49 825	60 562	65 019
Çeşitli mamul eşya-Miscellaneous manufactured articles	29 847	39 457	43 132
SITC'ta sınıflandırılmamış eşyalar-Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	4 998	6 366	5 783
İthalat-Imports	219 517	271 426	363 710
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri			
Food and live animals	9 917	11 378	14 038
İçkiler ve tütün-Beverages and tobacco	923	1 008	1 419
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham maddeler			
Crude materials, inedible, except fuels	15 571	24 456	25 860
Mineral yakıtlar, yağlar ve alkali ürünler			
Mineral fuels, lubricants and related materials	10 897	17 410	96 548
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			
Animal and vegetable oils, fats and waxes	1 593	2 441	4 013
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri-Chemicals and related products, n.e.s.	30 849	44 425	49 109
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar			
Manufactured goods classified chiefly by material	32 128	47 772	58 219
Makine ve ulaştırma araçları-Machinery and transport equipments	62 686	70 865	78 191
Çeşitli mamul eşya-Miscellaneous manufactured articles	10 992	12 124	15 147
SITC'ta sınıflandırılmamış eşyalar-Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	43 962	39 547	21 167

20.7 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret miktar endeksleri, 2020-2022

Volume indices by standard international trade classification, 2020-2022
[2015=100]

SITC Rev.4	2020	2021	2022
		İhracat-Exports	
Genel-General	118,4	143,7	148,2
Gıda, içecek ve tütün			
Food, beverages and tobacco	134,1	150,3	157,8
Ham maddeler (yakıt hariç)			
Crude materials (except fuels)	127,9	151,5	167,2
Yakıtlar-Fuels	114,9	139,4	166,8
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)			
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	122,0	149,8	154,1
SITC'ta başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar-Commodities not classified elsewhere in SITC	28,1	33,8	13,6
	İthalat-Import		
Genel-General	106,7	105,2	113,5
Gıda, içecek ve tütün			
Food, beverages and tobacco	134,4	130,5	142,9
Ham maddeler (yakıt hariç)			
Crude materials (except fuels)	122,4	128,2	125,4
Yakıtlar-Fuels	96,1	97,6	93,2
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)			
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	95,2	103,2	113,6
SITC'ta başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar-Commodities not classified elsewhere in SITC	448,5	108,6	336,8

20.8 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret birim değer endeksleri, 2020-2022

Unit value indices by standard international trade classification, 2020-2022
[2015=100]

SITC Rev.4	(ABD Doları cinsinden-Based on US Dollar)		
	2020	2021	2022
	İhracat-Exports		
Genel-General	94,8	103,8	113,6
Gıda, içecek ve tütün			
Food, beverages and tobacco	82,3	87,1	95,2
Ham maddeler (yakıt hariç)			
Crude materials (except fuels)			
Yakıtlar-Fuels	94,2	114,1	128,2
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)	79,5	118,7	191,0
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	96,6	104,5	111,7
SITC'ta başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar-Commodities not classified elsewhere in SITC	146,3	149,1	145,3
	İthalat-Import		
Genel-General	96,3	120,8	150,0
Gıda, içecek ve tütün			
Food, beverages and tobacco	92,4	108,6	123,8
Ham maddeler (yakıt hariç)			
Crude materials (except fuels)	96,1	143,8	163,3
Yakıtlar-Fuels	77,9	134,4	268,0
İmalat (gıda, içecek ve tütün hariç)			
Manufactured goods except food, beverages and tobacco	97,3	113,6	119,8
SITC'ta başka bir yerde sınıflandırılmayan mallar-Commodities not classified elsewhere in SITC	154,0	141,4	165,4

20.9 Ana hizmet türlerine göre uluslararası hizmet ticareti⁽¹⁾, 2019-2021
 International trade in services by type of main services⁽¹⁾, 2019-2021

(Milyon \$-Million \$)

Hizmet türleri Types of services	İhracat-Exports			İthalat-Imports		
	2019	2020 ⁽¹⁾	2021	2019	2020 ⁽¹⁾	2021
Toplam-Total	32 908	24 918	34 777	24 552	22 839	27 943
Başkasına ait fiziksel girdiler için imalat hizmetleri						
Manufacturing services on physical inputs owned by others	338	286	282	52	67	159
Bakım ve onarım hizmetleri						
Maintenance and repair services	1 234	1 166	1 419	768	597	694
Taşımacılık-Transport	23 396	16 087	24 420	9 575	7 989	10 923
İnşaat-Construction	364	239	260	59	19	33
Sigorta ve emeklilik hizmetleri						
Insurance and pension services	1 290	960	1 011	1 877	2 037	2 281
Finansal hizmetler						
Financial services	471	381	386	482	605	518
Fikri mülkiyet hakları kullanım ücretleri-Charges for the use of intellectual property						
	196	258	377	2 182	2 349	2 738
Telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri						
Telecommunications, computer and information services	1 462	2 114	2 567	2 672	3 134	3 261
Diğer iş hizmetleri						
Other business services	3 184	2 908	3 521	5 499	4 833	6 008
Kişisel, kültürel ve eğlence hizmetleri-Personal, cultural and recreational services						
	176	154	193	184	255	302
Resmi hizmetler (Devlet hizmetleri)						
Government goods and services	796	365	341	1 203	956	1 026

(1) Seyahat (turizm) hariçtir.

(1) Travel (tourism) is excluded.

20.10 En çok hizmet ihracatı yapılan 10 ülke⁽¹⁾, 2019-2021Services exports by top 10 countries⁽¹⁾, 2019-2021

(Milyon \$-Million \$)

Ülke-Country	2019	2020 ⁽¹⁾	2021*
Toplam-Total	32 908	24 918	34 777
Almanya-Germany	3 991	2 802	4 130
ABD-USA	2 467	2 390	3 770
Birleşik Krallık-United Kingdom	1 843	1 432	1 900
Irak-Iraq	1 225	987	1 654
İsviçre-Switzerland	989	836	1 182
Fransa-France	1 229	939	1 178
Rusya Federasyonu-Russian Federation	960	829	1 138
İtalya-Italy	1 037	803	966
Hollanda-Netherlands	839	1 063	912
İrlanda-Ireland	606	621	893
Diğer-Others	17 722	12 215	17 055

(1) Seyahat (turizm) hariçtir.

(1) Travel (tourism) is excluded.

20.11 En çok hizmet ithalatı yapılan 10 ülke⁽¹⁾, 2019-2021Services imports by top 10 countries⁽¹⁾, 2019-2021

(Milyon \$-Million \$)

Ülke-Country	2019	2020 ⁽¹⁾	2021*
Toplam-Total	24 552	22 839	27 943
İrlanda-Ireland	2 006	2 278	2 962
Almanya-Germany	2 150	2 313	2 414
ABD-USA	2 163	1 876	2 387
Birleşik Krallık-United Kingdom	1 877	1 776	1 963
Fransa-France	1 203	1 099	1 148
Panama-Panama	874	838	1 042
Liberya-Liberia	747	749	1 033
Hollanda-Netherlands	837	878	1 013
İtalya-Italy	639	656	750
Hong Kong-Hong Kong	364	391	739
Diğer-Others	11 692	9 985	12 492

(1) Seyahat (turizm) hariçtir.

(1) Travel (tourism) is excluded.

21

Fiyat ve Enflasyon Price and Inflation

21.1 Tüketici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Consumer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2003=100]

(%)

Ana harcama grupları	2020	2021	2022
Main expenditure groups			
Tüketici fiyat endeksi			
Consumer price index	14,60	36,08	64,27
Gıda ve alkolsüz içecekler			
Food and non-alcoholic beverages	20,61	43,80	77,87
Alkollü içecekler ve tütün			
Alcoholic beverages and tobacco	0,65	20,02	65,11
Giyim ve ayakkabı			
Clothing and footwear	-0,32	20,13	25,87
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar-Housing, water, electricity, gas and other fuels			
	9,59	28,57	79,83
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri			
Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	18,04	40,95	73,02
Sağlık-Health	16,67	20,52	66,60
Ulaştırma-Transportation	21,12	53,66	54,45
Haberleşme-Communications	5,73	8,76	32,58
Eğlence ve kültür			
Recreation and culture	10,44	25,46	49,95
Eğitim-Education	6,84	17,23	37,27
Lokanta ve oteller			
Restaurant and hotels	12,70	40,85	68,48
Çeşitli mal ve hizmetler			
Miscellaneous goods and services	28,12	35,37	53,76

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

21.2 Yurt içi üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022

Domestic producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2020-2022
[2003=100]

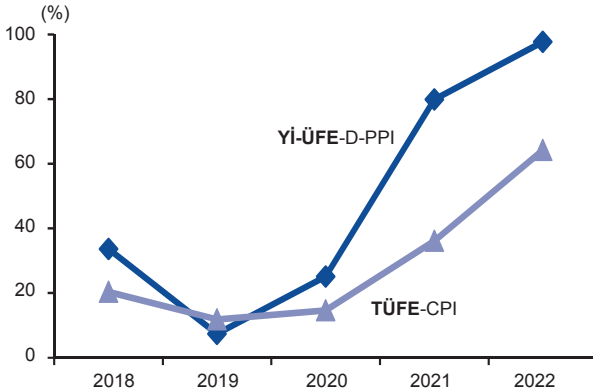
	2020	2021	2022
Yurt içi üretici fiyat endeksi			
Domestic producer price index	25,15	79,89	97,72
Madencilik ve taş ocakçılığı -Mining and quarrying	19,02	62,84	122,92
İmalat -Manufacturing	27,32	77,44	78,66
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı -Electricity, gas, steam and air conditioning	0,25	117,14	284,99
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri -Water supply; sewerage, waste management and remediation	14,83	33,99	130,34
Ara malı -Intermediate goods	32,92	92,13	70,91
Dayanıklı tüketim malı -Durable consumer goods	27,70	46,16	78,57
Dayanıksız tüketim malı -Non-durable consumer goods	19,18	54,23	101,63
Enerji -Energy	3,24	122,76	224,67
Sermaye malı -Capital goods	29,70	51,17	65,16

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

TÜFE ve Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları, 2018-2022

Annual rate of changes in the CPI and D-PPI, 2018-2022
[2003=100]

21.3 Yurt dışı üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022

Non-domestic producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2020-2022
[2010=100]

	(%)		
	2020	2021	2022
Yurt dışı üretici fiyat endeksi			
Non-domestic producer price index	37,56	87,64	49,90
Madencilik ve taş ocakçılığı			
Mining and quarrying	38,24	84,76	47,40
İmalat-Manufacturing	37,54	87,69	49,95
Ara malı-Intermediate goods	38,93	103,39	51,95
Dayanıklı tüketim malı			
Durable consumer goods	50,24	76,38	49,42
Dayanısız tüketim malı			
Non-durable consumer goods	36,26	68,17	47,08
Enerji-Energy	-11,25	176,93	83,46
Sermaye malı-Capital goods	37,82	72,60	46,54

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

21.4 Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾,2020-2022

Producer price index of agricultural products annual rate of change⁽¹⁾,
2020-2022
[2015=100]

	(%)		
	2020	2021	2022
Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi			
Producer price index of agricultural products	21,24	36,39	151,03
Tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetler			
Products of agriculture, hunting and related services	21,46	34,62	154,19
Ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetler			
Forestry products and related services	18,88	129,65	94,23
Balık ve diğer balıkçılık ürünleri			
Fishing products and other fishing products	15,12	35,40	101,41

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

21.5 Tarımsal girdi fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Agricultural input price index annual rate of change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2015=100]

	(%)		
	2020	2021	2022
Tarımsal girdi fiyat endeksi			
Agricultural input price index	17,52	45,61	103,14
Tarımda kullanılan mal ve hizmetler-Goods and services currently consumed in agriculture	17,03	47,85	104,42
Tohum ve dikim metaryali			
Seeds and planting stock	2,07	19,54	89,29
Enerji ve yağlar-Energy; lubricants	4,06	48,74	115,87
Gübre ve toprak geliştiriciler			
Fertilisers and soil improvers	20,36	152,42	101,48
Tarımsal ilaçlar-Plant protection products and pesticides			
	6,33	25,50	96,11
Veteriner harcamaları			
Veterinary expenses	2,83	16,98	33,98
Hayvan yemi-Animal feeding stuffs	25,24	40,41	117,81
Makine bakım masrafları			
Maintenance of materials	37,96	49,23	42,63
Bina bakım masrafları			
Maintenance of buildings	19,73	66,96	120,60
Diğer mal ve hizmetler			
Other good and services	10,29	28,59	69,41
Tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmetler-Goods and services contributing to agricultural investment	20,58	31,91	94,35
Malzemeler-Materials	18,12	16,22	104,45
Çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayan)			
Farm buildings (non-residential)	27,00	69,89	77,63

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

21.6 Hizmet üretici fiyat endeksi yıllık değişim oranları⁽¹⁾, 2020-2022
 Services producer price index annual rate of change⁽¹⁾, 2020-2022
 [2017=100]

	(%)		
	2020	2021	2022
Hizmet üretici fiyat endeksi			
Services producer price index	22,12	54,89	78,72
Ulaştırma ve depolama hizmetleri			
Transportation and storage services	30,88	70,79	80,17
Konaklama ve yiyecek hizmetleri			
Accommodation and food services	20,28	43,41	89,99
Bilgi ve iletişim hizmetleri			
Information and communication services	8,15	22,14	63,97
Gayrimenkul hizmetleri-Real estate services			
Real estate services	-5,46	151,67	73,24
Mesleki, bilimsel ve teknik hizmetler			
Professional, scientific and technical services	17,58	23,77	78,58
İdari ve destek hizmetler			
Administrative and support services	21,36	35,34	80,43

(1) Yıllık değişim oranları, ilgili yılın Aralık ayının bir önceki yılın aynı ayına göre değişimdir.

(1) Annual rate of change is the change in December of the related year from the same month of the previous year.

22

Güven Endeksleri Confidence Indices

22.1 Ekonomik güven endeksi ve alt endeksler, 2022

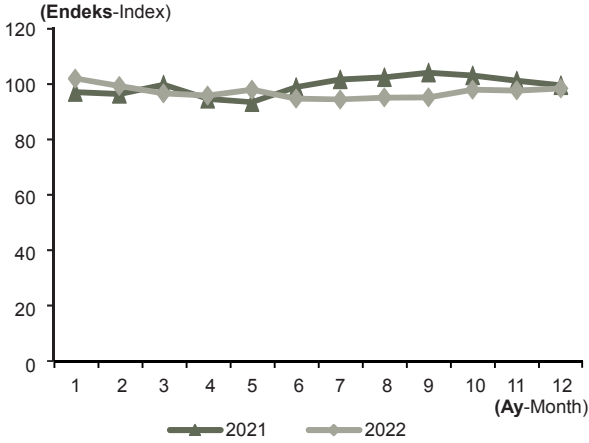
Economic confidence index and sub-indices, 2022

	Ekonomik güven endeksi ⁽¹⁾ Economic confidence index ⁽¹⁾	Tüketici güven endeksi Consumer confidence index	Reel kesim güven endeksi Real sector confidence index
Ocak -January	101,6	73,2	111,9
Şubat -February	99,0	71,2	109,9
Mart -March	96,3	72,5	108,2
Nisan -April	95,5	67,3	107,7
Mayıs -May	97,6	67,6	107,0
Haziran -June	94,4	63,4	104,6
Temmuz -July	94,1	68,0	102,5
Ağustos -August	94,8	72,2	101,4
Eylül -September	94,8	72,4	100,2
Ekim -October	97,6	76,2	102,0
Kasım -November	97,3	76,6	101,3
Aralık -December	98,1	75,6	101,6
		Perakende	
	Hizmet sektörü güven endeksi Services confidence index	ticaret sektörü güven endeksi Retail trade confidence index	İnşaat sektörü güven endeksi Construction confidence index
Ocak -January	120,2	124,4	85,5
Şubat -February	118,7	119,8	82,7
Mart -March	111,3	116,0	81,0
Nisan -April	114,6	119,4	83,5
Mayıs -May	121,7	121,4	81,6
Haziran -June	119,6	118,7	83,0
Temmuz -July	117,8	113,4	85,0
Ağustos -August	116,2	112,9	86,3
Eylül -September	118,2	115,9	88,1
Ekim -October	119,3	119,4	90,5
Kasım -November	118,1	121,9	91,6
Aralık -December	120,1	127,5	92,6

(1) Ekonomik güven endeksi, mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşmaktadır.

(1) Economic confidence index is combined by means of a weighted aggregation of sub-indices of seasonally adjusted consumer, real sector (manufacturing industry), services, retail trade and construction confidence indices.

Ekonomik güven endeksi, 2021-2022
Economic confidence index, 2021-2022

23

Ulusal Hesaplar National Accounts

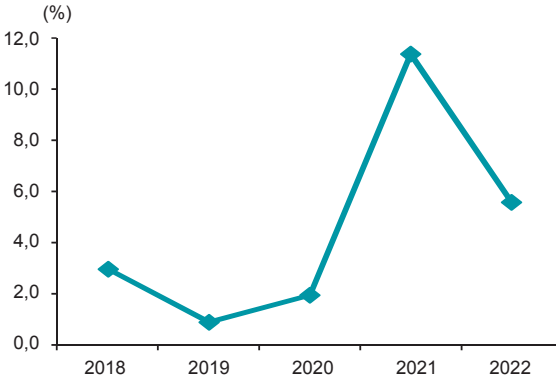
23.1 Gayrisafi yurt içi hasıla, 2020-2022

Gross domestic product, 2020-2022

	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
Cari fiyatlarla (Milyon TL)			
At current prices (Million TL)	5 048 220	7 248 789	15 006 574
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	17,1	43,6	107,0
Cari fiyatlarla (Milyon \$)			
At current prices (Million \$)	717 092	807 106	905 500
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	-5,6	12,6	12,2
Zincirleşmiş hacim endeksi (2009=100)			
Chain-linked volume index (2009=100)	179,3	199,7	210,8
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	1,9	11,4	5,6

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

Gayrisafi yurt içi hasıla zincirleşmiş hacim endeksi
değişim oranı, 2018-2022Percentage change of gross domestic product in chain-linked
volume index 2018-2022

23.2 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle cari fiyatlarla, 2020-2022

Gross domestic product in current prices by production approach,
2020-2022

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

(Milyon TL-Million TL)

NACE Rev.2	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	5 048 220	7 248 789	15 006 574
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	336 623	401 806	969 494
BCDE-Sanayi-Industry	1 149 840	1 888 149	4 061 840
C-İmalat sanayi-Manufacturing	965 942	1 609 779	3 310 952
F-İnşaat-Construction	264 934	367 219	721 248
GHI-Hizmetler-Services	1 128 844	1 772 670	3 975 856
J-Bilgi ve iletişim			
Information and communication	138 667	199 577	351 167
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
Financial and insurance activities	187 692	211 641	503 119
L-Gayrimenkul faaliyetleri			
Real estate activities	316 166	358 676	507 072
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
Professional, administrative and support service activities	241 239	345 475	681 784
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
Public administration, education, human health and social work activities	614 563	769 001	1 377 894
RST-Diğer hizmet faaliyetleri			
Other service activities	109 102	166 980	286 043
Sektörler toplamı-Sectoral total	4 487 670	6 481 192	13 435 516
Ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on products	560 550	767 597	1 571 058

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

23.3 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle zincirlenmiş hacim endeksi, 2020-2022

Gross domestic product in chain linked volume index by production approach, 2020-2022

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

[2009=100]

NACE Rev.2	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	179,3	199,7	210,8
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	145,9	141,6	142,5
BCDE-Sanayi-Industry	191,2	224,0	231,4
C-İmalat sanayi-Manufacturing	191,1	226,4	236,2
F-İnşaat-Construction	193,2	192,0	175,9
GHI-Hizmetler-Services	177,6	215,1	240,3
J-Bilgi ve iletişim			
Information and communication	219,2	267,0	290,1
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
Financial and insurance activities	251,3	235,5	286,9
L-Gayrimenkul faaliyetleri			
Real estate activities	140,8	145,9	152,2
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
Professional, administrative and support service activities	194,9	228,0	250,6
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
Public administration, education, human health and social work activities	162,5	173,4	181,8
RST-Diğer hizmet faaliyetleri			
Other service activities	190,0	237,1	250,7
Sektörler toplamı-Sectoral total	176,8	199,1	211,5
Ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on products	201,7	204,9	204,9

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

23.4 Gayrisafi yurt içi hasıla, üretim yöntemiyle zincirlenmiş hacim endeksi değişim oranları, 2020-2022

Gross domestic product in chain linked volume index percentage change by production approach, 2020-2022

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla A10]

[By kind of economic activity in basic prices A10]

[2009=100]

	(%)		
NACE Rev.2	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
Gayrisafi yurt içi hasıla (Alıcı fiyatlarıyla)			
Gross domestic product (Purchaser's price)	1,9	11,4	5,6
A-Tarım, ormancılık ve balıkçılık			
Agriculture, forestry and fishing	5,7	-2,9	0,6
BCDE-Sanayi-Industry	3,2	17,2	3,3
C-İmalat sanayi-Manufacturing	3,4	18,5	4,3
F-İnşaat-Construction	-5,5	-0,6	-8,4
GHI-Hizmetler-Services	-5,6	21,1	11,7
J-Bilgi ve iletişim			
Information and communication	14,5	21,8	8,7
K-Finans ve sigorta faaliyetleri			
Financial and insurance activities	23,5	-6,3	21,8
L-Gayrimenkul faaliyetleri			
Real estate activities	2,8	3,6	4,3
MN-Mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri			
Professional, administrative and support service activities	-5,2	17,0	9,9
OPQ-Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri			
Public administration, education, human health and social work activities	3,0	6,7	4,8
RST-Diğer hizmet faaliyetleri			
Other service activities	4,3	24,8	5,8
Sektörler toplamı-Sectoral total	1,0	12,6	6,2
Ürün üzerindeki vergiler eksi sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on products	10,5	1,6	0,0

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

23.5 Harcama yöntemiyle, gayrisafi yurt içi hasıla, 2020-2022

Gross domestic product by expenditure approach, 2020-2022

[Cari fiyatlarla-At current prices]

(Milyon TL-Million TL)

	2020 ⁽¹⁾	2021 ⁽¹⁾	2022*
Gayrisafi yurt içi hasıla			
Gross domestic product	5 048 220	7 248 789	15 006 574
Yerleşik hanehalklarının tüketimi			
Final consumption expenditure of resident households	2 846 680	3 982 950	8 633 057
Hanehalkına hizmet eden kâr amacı olmayan kuruluşların tüketimi			
Final consumption expenditure of NPISH	19 072	25 085	41 820
Devletin nihai tüketim harcamaları			
Government final consumption expenditure	766 000	946 644	1 778 066
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu			
Gross fixed capital formation	1 383 494	2 039 953	4 443 792
Stoktaki değişiklikler⁽¹⁾			
Change in stocks ⁽¹⁾	209 140	270 749	816 638
Mal ve hizmet ihracatı			
Exports of goods and services	1 450 511	2 559 041	5 686 593
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı			
(Less) Imports of goods and services	1 626 678	2 575 633	6 393 392

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

(1) Stok değişimleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistiki hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

23.6 Gelir yöntemiyle GSYH bileşenlerinin gayrisafi katma değer içerisindeki payları, 2020-2022

Share of components of income approach in gross value added, 2020-2022

	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
			(%)
İşgücüne yapılan ödemeler			
Compensation of employees	32,9	30,1	26,5
Üretim üzerindeki net vergiler			
Net taxes on production	-1,6	-1,7	-1,6
Sabit sermaye tüketimi			
Consumption of fixed capital	19,2	19,1	20,6
Net işletme artığı/karma gelir			
Net operating surplus/mixed income	49,4	52,5	54,5

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

23.7 Kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2020-2022

Gross domestic product per capita, 2020-2022

[Cari fiyatlarla-At current prices]

	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022*
Yıl ortası nüfus⁽¹⁾ (Bin)			
Mid-year population ⁽¹⁾ (Thousand)	83 385	84 147	84 980
Değer (TL)-Value (TL)	60 541	86 144	176 589
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	15,9	42,3	105,0
Değer (\$) -Value (\$)	8 600	9 592	10 655
Değişim oranı (%) -Percentage change (%)	-6,5	11,5	11,1

* 2022 yılı verileri geçicidir, dört dönemin toplamıdır.

* Data is provisional in 2022, sum of four quarters.

(1) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi yıllık sonuçları kullanılarak hesaplanan yıl ortası nüfus.

(1) Mid-year populations are according to the annual results of Address Based Population Registration System.

23.8 İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2019-2021

Gross domestic product per capita by provinces, 2019-2021

[Cari fiyatlarla-At current prices]

(TL)

İBBS (3. Düzey)-SR (Level 3)		2019 ^(r)	2020 ^(r)	2021
TR	Türkiye	52 213	60 541	86 144
TR100	İstanbul	86 579	98 070	140 698
TR211	Tekirdağ	70 756	84 626	132 803
TR212	Edirne	44 066	50 568	68 374
TR213	Kırklareli	57 159	67 564	96 745
TR221	Balıkesir	44 172	52 289	72 307
TR222	Çanakkale	53 537	69 346	89 445
TR310	İzmir	60 421	70 166	104 791
TR321	Aydın	37 692	42 223	57 879
TR322	Denizli	46 342	54 226	77 804
TR323	Muğla	56 297	58 074	83 892
TR331	Manisa	49 466	60 624	84 229
TR332	Afyonkarahisar	36 023	42 336	55 330
TR333	Kütahya	41 508	48 156	66 915
TR334	Uşak	43 619	52 172	74 521
TR411	Bursa	58 899	66 141	96 684
TR412	Eskişehir	55 604	65 223	91 234
TR413	Bilecik	56 947	70 701	105 199
TR421	Kocaeli	81 108	96 623	153 479
TR422	Sakarya	49 791	57 793	77 717
TR423	Düzce	43 639	52 434	76 687
TR424	Bolu	54 320	66 034	92 199
TR425	Yalova	55 122	67 366	103 370
TR510	Ankara	71 039	84 767	116 933
TR521	Konya	40 799	49 540	65 928
TR522	Karaman	46 993	54 879	70 495
TR611	Antalya	60 566	51 054	80 676
TR612	Isparta	41 202	47 417	61 702
TR613	Burdur	42 154	50 740	66 660
TR621	Adana	36 735	44 291	62 658
TR622	Mersin	43 272	52 060	74 343
TR631	Hatay	31 782	37 908	60 937
TR632	Kahramanmaraş	33 958	39 429	53 862
TR633	Osmaniye	29 807	36 136	56 185
TR711	Kırıkkale	39 110	43 541	67 295
TR712	Aksaray	36 851	48 283	64 834
TR713	Niğde	35 798	41 222	54 017
TR714	Nevşehir	36 630	39 891	51 576
TR715	Kırşehir	33 691	42 550	57 447
TR721	Kayseri	44 070	53 518	75 200
TR722	Sivas	34 950	41 497	56 729
TR723	Yozgat	28 605	35 432	43 727

23.8 İl bazında kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla, 2019-2021 (devam)

Gross domestic product per capita by provinces, 2019-2021 (continued)

[Cari fiyatlarla-At current prices]

(TL)

İBBS (3. Düzey)-SR (Level 3)	2019 ^(r)	2020 ^(r)	2021
TR811 Zonguldak	36 541	45 853	71 185
TR812 Karabük	38 601	44 934	69 466
TR813 Bartın	32 243	38 680	53 324
TR821 Kastamonu	38 743	48 486	67 934
TR822 Çankırı	37 485	50 766	71 510
TR823 Sinop	31 541	37 684	45 979
TR831 Samsun	34 719	41 480	54 873
TR832 Tokat	26 822	32 323	40 645
TR833 Çorum	31 538	38 308	48 765
TR834 Amasya	35 678	41 887	52 766
TR901 Trabzon	37 229	42 744	54 009
TR902 Ordu	30 183	35 530	43 478
TR903 Giresun	31 158	37 281	47 245
TR904 Rize	40 671	47 728	58 574
TR905 Artvin	50 464	62 042	90 274
TR906 Gümüşhane	28 997	37 932	47 555
TRA11 Erzurum	30 074	36 036	46 444
TRA12 Erzincan	47 172	61 179	84 864
TRA13 Bayburt	33 579	38 384	46 257
TRA21 Ağrı	16 637	20 905	26 837
TRA22 Kars	26 133	32 947	41 415
TRA23 Iğdır	30 315	37 437	48 543
TRA24 Ardahan	34 228	44 417	51 993
TRB11 Malatya	30 366	36 235	48 093
TRB12 Elazığ	32 165	41 844	56 332
TRB13 Bingöl	27 283	32 939	42 850
TRB14 Tunceli	47 671	59 741	73 008
TRB21 Van	18 598	21 893	27 790
TRB22 Muş	23 139	28 339	34 983
TRB23 Bitlis	22 105	27 243	34 855
TRB24 Hakkari	30 089	35 642	44 412
TRC11 Gaziantep	37 449	47 613	70 228
TRC12 Adıyaman	22 764	26 809	36 748
TRC13 Kilis	29 069	35 452	48 555
TRC21 Şanlıurfa	17 424	20 467	27 048
TRC22 Diyarbakır	23 751	26 914	34 964
TRC31 Mardin	28 808	35 431	49 539
TRC32 Batman	23 691	26 189	36 577
TRC33 Şırnak	27 185	33 302	45 031
TRC34 Siirt	26 626	30 562	39 710

23.9 Genel devlet ve alt sektörlerinin açık/fazla ve borç düzeyleri, 2019-2021

Deficit/surplus and debt levels of general government, 2019-2021

	(Milyon TL-Million TL)		
	2019 ⁽¹⁾	2020 ⁽¹⁾	2021
Genel devlet sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
General government net borrowing (-) / net lending (+)	-187 136	-233 523	-79 074
Merkezi devlet sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
Central government net borrowing (-) / net lending (+)	-191 553	-231 191	-105 516
Mahalli idareler sektörü net açığı (-) / net fazlası (+)			
Local government net borrowing (-) / net lending (+)	-2 372	15 230	26 694
Sosyal güvenlik kurumları sektörü net açığı (-) / net fazlası (+) -Social security funds net borrowing (-) / net lending (+)	6 790	-17 562	-252
Genel devlet sektörü konsolide brüt borcu⁽¹⁾			
General government consolidated gross debt ⁽¹⁾	1 406 424	2 001 645	3 030 264
Gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH)			
Gross domestic product (GDP)	4 311 733	5 048 220	7 248 789
Genel devlet sektörü net açığı (-) / net fazlası (+) / GSYH (%)			
General government net borrowing(-)/net lending(+)/GDP(%)	-4,4	-4,6	-1,1
Genel devlet sektörü konsolide brüt borç stoku / GSYH (%)			
General government consolidated gross debt / GDP (%)	32,7	39,7	41,8

(1) Yılı sonu nominal değerlemesine göre hesaplanmıştır.

(1) It is calculated to level at nominal value outstanding at end of year.

23.10 Kurumsal sektörlere göre GSYH içindeki gayrisafi katma değer payları, 2019-2021

Institutional sector accounts, share of gross value added in GDP, 2019-2021

	(%)		
Kurumsal sektörler-Institutional sectors	2019 ⁽¹⁾	2020 ⁽¹⁾	2021
Mali olmayan şirketler (S.11)			
Non-financial corporations (S.11)	52,6	51,5	51,9
Mali şirketler (S.12)			
Financial corporations (S.12)	3,1	3,7	2,9
Genel devlet (S.13)			
General government (S.13)	11,0	11,0	9,5
Hanehalkı (S.14-S.15)⁽¹⁾			
Households (S.14-S15) ⁽¹⁾	23,3	22,7	25,1
Ürün üzerindeki vergiler-Sübvansiyonlar			
Taxes less subsidies on product	10,0	11,1	10,6

(1) Hanehalkı, Hanehalkına Hizmet Eden Kâr Amacı Olmayan Kuruluşları (HHKOK) da içermektedir.

(1) Households include Non-Profit Institutions Serving Households (NPISH).

24

Para ve Banka Money and Banking

24.1 Uluslararası rezervler, 2020-2022

International reserves, 2020-2022

	(Milyon \$-Million \$)		
	2020 ^(r)	2021 ^(r)	2022
Merkez Bankası döviz rezervleri			
Central Bank's foreign exchange reserves	50 036	72 693	82 890
Altın-Gold	43 553	38 488	45 846
Merkez Bankası toplam rezervleri			
Central Bank's total reserves	93 589	111 181	128 736
Bankalar muhabir mevcudu ve efektif kasası-Banks correspondence accounts and foreign banknotes			
	34 435	45 510	37 679
Toplam uluslararası rezervler			
Total international reserves	128 024	156 691	166 415

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

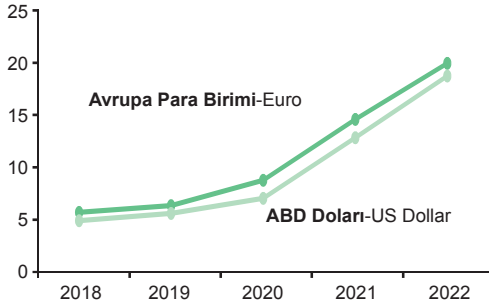
Source: Central Bank of the Republic of Türkiye

Avrupa Para Birimi ve ABD Doları, 2018-2022

Euro and US Dollar, 2018-2022

[Alış-Buying]

(TL/YP-TL/FX)

Veri için tablo 24.2'ye bakınız.

For data, see table 24.2.

24.2 Döviz kurları, 2020-2022

Exchange rates, 2020-2022

[Dönem sonu-End of period]

(TL/YP-TL/FX)

	2020		2021		2022	
	Alış Buying	Satış Selling	Alış Buying	Satış Selling	Alış Buying	Satış Selling
ABD Doları (USD)						
US Dollar	7,3405	7,3537	12,9775	13,0009	18,6966	18,7303
Avrupa Para Birimi (EUR)						
Euro	9,0079	9,0241	14,6823	14,7088	19,8816	19,9175
Avustralya Doları (AUD)						
Australian Dollar	5,6076	5,6441	9,3950	9,4563	12,5456	12,6274
Bulgar Levası (BGN)						
Bulgarian Lev	4,5798	4,6397	7,4646	7,5623	10,1077	10,2399
Çin Yuanı (CNY)						
Chinese Yuan	1,1182	1,1328	2,0250	2,0515	2,6696	2,7045
Danimarka Kronu (DKK)						
Danish Krone	1,2090	1,2149	1,9713	1,9810	2,6693	2,6824
İngiliz Sterlini (GBP)						
Pound Sterling	9,9438	9,9957	17,4530	17,5440	22,4663	22,5834
100 İran Riyali (IRR)						
100 Iranian Rial	0,0174	0,0176	0,0307	0,0311	0,0449	0,0443
İsveç Kronu (SEK)						
Swedish Krona	0,8931	0,9024	1,4268	1,4416	1,7773	1,7957
İsviçre Frangı (CHF)						
Swiss Franc	8,2841	8,3373	14,1207	14,2114	20,1435	20,2728
100 Japon Yeni (JPY)						
100 Japanese Yen	7,0930	7,1400	11,2434	11,3179	13,9478	14,0401
Kanada Doları (CAD)						
Canadian Dollar	5,7315	5,7574	10,1258	10,1714	13,7340	13,7960
Katar Riyali (QAR)						
Qatar Rial	2,0048	2,0310	3,5443	3,5907	5,0860	5,1525
Kuveyt Dinarı (KWD)						
Kuwaiti Dinar	23,9533	24,2667	42,6451	43,2032	60,6828	61,4768
Norveç Kronu (NOK)						
Norwegian Krone	0,8539	0,8596	1,4672	1,4771	1,8838	1,8965
Pakistan Rupisi (PKR)						
Pakistan Rupee	0,0455	0,0461	0,0723	0,0732	0,0820	0,0831
Rumen Leyi (RON)						
Romenian Leu	1,8373	1,8613	2,9498	2,9884	3,9981	4,0504
Rus Rublesi (RUB)						
Russian Rouble	0,0984	0,0997	0,1730	0,1753	0,2578	0,2611
S. Arabistan Riyali (SAR)						
S. Arabian Rial	1,9563	1,9599	3,4568	3,4630	4,9730	4,9820

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of the Republic of Türkiye

24.3 Parasal sektör analitik bilançosu, 2020-2022

Monetary sector analytical balance sheet, 2020-2022

[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri-M3 money supply and counterpart items]

	(Milyon TL-Million TL)		
	2020	2021	2022
Karşılık kalemleri-Counterpart items			
Toplam-Total	3 421 903	5 209 546	8 460 685
1 Dış varlıklar-Foreign assets (net)	84 771	588 371	1 017 865
2 Yurt içi krediler-Domestic credits	4 353 787	5 969 129	9 598 201
3 Diğer kalemler-Other items (net)	-1 016 655	-1 347 954	-2 155 381
Para arzları-Money supply			
1 M1	1 219 208	2 111 943	3 116 244
1.1 Bankalar dışındaki para			
Currency outside banks	173 725	219 606	311 975
1.2 Vadesiz mevduat (TL)			
Demand deposits (TL)	304 267	448 336	975 337
1.3 Vadesiz mevduat (YP)			
Demand deposits (FX)	741 215	1 444 000	1 828 932
2 M2	3 326 512	5 108 133	8 209 274
2.1 Vadeli mevduat (TL)			
Time deposits (TL)	1 119 710	1 334 281	3 374 970
2.2 Vadeli mevduat (YP)			
Time deposits (FX)	987 594	1 661 909	1 718 059
3 M3	3 421 903	5 209 546	8 460 685
3.1 Repo işlemlerinden sağlanan fonlar			
Funds received from repo transactions	22 823	11 109	118 592
3.2 Para piyasası fonları-Money market funds			
	26 633	41 843	100 435
3.3 İhraç edilen menkul kıymetler (iki yıldan az vadeli) (TL)-Debt securities issued with maturities less than two years (TL)	45 936	48 461	32 384

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of the Republic of Türkiye

Not. Bu tablodaki Para arzı karşılık kalemleri parasal durumdaki karşılık kalemlerinden farklılık göstermektedir. Bunun nedeni resmi para arzı tanımlarına giren pek çok kalemin parasal durumda farklı bölümde kaydedilmesidir. Bu değerlendirme farklılığı nedeni ile parasal durumdaki parasal büyüklükler ile resmi para arzları ve karşılık kalemleri farklı olmaktadır.

Note. The money supply counterpart items in this table are different from those in monetary survey.

The reason is that the items included in the official money supply definitions are categorised in different sections of the monetary survey. Consequently, monetary survey aggregates are slightly different from the official money supply and counterpart items.

25

Maliye
Finance

25.1 Türkiye brüt dış borç stoku, 2020-2022

Gross external debt of Türkiye, 2020-2022

[31/03/2023 tarihi itibarıyla-Date as of 31/03/2023]

	(Milyon \$-Million \$)		
	2020 ⁽¹⁾	2021 ⁽¹⁾	2022
Türkiye brüt dış borç stoku			
Gross external debt of Türkiye	430 204	439 262	459 031
Borçlu dağılımı-By borrower			
Kısa vadeli borçlar-Short term	112 093	119 072	147 626
Kamu-Public sector	24 892	22 219	28 895
TCMB-CBRT	21 344	26 052	32 790
Özel-Private sector	65 857	70 801	85 941
Uzun vadeli borçlar-Long term	318 111	320 190	311 405
Kamu-Public sector	153 771	158 320	157 968
TCMB-CBRT	0	0	0
Özel-Private sector	164 340	161 870	153 437
Alacaklı dağılımı-By lender			
Kısa vadeli borçlar-Short term	112 093	119 072	147 626
Özel alacaklılar-Private creditors	111 554	118 615	146 859
Resmi alacaklılar-Official creditors	75	24	91
Tahvil-Bonds	464	433	676
Uzun vadeli borçlar-Long term	318 111	320 190	311 405
Özel alacaklılar-Private creditors	135 445	135 143	132 009
Resmi alacaklılar-Official creditors	58 177	59 483	57 996
Tahvil-Bonds	124 488	125 564	121 399
Türkiye brüt dış borç stoku/GSYH (%)			
Gross external debt stock of Türkiye/GDP (%)	60,0	54,4	50,7

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Public Finance

25.2 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2020-2022

Central Government domestic debt stock, 2020-2022

	(Milyon TL-Million TL)		
	2020	2021	2022
Toplam-Total	1 060 354	1 321 189	1 905 331
Tahviller-Bonds	1 060 354	1 311 270	1 886 435
Hazine bonoları-Treasury bills	0	9 920	18 896
Toplam iç borç stoku/GSYH (%)			
Total domestic debt stock/GDP (%)	21,0	18,2	12,7

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Public Finance

25.3 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2020-2022

Realization of Central Government budget, 2020-2022

	(Milyon TL-Million TL)		
	2020	2021 ⁽¹⁾	2022
Gelirler-Revenues	1 028 446	1 402 038	2 802 355
Harcamalar-Expenditures	1 203 737	1 603 545	2 941 420
Bütçe dengesi-Budget balance	-175 292	-201 507	-139 065
Faiz dışı bütçe dengesi-Balance excluding interest expenditures	-41 329	-20 655	171 838

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Treasury and Finance, General Directorate of Accounting